

Výstavnictví a manuál výstavní činnosti v Napajedlích

BcA. Nikola Srdošová

Diplomová práce
2021



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Prostorová tvorba

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Nikola Srdošová**
Osobní číslo: **K19395**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Prostorová tvorba**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Výstavnictví a manuál výstavní činnosti v Napajedlích**

Zásady pro vypracování

- Rozbor zadaného prostorového úkolu a vymezení jeho problematičnosti
 - Známé příklady stejných nebo podobných řešení (min. 3 příklady, včetně osobního vyhodnocení)
 - Historiografie daného problému
 - Koncept a vývoj návrhu (včetně osobního stanoviska)
 - Průvodní zpráva popisující vybrané a schválené řešení
 - Výkresová část a obrazová dokumentace
 - Dokladová část
 - Fyzický model vybraného řešení
-
- Pro všechna témata je požadována konzultace a docházka min. 80% možného času, potvrzené konzultace s externími odborníky min. 3x, vedené v dokladové části.
 - Forma odevzdání: tištěná a elektronická
 - Diplomová práce o rozsahu minimálně 34 normostrů textu + obrazové přílohy (vazba minimálně ve standardu UTB).
 - Příloha výkresové dokumentace v potřebném měřítku a rozsahu autorizujícím návrh.
 - Fyzický model v odpovídajícím měřítku.
 - Kopie A3 paré dokumentující průběh a vývoj práce.
 - Prezentační postery 2ks B1 (700x1000mm), kappa tl. 3mm, přímý tisk.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- DETAIL, EL croquis, FRAME.
- Odborné časopisy. ERA21, ARCHITECT+, INTERIÉRY.
- LOU, Michel. *Light: The Shape of Space: Designing with Space and Light*. New York: Wiley, 1996. ISBN: 0471286184.
- MORAN, Nick. *Světelný design: pro divadlo, koncerty, výstavy a živé akce*. Praha: Institut umění –Divadelní ústav ve spolupráci s Institutem světelného designu, 2010. ISBN 978-80-7008-246-1.
- NEUFERT, Ernst. *Navrhování staveb*, 2. české vydání, Praha: Consult invest. 2000. ISBN: 80-191486-6-6.
- KLANG, Michael. *Televizní konfese*. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, 2018. ISBN 978-80-7454-808-6.
- ALBERTOVÁ, Helena. *Josef Svoboda –scénograf*. Praha: Institut umění –Divadelní ústav, 2012. ISBN 978-80-7008-290-4.
- DANNHOFEROVÁ, Jana. *Velká kniha barev: kompletní průvodce pro grafiky, fotografy a designéry*. Brno: Computer Press, 2012. ISBN 9788025137857.
- HAUSLADEN, Gerhard a Karsten TICHELMANN. *Interiors construction manual: integrated planning, finishings and fitting-out, technical services*. Munich: Institut für Architektur-Dokumentation, c2010. Detail (Institut für Architektur-Dokumentation). ISBN 9783034602846.
- MCKINNON, Peter a Eric FIELDING. *World scenography*. London: Nick Hern Books, 2012. ISBN 978-92-990063-4-4.
- MCKINNON, Peter a Eric FIELDING. *World scenography*. London: Nick Hern Books, 2012. ISBN 978-92-990063-1-3.
- ČERNÝ, Jiří. *Základy architektonického a scénického svícení, Díl 2* .-1. vyd.- Praha: Akademie muzických umění, 2007. ISBN 978-80-7331-078-3.
- ČERNÝ, Jiří. *Základy architektonického a scénického svícení, Díl 1* .-1. vyd.-Praha: Akademie muzických umění, 2002. ISBN 80-7331-906-3.
- DEAN, David. *Museum Exhibition*, London: 11 New Fetter Lane, 1994. ISBN 0-203-03936-X.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Radek Otevřel, Ph.D.**
Ateliér Prostorová tvorba

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2020**

Termín odevzdání diplomové práce: **21. května 2021**



doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkan

Ing. Radek Otevřel, Ph.D.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 6.5. 2021

Jméno a příjmení studenta: Bc. Nikola Sedláčková

ABSTRAKT

Zámerom Diplomovej práce je vytvorenie komplexného návrhu výstavy Oživání loutek, 115. výročí loutkového divadla v Napajedlích. Finálnou časťou práce bude realizácia výstavy v Múzeu Napajedla, ktorej vernisáž bude 8. júla 2021.

Klíčová slova: výstava, výstavníctvo, múzeum, výstavná sála, Napajedla, bábkové divadlo, bábka, Klub Klubíčko.

ABSTRACT

The aim of Diploma Thesis is to create a comprehensive design for the exhibition Puppet Revival, the 115th anniversary of the puppet theatre in Napajedla. The final part of the work will be the realization of the exhibition in the Napajedla Museum, the opening of which will be on July 8, 2021.

Keywords: exhibit, exhibition, museum, exhibition hall, Napajedla, puppet theatre, puppet, Club Klubíčko.

POĎAKOVANIE

Dovoľujem si touto cestou poďakovať všetkým, ktorí sa svojimi radami a názormi zapojili nielen do procesu tvorby a spracovania diplomovej práce ale taktiež počas celého štúdia. Dlhé tri roky pod vedením doc. Ing. arch. Michaela Klanga, CSc. bolo naplnené zaujímavými poznatkami, odovzdávania skúseností a osobnému prístupu plné zážitkov, smiechu ale aj tvrdej pracovanej morálky. Naučil nás hľadiť správnym smerom nielen v oblasti dizajnu, ale aj ako mentor života. Srdečná vďaka patrí hlavne Vám.

Vďaka patrí vedeniu ateliéru a Ing. arch. Kamilovi Koláčkovy, ktorý viedol inštaláciu exteriérovej bábky na Masarykovom námestí v Napajedlích. Za zabezpečenie podkladov a fotografií patrí osobná vďaka Klubu Kultúry, bábkovému súboru Klubíčko a pani starostke mesta Napajediel Ing. Irene Brabcovej.

Srdečná vďaka patrí hlavne rodine, priateľovi a BcA. Kláre Obročníkovej za podporu v ťažkých chvíľach.

„Nieje dôležitá matéria ale pocit, vášeň, atmosféra a príbeh!“

doc. Ing. arch. Michael Klang, CSc.

Prehlasujem, že odovzdaná verzia diplomovej práce a verzia elektronicky nahraná do IS/STAG sú totožné.

V Zlíne dňa: 17.5. 2021

BcA. Nikola Srdošová

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 VÝSTAVNÍCTVO VŠEOBECNE.....	11
1.1 HISTÓRIA VŠEOBECNE	11
1.1.1 Výstava.....	11
1.1.2 Veľtrh/Výstavisko	16
1.1.3 EXPO	18
1.1.4 História výstavníctva v Čechách.....	20
1.2 TERMINOLÓGIA	22
1.2.1 Tirážny panel.....	22
1.2.2 Koncept	22
1.2.3 Synopsia	23
1.2.4 Libreto	23
1.2.5 Scenár	23
1.2.6 Technický scenár.....	23
1.2.7 Inštalácia	24
1.2.8 Vernisáž.....	24
1.2.9 Derniera.....	24
1.2.10 Deinštalácia	25
1.2.11 Metodika	25
1.2.12 Realizačný tím.....	25
1.3 ZMYSEL VÝSTAVNÍCTVA	27
1.3.1 Čo je výstavníctvo.....	27
1.3.2 Typológia výstavníctva	28
1.3.3 Charakter výstavy.....	32
1.3.4 Podieľ výstavníctva na kultúrnom živote.....	34
1.4 PROSTRIEDKY.....	35
1.4.1 Priestor	35
1.4.2 Cieľová skupina	39
1.4.3 Výstavné systémy.....	39
1.4.4 Výstavné prvky	42
1.4.5 Svetlo a osvetlenie.....	45
1.4.6 Farba.....	56
1.4.7 Tvar	66
1.4.8 Zvuk	69
1.4.9 Vôňa	70
2 VÝSTAVNÍCTVO V NAPAJEDLÍCH.....	71
2.1 MESTO NAPAJEDLA	71
2.2 KLUB KULTÚRY A APT	73
2.3 MÚZEUM	74
2.3.1 Výstavná sála, Múzeum	75

2.4	REŠERŠ	81
2.4.1	Galéria GASK, Výstava Potomci Jiřího Trnky (Česko, 2019)	81
2.4.2	100 rokůŘíše loutek (Česko, Muzeum Praha, 2021)	82
2.4.3	„Somebody Come and Play:“ (NY)	83
2.4.4	Winnie-the-Pooh (Londýn, 2018)	84
2.5	ANALÝZA	85
II	PRAKTICKÁ ČASŤ	86
3	VÝSTAVA „OŽIVÁNÍ LOUTEK“ – 115. VÝROČÍ LOUTKOVÉHO DIVADLA V NAPAJEDLÍCH	87
3.1	ZADANIE	87
3.2	SYNOPSISIA	88
3.3	LIBRETO	88
3.4	KONCEPT	89
3.5	PRIEBEH PRÁCE	91
3.6	FINÁLNY NÁVRH (SCENÁR)	92
3.6.1	Predsálie	92
3.6.2	Hlavná sála	94
3.7	EXTERIÉROVÁ VÝSTAVA	100
3.8	DOPLNKOVÉ RIEŠENIE	103
3.9	INŠTALÁCIA	104
3.10	VERNISÁŽ	105
3.11	DEINŠTALÁCIA	106
	ZÁVER	107
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	108
	ZOZNAM OBRÁZKOV	110
	ZOZNAM PRÍLOH	116

ÚVOD

Zadanie diplomovej práce som si vybrala pre dlhoročnú spoluprácu s mestom Napajedla a Klubom Kultúry, kde som výstavy realizovala v Múzeu. Štúdium pod vedením doc. Ing. arch. Michaela Klanga, CSc. mi prinieslo veľa skúseností, informácií, možností tvoriť a realizovať pod jeho vedením. Diplomová práca je zameraná na výstavníctvo všeobecne a na realizovanie výstav v priestore výstavnej sály v Novom Kláštore v Napajedlích. Cieľom práce je odovzdať nadobudnuté skúsenosti a informácie pre mladšie ročníky a tak možnosť slúžiť na ateliéry k edukácií alebo ako pomôcka pri tvorbe a realizovaní výstav. Od rekonštrukcie Múzea v roku 2012 má Ateliér Prostorovej tvorby dlhoročnú spoluprácu.

Pri súčasnom pohľade na minulosť a súčasnosť je mojím zámerom inšpirovať a provokovať umelcov, dizajnérov a rozprávačov výstavného príbehu naprieč odbormi, aby posúvali hranice toho, čo považujeme výstavu.

„Umelec alebo básnik používa isté médiu nie preto, že je „lepšie“ ako iné, ale preto, že sa preňho javí ako najvhodnejšie.“

Marjorie Perloff

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 VÝSTAVNÍCTVO VŠEOBECNE

1.1 História všeobecne

1.1.1 Výstava

Od počiatku sa bok po boku rozvíjalo s ľudstvom umenie. Vývojom času, kedy umelci tvorili svoje svetoznáme diela neboli žiadne inštitúcie, ktoré by ich veľkolepo predstavili. Museli sa spoliehať na tradovanie ich schopností a tvorbou zákaziek, ktoré boli súkromne vystavené. Ako úplne prvé stále vystavenie umenia môžeme považovať verejné maľby na steny a sochy, ktoré zdobili chrámy. Prispeli k vývoju výstavníctva, stálej expozície a exteriérovým výstavám.

Počas renesancie umenie prekvitalo v celej Európe. Vo Francúzsku sa v tomto zlatom veku objavili akadémie, renovované inštitúcie, ktorých zámerom bolo podporovať všetky aspekty francúzskej kultúry. Organizovala, podporovala, financovala a regulovala ich francúzska vláda. V roku 1570 francúzsky básnik Jean-Antoine de Baif založil prvú Akadémia poézie a hudby vo Francúzku (Académie de Poésie et de Musique). Organizácia podporovaná francúzom Karolom IX. bola založená ako prostriedok na oživenie klasického štýlu – cieľ zdieľaný sochou Académie royale de peinture et de sculpture bola založená v polovici 17. storočia. Táto akadémia, prvá svojho druhu mala za cieľ umožniť všetkým remeselníkom, nielen tým, ktorí sú spravodlivo zvýhodňovaní archaickým cechovým systémom pracovať ako profesionálni umelci. Rovnako nasledovali i ďalšie akadémie vrátane Académie Royale de Danse v roku 1661 a Académie royale de peinture et de sculpture hľadala a podporovala potenciál v roku 1671. Na dosiahnutie tohto elitného cieľa začala akadémia organizovať pravidelný Salón až do roku 1880.



Obr. 1. Jean-Baptiste Martin, „Bežné zhromaždenie Kráľovskej akadémie maliarstva a sochárstva v Louvri“ 1712-1721

Salón (znamená i vyzdobený priestor) slúžil ako popredná výstava umenia v Paríži. Toto každoročné podujatie, ktoré organizovala prestížna Académie royale de peinture et de sculpture (Kráľovská akadémia maliarstva a sochárstva) bola založená v roku 1648. V tom čase ešte neexistovalo žiadne ustanovenie pre verejné výstavy. Zmenila to štátna reorganizácia v rokoch 1663-1664, kedy každý rok v auguste na niekoľko dní až týždňov zdobili akadémiu vystavené diela členov akadémie. Výstava bola prístupná verejnosti. Účelom bolo podporiť pokrok vo výtvarnom umení, jeho prezentáciu na účely verejného úsudku a kontroly ako aj podporu a konkurenciu medzi umelcami. Najdôležitejšie však bolo, že výstava mala výrazný vplyv na európske umenie ako celok, pretože umožnila elitnej organizácii diktovať definíciu umenia.



Obr. 2. Jean-André Rixons, Otvorenie v Palais des Champs-Élysées, 1890

Inauguračný Salón bol otvorený verejnosti v roku 1667. Prehliadka predstavená dielom nedávnych absolventov sochy Académie royale de peinture et de, bola sponzorovaná francúzskou monarchiou a umiestnená v salóne Carré (miestnosť postavená v Louvri). Obrazy boli umiestnené od podlahy po strop a tak vytvárali obrazárne.

Výstavu z roku 1673 sprevádzal prvý živý alebo tlačený katalóg štyroch strán do zoznamov umelcov a ich diel. Konala sa na nádvorí Palais Royal. Sochy boli vystavené na podstavcoch v strede nádvorja a stredne veľké obrazy boli umiestnené na lavičkách alebo banketoch pri dlhej stene. Cieľom výstav bolo zvýšiť pokrok umenia prostredníctvom súťaže medzi umelcami, ako aj vyzvať na verejnú kontrolu a úsudok. Na výstave dominovali historické a biblické maľby a portréty.¹

Zaujímavosťou sú v tomto období pozorovania kritikov, ktorí vnímali salón ako spoločenskú udalosť a ich pohľady zamerané na kritickú verejnosť. Anonymný kritik sa zamerával na celkový dojem výstavy a kritizoval domýšľavé vystupovanie, líčenie a oblečenie návštevníkov. Neskôr v roku 1874 kritik Émile Zola poznamenal, že výstava bola rovnako i módnou prehliadkou ako výstavou umenia. Salón bol v roku 1880 považovaný za vulgárne predstavenie, pričom sa zameriaval na obrovský dav. Bol prirovnávaný k obchodnému domu, veľkému trhu s umeleckými predmetmi, ktorej definícia nemá žiadny osobitý komerčný význam, hľadisko ani obdobu. Terčom kritiky bola i vzniknutá karikatura postáv a tým vzniklo hanenie samotného salónu. Karikatúru salónu môžeme považovať za zavŕšenie vizuálu salónu. Humor je efektívny iba vtedy, ak vychádza z komplexných a všeobecných chápaní kultúrnych zážitkov.

Aby sme pochopili ako je dôležitý salón, je dôležité spomenúť, že bol považovaný za vzdelávací priestor a svätyňu umenia. Vizualizovali tento zážitok ku druhu imaginárneho cestovania. Dalo by sa tvrdiť, že návštevníci salónu zažívali na výstavách cestopis alebo stroj času.

Zatiaľ čo inkluzívnosť podujatia sa v priebehu rokov zvyšovala, jeho porota zriedka vybočila z tradície. Dovtedy výber umeleckých diel bol zameraný na konzervatívny a konvekčný námet vrátane historických, mytologických a alegorických scén, ako aj portrét vykreslený v realistickom štýle. Výber umelcov rozhodoval o ich povýšení alebo prerušení umeleckej kariéry. Tradičný vkus akadémie bol v drvivej väčšine prijatý až do 19. storočia,

¹ HALLAM, John Stephen. Emeritus Professor of Art History: Department of Art & Design. Sites.google.com [online]. 2012-2020 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://sites.google.com/a/plu.edu/paris-salon-exhibitions-1667-1880/1667>

keď sa čoraz viac európskych umelcov začalo zaujímať o Avantgardu. Po odmietaní progresívny umelci vzali výstavu do svojich vlastných rúk, čo viedlo v 80. rokoch k úpadku parížskeho salónu a hlavne vyvrcholilo novou tradíciou salónniami alternatívami.

Už v 30. rokoch 19. storočia sa v Paríži počas salónu objavovali satelitné programy. Tieto nezávislé prehliadky by často obsahovali diela, ktoré boli odmietnuté Kráľovskou akadémiou, čo inšpirovalo odvetvia pre nadchádzajúce roky.

Prvou pozoruhodnou alternatívou salónu bol Salon des Refusés (Salón odmietnutých) z roku 1863. Považuje sa za významnú udalosť v dejinách moderného umenia. Ironiou je, že umelci neboli nespokojnými umelcami, ale sympatizantmi avantgardy. Pôvodné dielo vystavené výsmechu bola napríklad maľba od Maneta - Raňajky v tráve.

O jedenásť rokov neskôr založili impresionisti, vtedy známy ako Société Anonyme Coopérative des Artistes Peintres, Sculpteurs, Graveurs (Družstevné a anonymné združenie maliarov, sochárov a rytcov), usporiadali svoju prvú samostatnú výstavu. Predstavovali diela, ktoré boli vytvorené iba výlučne Impresionistami. Výstava sa konala v ateliéry francúzskeho fotografa Nadara, obsahovala niekoľko diel od tridsiatich umelcov, vrátane Clauda Moneta, Pierra-Auguste Renoira, Edgara Degasa a Camille Pissarra. Medzi obrazmi bol i obraz Monet's Impression Sunrise, ktorá inšpirovala názov hnutia. Výročné a dvojrohé výstavy sú organizované do roku 1886.²

Jeden z významných salónov, ktorý existuje dodnes je Salon des Indépendants od roku 1884. Organizuje sa každý október na parížskom slávnom bulvári Champs-Élysées ako d'Automne (Jesenný salón). Umelci pozvaní bez námietky rozdielnosti štýlov vystavujúci výtvarné umenie, dekoratívne predmety a fotografie. Prvý krát sa konal v roku 1903. Počas svojej 118-ročnej histórie predstavil Salon d'Automne uznávané diela, ktoré pomohli priekopníkom hnutí ako Fauvizmus a Kubizmus.

Počas celej dlhej histórie salónu sú zriedkavé až do polovice 20. storočí a boli nemylosrdne zamerané satirikmi. Salón Spectacle bol popisovaný ako číra vizuálna sila.

² World's Columbian Exposition. Www. Britanica.com [online]. 1998 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Worlds-Columbian-Exposition>



Obr. 3. Salon d'Automne 1912

1.1.2 Veľtrh / Výstavisko

Je stelesnením veľkých úspechov ľudskej civilizácie, ktoré majú jedinečnú príležitosť. Tento druh zhromaždenia sledujeme až do staroveku. Prvé začiatky je možné pripisovať trhu alebo trhovisku, výmenou tovaru za tovar. Problémom bola nepresná hodnotná výmena tovarov a vznikli prvé platidlá striebrom, zlatom, dobytkom, soľou a látkou, neskôr mince v po prvý krát v Grécku a Azií. Trhom sa stalo miesto rôznorodých originálnych predmetov, ktoré slúžili k obdiv kupujúcich. Od tejto doby sa trhy zväčšovali a naberali na svojej dôležitosti. Zásadným krokom k rozvoju veľtrhu bol rozvoj remeselníkov a obchodníkov. Z trhov neskôr vznikli akési vzorníky tovaru, ktoré mali charakter nielen miestny alebo prichádzali ochodníci a kupcovia zo širokého okolia na podporu. V 12. storočí sa predmetom predaju stal nielen tovar, ale aj produkcia predajcu. Prvý veľtrh v Perzii uskutočnený už v 15. storočí a jeho funkcia previšovala bazar. V 18. storočí prišli s myšlienkou predmety nepredávať, ale len vystavovať vzorkové produkty.

V Anglicku sa konal prvý národný obchodný veľtrh v roku 1754. Podporovala ju nedávno založená Kráľovská spoločnosť na podporu umenia, výroby a obchodu. Spájali obchodné výstavy s fašiangovou verejnou zábavou a patrili k predchodcom moderného svetového veľtrhu. Usporiadala prvú zo série výstav výtvarného umenia. Kráľovská spoločnosť bola známa ako "prémiová spoločnosť", pretože ponúkala preňazné prémie na povzbudenie vynálezcov a umelcov za ich práce. Koncom 18. storočia sa pripojili k organizovaniu priemyselných výstav i Francúzi. Veľtrh znamenal oboznámenie verejnosti s novinkami z oblasti strojov a najnovších pracovných pomôcok. Slúžil aj na predstavenie historických pamiatok a ukážky výtvarného umenia, čo viedlo k všeobecnému prehľadu a vzdelaniu miestnymi a národnými poznatkami medzi obyčajnými občanmi.

Za začiatok zlatej éry moderného svetového veľtrhu vo Veľkej Británii bola výstava priemyslu všetkých národov v Crystal Palace roku 1851 v londýnskom Hyde Park. Vznikol vďaka úsiliu manželov kráľovnej Viktórie a princa Alberta, ktorý chápal potenciálnu hodnotu výstavy. Samotná architektúra navrhnutá od Josepha Paxtona ako veľký sklenník zo zliatiny a skla, bola ušitá na mieru a prispela úspechu veľtrhu. Výstavné exponáty obsahovali vedecké a technologické zázraky z mnohých krajín, ale i umelécké a remeselné diela. Obdobím medzi 1880 a 1. svetovou vojnou sa konalo viac ako 40 medzinárodných výstav po celom svete (Austrália 1888, Tasmánia 1894-95, Guatemala 1897, Hanoj 1902-03 – dnešný Vietnam). Veľtrhy v 19. storočí boli obohatené o dobrovoľné programy. Veľkoleposť vytvárala novú formu komunikácie.



Obr. 4. Crystal Palace, London, 1851

USA nechceli zostať pod tieňom anglického úspešného veľtrhu v Crystal Palace a preto v rokoch 1853 - 54 sa Crystal Palace objavil v New Yorku v Bryant Park. Ich snaha sa nevyrovnala očakávaniam a skončila s veľkou peňažnou stratou.

Aby londýnsky Crystal Palace nebol neprekonaný, usporiadali v Paríži preto v dlhú sériu medzinárodných výstav v roku 1855. Uskutočnené tu boli prvé novinky ako zníženie ceny v nedeľu, samotný pavilón výtvarného umenia, ktorý obsahoval asi 5000 diel z 29 krajín.

Výročný veľtrh vo Philadelphii v roku 1876 bol určený ako najvhodnejší typ osláv storočnej pamiatky americkej Deklarácie nezávislosti. Obzvlášť pozoruhodná bola pri predvádzaní produktov rannej priemyselnej revolúcií v USA. Ako prvá rozdelila exponáty na niekoľko veľkých tematicky určených pavilónov, čo sa čoskoro stalo štandardom. Asi

24 štátov si tiež postavilo vlastné pavilóny, čo sa opakovalo na mnohých nehorších veľtrhoch.

Krátko po veľkolepej parížskej výstave k príležitosti storočného jubilea Francúzskej revolúcie v roku 1889, kde bola hlavným lákadlom Eiffelová veža od Gustava Eiffella a architekta Stephena Sauvestera, ktorá mala byť zničená. Svetové veľtrhy konané v USA boli rozdielne od tých Európskych, že boli riadené súkromne s absenciou vládnej angažovanosti. Ďalším rozdielom bolo, že americké veľtrhy zahnali zábavné podniky v podobe jász a exotické atrakcií do 90. rokov 19. storočia takzvané zahraničné alebo rodné“dediny“, ktoré ukazovali účastníkom trhu rodné“dediny“ spôsob života z Afriky a Ázie. Neskôr tento druh zábavných atrakcií prevzali Európske veľtrhy.

Po 1. svetovej vojne nedostatí veľtrhy spät svoj kultúrny status. V tomto období si zaslúili pozornosť výstavy, na ktorých sa prezentoval známy štýl Art Deco v Paríži roku 1925.

Po 2. svetovej vojne v Európe a Tichomorí sa svetové veľtrhy sa stali pôdorysom ukážok americko-sovietskeho súperenia. Na výstavách v Bruseli (1958) a Montreale (1967) sa pozornosť sústredila hlavne na porovnanie pavilónov súperiacich krajín. Najväčšou expozíciou tejto éry bol svetový veľtrh v New Yorku v rokoch 1964-65, ktorý prijal tému „Mier cez porozumenie“. Do roku 1970, ktorý je rokom japonskej svetovej výstavy v Osake.

Veľtrhy od roku 1970 majú skôr tendenciu poučovať návštevníkov o konkrétnej téme, často prírodnej povahy (energetické otázky, o bývaní, doprave, ...), než oslavovať historické výročie alebo koloniálnu ríšu.

V 21. storočí sa veľtrhy stávajú menej častými z dôvodu rastúcich usporiadateľských dôvodov. V 2005 sa v Japonsku uskutečnila „Zelená expozícia“ sústredená na ochranu prírody a recykláciu. Neskôr o päť rokov v Šanghaji „Lepšie mesto, lepší život“. Následne expozícia v roku 2012 týkajúca sa významu svetových oceánov a pobreží. V roku 2015 o spotrebe potravín a zdrojov v Miláne a v 2017 v Kazachstane o budúcnosti energetiky.

1.1.3 EXPO

Svetová výstava EXPO je zhromaždením národov z celého sveta, aby predviedli svoje výrobky a remeselné umenie a s hrdosťou zdieľali informácie o svojich domovských mestách a vlasti. Za prvé EXPO sa považuje veľtrh v Crystal Palace predstavenia

priemyselnej revolúcie. Londýnska výstava predstavovala významný prechod od jednoduchej komoditnej výmeny k výmene nových výrobných technológií a nových životných konceptov a preto sa považuje za prvú svetovú výstavu modernom slova zmysle. Od tej doby začali západné krajiny prejavovať veľký záujem o svetovú výstavu EXPO pre významnú úlohu pri prejavovaní priemyselného pokroku a podpore výmeny technológií, obchodu a kultúry.

Svetové výstavy sa konali v priebehu 19. storočia a boli prejavom pokroku civilizácie s konceptom technocentrizmu. Ďalším krokom bolo venovanie pozornosti ľudským a kultúrnym podmienkam po 2. svetovej vojne.

Súčasťou tradície ďalších výstav boli dva nové javy. Objavila sa nová téma Storočie pokroku a odteraz mala každá výstava svoju tému. Ďalšou novinkou bolo postavenie nových výstavných hál, ako sú General Motors, Ford a Chrysler. Začiatok týchto špeciálnych hál v histórii svetovej výstavy EXPO je ich charakteristikou dodnes. V 20. storočí Ludwig Mies van der Rohe využil a zdokonalil tradičné techniky a využil vzácne materiály ako zelený mramor a travertín na stavbu nemeckého pavilónu, ktorá dostala docenie až o štvrt' storočie neskôr. Po skončení výstavy bola zničená, ale neskôr postavené repliky. Dnes ju považujeme za významný medzník modernej architektúry.



Obr. 5. Nemecký pavilón (1929-1930), EXPO Barcelóna

V rokoch 1933-1934 na svetovej výstave v Chicagu boli do kompozície zapojené farby samotných pavilónov, aj celých areálov. Farba bola využitá ako navigačný systém pomocou 4 farieb nočného osvetlenia, ktorého sa ujal javiskový výtvarník Joseph Urban.

Prínosom 20. storočia je pokrok hlavne v kinematografii rozpochybovania čiernobielych obrázkov, nemá film a neskôr farebný film. Stali sa súčasťou nových výrazových prostriedkov, ktoré boli kombinované s tradičnými formami. Predstavené boli v pavilóne spoločnosti Philips po druhej svetovej vojne na Bruselskom EXPO v roku 1958. Le Corbusier vytvoril audiovizuálny program spojením filmu a hudby. V tomto roku bol vytvorený v Bruseli Československý pavilón. Organizovali sa po celom svete v 2. pol. 20. storočia.

V dnešnej dobe je svetová výstava EXPO ekonomickou a kultúrnou prehliadkou, súťažou národov. Rozlišujeme dva typy výstavy EXPO. Svetová výstava (World Expo) sa uskutočňuje každých 5 rokov a trvá až šesť mesiacov. Medzinárodná špecializovaná výstava (International Specialized Expo) sa koná medzi termínami svetových výstav a trvá tri mesiace a má špecifickú tému.³

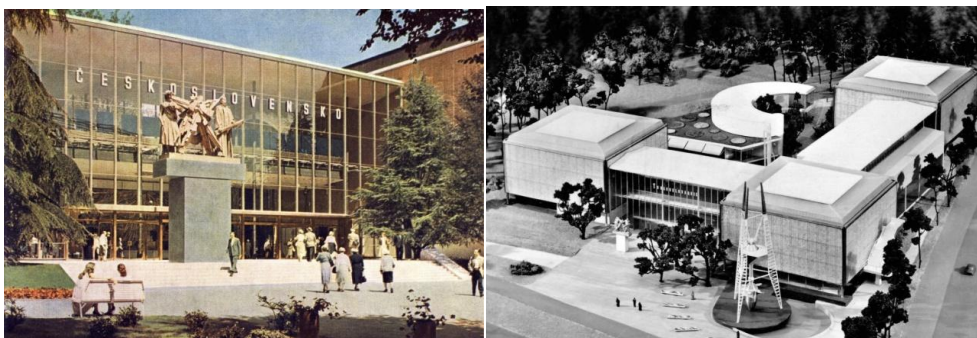
1.1.4 História výstavníctva v Čechách

Začiatky veľtrhu českého i svetového sú odvodené od prvých trhov. Založené boli na princípe výmeny tovaru za tovar. Tak ako začal vznikať veľtrh za hranicami a vtedajšie Rakúsko-Uhorsko nebolo v úzadí. Pred vznikom prvej svetovej výstavy (až neskôr EXPO) v Londýne roku 1851 sa na našom území veľtrhy konajú už od roku 1754. Neskôr v pražskom Klementine pri príležitosti korunovácie kráľa Leopolda II. roku 1791 uskutočnil priemyselný veľtrh s bohatým doprovodným programom. Neskôr vo Vusínovom dome v Prahe roku 1829 s 220 vystavovateľmi. Nasledujúce roky veľtrhy napredovali a získavali svoju iskru. Významným milníkom v prvej polovici 20. storočia bol v Brne, kedy vyrástlo dodnes známe a využívané brnenské výstavisko. V druhej polovici 20. storočia sa stáva Československým špecializovaným podnikom veľtrhov a výstav. V medzivojnovom období od roku 1920 do 1951 sa konajú vzorníkové veľtrhy a až v roku 1924 je postavený pražský Veletržný palác.

V roku 1958 sa Československo zapojilo do svetového veľtrhu EXPO v Bruseli. Vytvorený pavilón od Františka Cubry, Josefa Hrubého a Zdenka Pokorného na seba upozornil svojou nadčasovou, jednouchou a elegantnou architektúrou. Zaujal dizajnom, vyspelými technológiami a nadväzujúcim štýlom na povojnové obdobie. Témou expozície

³ A Brief History of World Expo. Encyklopedia.com [online]. 2021 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.encyclopedia.com/electronics/international-magazines/brief-history-world-expo>

bol „Jeden deň v Československu“ vytvorený Jindřichom Santerem s ďalšími spolupracovníkmi: Jiří Trnka, Antonín Kybala, Stanislav Libenský a Jan Kotík. Obdržali i niekoľko ocenení za veľtrh, napr. hlavnú cenu za vedecko-fantastický film od Karla Zemana „Vynález zkázy“. Bol ocenený za celok s najvyššou cenou - Zlatou hviezdou.



Obr. 6. EXPO Brusel 1958, Československý pavilón

O 9 rokov neskôr znova zabodovali na EXPU v Montreale, potom v Japonskej Osake a Seville expozíciou skla. Od začiatku 21. storočí Českú republiku prezentujú na svetových EXPO viaceri dizajnéri L. Rittstein a B. Šlapetova (2010, Šanghaj – strieborná medaila za kreativitu), Chybík a Krištof v spolupráci firmou KOMA (2015, Miláno – bronzová medaila za architektúru) a posledná bola uskutočnená v EXPO Dubaj 2020.⁴



Obr. 7. Chybík a Krištof, EXPO Miláno 2015

⁴ Archiweb.cz: Československý pavilón na svetové výstave Expo 58 [online]. Praha: Architektura ČSR. Praha: Klub Architektů, 1958 (9-10).s. 690.ISN 0300-5305. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/b/ceskoslovensky-pavilon-expo-1958>Wikipedia.org: Světová výstava [online]. Praha, 2020 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Světová_výstava

1.2 TERMINOLÓGIA

1.2.1 Tirážny panel

Tirážny panel je graficky spracovaný panel, plagát, veľkoformátový plagát alebo inak kreatívne poňatý a obsahujúci názov výstavy, prezentačný obrázok korešpondujúci s témou a charakter výstavy. Musí obsahovať mená základných zložiek pri realizácii (autor, kurátor, výtvarník/architekt, grafik, technik, atď.) a inštitúcie, ktoré podporili alebo nejakým spôsobom sa zapojili do realizácie výstavy (výroba, tlač, kultúrna inštitúcia, atď.). Na panely je spomenutý dátum trvania výstavy. Dizajn tirážneho panelu je súčasťou vizuálneho konceptu výstavy. Pri reprezentačnej umeleckej výstave umelca a umeleckých diel je vhodné k tirážnemu panelu doplniť panel informačný s fotografiou a biografiou autora. Vhodné umiestnenie je pri vstupe do výstavného priestoru.

1.2.2 Koncept

Dôležitosť rozprávania príbehov sa spočiatku môže javiť ako problematika výstavy výtvarného umenia. Príbeh je lepidlo, ktoré spája obsah naprieč platformami. Rozprávanie môže byť lineárne, nelineárne, participatívne, subjektívne, objektívne a kategorizované, ktoré tiež znázorňujú podstatu umenia a kurátorské koncepcné stratégie. Lineárne a nelineárne príbehy vytvárajú pre návštevníka vzdelávanie a emocionálne zážitky. Výstavníctvo je príbehové tak, ako samotné umenie. Je to spoločenská forma zrozumiteľnej komunikácie medzi jedincami. Ďalšou formou zdelenia je forma kladenia otázok divákovi, so súborom odpovedí alebo s objektívnym zamyslením a odpovedaním si. Je dôležité aby obsah a hodnota príbehu odpovedala vystavovaným dielam a bola odpovedajúca cieľovej skupine primerane jej vedomostiam, záujmom a veku.

Spôsob uchytenia témy má byť interpretačná, stelesnená a vysoko spoločenská. Proces vytvárania zmyslu je pre skúsenosť, vysvetľovania alebo interpretáciu sveta sebe a ostatným. Zážitky sú kombinované s faktom minulosti, skúsenosťou súčasnosti a očakávaním budúcnosti. Všetky očakávania majú estetický potenciál.

1.2.3 Synopsia

Stručný námet (návrh) výstavy, v ktorom je základný obsah informácií a popis náplne konceptu s obsahovým a priestorovým upresnením. Zachytáva základnú myšlienku (o čom bude výstava) a zdelenie výstavy (komu bude určená). Synopsia slúži na komunikáciu s ostatnými členmi alebo pracovníkmi z inštitúcie. Približne v rozsahu jednej normostrany (A4).⁵

1.2.4 Libreto

Téma v librete je rozpracovaná podrobnejšie. Rozhodujeme sa, aké prvky budeme používať pri vystavovaní objektov, buď z fundus vybavenia kultúrnej inštitúcie ako sú vitríny, konštrukcie a stojany, alebo budú vyrábané pre inštaláciu nové atypické prvky. Predbežné uvažovanie a vytvorenie konceptu sprievodného programu a vytvorenie finančnej predstavy. Rozsah je jedna normostrana.

1.2.5 Scenár

Scenár je podrobný popis výstavy s presnými detailami podľa ktorého bude prebiehať realizácie. Musí obsahovať všetky náležitosti a postupy od technických výkresov a nákresov, presné znenie textov a obsahy v grafikách a transmediálnych prvkoch. Súčasťou upresnenia všetkých detailov vizuálu a dizajnu (farba, fonty, veľkosti, zoznamy prvkov, atď.) Scenár slúži hlavne ako presný „kalendár“, čiže súčasť produkčného časového plánu všetkých akcií dôležitých k inštalácii (dokončená výroba, vytlačené grafiky, zoskupenie vystavovaných objektov, pripravené projekcie).

1.2.6 Technický scenár

Je písomné dielo vypracované na základe scenára. Obsahuje detailné zhromaždenie exponátov, fotografií a grafik. Má informačno-technický charakter od exponátov. Má rovnakú formu ako scenár tak, aby bol ľahko čitateľný a prehľadný.⁶

⁵ LIŠKA, Václav. Výstava a vernisáž. Zlín: Zlín: ACE, 2016. ISBN 978-80-87492-47-5.

⁶ ŠILHAVÝ, Lubomír. Metodika a praxe výstavnictví: Otázky obchodní techniky. Československá obchodní a průmyslová komora. Argentická 38, 170 05 Praha 7: Severografia, n.p., Slobodova 1431, Turnov, 1982.

1.2.7 Inštalácia

Koncový akt všetkého úsilia, kedy sa predstavy začínajú zhmotňovať. Inštalovať sa začína najneskor 3-5 dní pred vernisážou. Plán inštalácie si určí inštitúcia podľa predchádzajúcej deinštalácií výstavy. Planovanie sa dá zohľadniť pri zložitosti výstavy.

Začiatok inštalácie je rozmiestnenie vitrín a konštrukcií v priestore, poviesenia obrazov a vytrín podľa scenáru a výkresov. Súvisí zo spôsobom, akým sú diela vystavené v konkrétnom priestore individuálne objekty alebo zoskupenie.⁷ Po vyčistení priestoru sú umiestňované výstavné objekty, kvôli ich bezpečiu ako posledné. Zároveň je správny chod prípadných médií, ako sú projekcie, televízie, zvuk. Posledný deň inštalácie považujeme za nasvecovací deň a celková skúška. Plán inštalácie a postupnosť sa môže líšiť od zvykov realizačného tímu a veľkosti výstavy.

1.2.8 Vernisáž

Verejné alebo súkromné zahájenie výstavy s doprovodným kultúrnym programom. Súčasťou vernisáže je úvodné privítanie prítomných a spomenutie vzácných hostí, preslov hlavného rečníka, ktorého povinnosťou je predstaviť autora a zámer výstavy. Nasleduje doprovodný program (vystúpenie), ktorý pokračuje po skončení preslovu. Nakoniec dostáva slovo kurátor výstavy alebo umelec s predstavením témy výstavy. Vernisáž môže sprevádzať komentovaná prehliadka výstavy a nesmie chýbať drobný raut a pohostenie pre návštevníkov pripravený od členov spolku alebo inštitúcie. Priebeh musí korešpondovať s pripravenou štruktúrou. Vernisáž by nemala byť akciou z povinnosti, ale vytvorená pre radosť, s dobrou atmosférou, autorovým vkusom a jeho blízkymi ľuďmi. Takáto vernisáž sa stane osobná.⁸

1.2.9 Derniera

Po dohode s inštitúciou a zahrnutím už do scenára. Derniera je druhou vernisážou, kedy je vytvorený doprovodný program najmä z komentovanou prehliadkou.

⁷ AZEVEDO, Gisel Carriconde. Installation and theatricality: thinking through objects [online]. University of East London, 2012 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://issuu.com/giselazevedo/docs/doctorate_dissertation

⁸ LIŠKA, Václav. Výstava a vernisáž. Zlín: ACE, 2016. ISBN 978-80-87492-47-5.

1.2.10 Deinštalácia

Poslednou súčasťou je deinštalácia, teda demolácia výstavy. Väčšinou všetky prvky putujú po zabalení do depozitáru alebo skladu inštitúcie, aj pokiaľ ide o putovnú výstavu. Prípadné výstavy pamätné alebo výročné sa po určitom čase znova vystavujú po rekonštrukciách, opravách s vytvorením pridanej hodnoty.

1.2.11 Metodika

Metodika je všeobecne definovaný postup, teda metóda alebo náuka o metóde. Jej zámerom je vytvoriť postup, podľa ktorého je daná téma jasne vysvetlená v jednotlivých bodoch.

1.2.12 Realizačný tím

Vystavníctvo je založené na skupinovej práci. Obsahuje zložky, ktoré sa navzájom dopĺňajú a dávajú myšlienkam hmotnú existenciu.

Zadávateľ (téma)

Zadavateľ je prvá osoba alebo spoločnosť, ktorá začína myšlienkou realizácie výstavy. Môže to byť osoba (umelec) alebo inštitúcia (kultúrny spolok, organizácia, firma, spoločnosť, mesto, atď.). Prichádza s myšlienkou.

Investor (financie)

Investor je právnická alebo fyzická osoba, firemá inštitúcia, kultúrny spolok a mesto, ktorý financuje celú výrobu a prípravu výstavy. Bez jeho/ich prostriedkov by nebola možná realizácia.

Kurátor (informácie)

Kurátor vyplýva z latinského slova kurare a znamená starostlivosť. Kurátory boli tradične špecialistami na dejiny umenia a pomocou svojich schopností zostavovali v múzeu to, čo

považujú za najlepšie umelecké dielo z historického obdobia. V súčasnosti sa kurátor zaoberá celým fyzickým a intelektuálnym zážitkom z výstavy.⁹ Súčasťou povinnosti kurátora je o danej vystavovanej téme vedieť všetky podrobnosti a súvislosti. Taktiež jej oprávnenie je posviť dôležitosť informácií a vystavných prvkov na výstave.

Produkčný (sprostredkovateľ)

Produkčný organizačne zabezpečuje konanie kultúrnych podujatí, komerčných a spoločenských akcií. Má na starosti prehľad nad pridelenými financiami, time management projektu, deadlines častí výroby a prípravy. Jeho dôležitou súčasťou je zabezpečenie všetkých právnických dokumentov, povolení a komunikácia so zložkami prezentácie ako noviny, spravodajstvo. Väčšinou je to poverená osoba z inštitúcie (Klub kultúry Napajedla).

Výtvarník/Architekt (vizuálne prevedenie)

Výtvarník je osoba, ktorá vytvára koncept témy výstavy a zhmotňuje ho spolu s ďalšími zložkami tímu. Jeho súčasťou je celkový náhľad a myšlienka smerovania výstavy a vizuálneho stvárnenia. Tieto jednotlivé časti zohľadňuje podľa témy, zameranie na určitú skupinu ľudí so zámerom informatívnosti, edukácie a prezentateľnosti. Tomu je prispôsobený i dizajn výstavy, vystavných prvkov, farebnosť, výber exponátov a osvetlenie.

Výtvarník vedie celú výrobu a všetko konzultované s kurátorom. Je to základná časť v realizácii, pretože jej súčasťou je sociologické a psychologické pôsobenie na návštevníka, vytváranie kultúrneho mienenia a zážitok.

Grafik (vizuálne doplnenie)

Podľa navrhnutého vizuálu a dizajnu výstavy je úlohou grafika spojiť do grafických plôch všetky prvky a vytvoriť príjemné súžitie všetkých častí výstavy. Ako už bolo spomenuté, grafik potrebuje k práci od výtvarníka dostať všetky podklady (text, obrázky, dátumy, logá, vizuálny koncept výstavy na vytvorenie dizajnu) a všetky upresnené grafické plochy

⁹ AZEVEDO, Gisel Carriconde. Installation and theatricality: thinking through objects [online]. University of East London, 2012 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://issuu.com/giselazevedo/docs/doctorate_dissertation

s napíňajúcim obsahom. Dôležitý je výber farebnosti a fontu písma a jeho veľkosti. Závisí to hlavne od typu výstavy, ale i cieľovej skupiny.

Grafikom môže byť i výtvarník, záleží na skúsenostiach jednotlivca. Vytvára aj propagačný materiál ako sú pozvánky, ale aj webové stránky a plagáty. Taktiež vytvára samotný obsah videí, formátovanie a úpravu (prípadne oslovená audiovizuálna tvorba). Súčasťou jeho povinností je držať sa presného časového plánu a príprava podkladov k výrobe (podklady k tlači).

Technik (technická príprava)

Hlavou úlohou technika je správne nastavenie médií, čiže projektorov, televízie a hudby pod vedením výtvarníka/architekta. Dôležité je si všímať správne umiestnenie videa na premietaciu plochu, vycentrovanie, náväznosť, sýtosť a jas. Pri nadväzovaní viacerých projektorov do súbežného obrazu musí plynúť súčasne správne, bez časového posunu alebo farebnej zmeny. Dej musí správne sekvenčne sedieť so zvukom v miestnosti.

Výroba/remeselníci (realizácia)

Výtvarník priamo komunikuje a oslovuje výrobu. Výrobu je dôležité komunikovať už v procese vytvárania konštrukcií, technických výkresov a dohodnutie termínu dodania. Počas jeho procesu navrhovania sa s ich konzultáciou dá vyhnúť problémom či zložitosti pri výrobe. Konzultuje sa i správny výber materiálov a jej zjednodušenie. Poprávku na výrobu zadáva produkčný so všetkými fakturačnými údajmi a výsledným uhradením.

1.3 ZMYSEL VÝSTAVNÍCTVA

1.3.1 Čo je výstavníctvo

Výstavníctvo je odbor špecializovaný na umeleckú činnosť, ktoré zahŕňajú realizáciu, organizáciu, výrobu, deinstaláciu a doprovodnú činnosť. Jej plnenie je celospoločenský cieľ, neustále sa vyvíja a skúma vplyv propagácie pre vyčlenenú cieľovú skupinu i širokú verejnosť. Propagácia je využívaná ako moderný nástroj informačného systému a tým sa zaraďuje medzi dôležité postavenie v sociálne-ekonomickej a politickej štruktúre ľudskej kultúry. Vytvára kultúrno-spoločenské mienenie a pozitívne pôsobí na spoločensko-

výchovnú oblasť. Univerzálnosť je základom výstavníctva a uplatniť ho môžeme v každej ľudskej činnosti. Využíva pre svoju tvorbu informačné vedomosti z architektúry, umenia, priemyslu, matematiky, vedy a ďalších oblastí ako je psychológia a sociológia.¹⁰ Výstavníctvo je súhra vzťahov medzi výstavníkom a vystavovateľom, dielom a priestorom a dielom a pozorovateľom (prijímateľom informácií). Vystavovanie je konkrétna cesta, čiže pohľad, ktorý výtvarník ponúka a vedie návštevníka od začiatku do konca s cieľom osvojiť si a presadiť myšlienky a diskurz. Každý účastník výstavy podstúpi jedinečný zážitok v závislosti od kultúry, stavu mysle a osobnej účasti (fyziologický stav). Pochopenie podstaty výstavníctva však znamená uvedomenie si toho, že prehliadka je predmetom osobitného výkladu.¹¹

1.3.2 Typológia výstavníctva

Výstava

Výstava je systematicky organizovaná prehľadná prezentácia exponátov (udalosť) s vopred určeným cieľom a tak tvoria akýsi tematický celok. Všeobecne pod výstavou sa rozumie každý priestor s vystaveným exponátom bez rozdielu na tému, priestor či objem a kvantitu expozícií (samostatné expozície, pavilón, veľtrhy, atď).¹² Výstava je dočasným vystavením objektov.

Výstavníctvo sa odvíjalo od vzniku múzea, ktoré bolo najskôr skromnou zbierkou, neskôr verejnou zbierkou mapovania histórie ako ho poznáme dnes. Múzeum bolo spojené so stálou expozíciou a spôsob poznania väčšiny umenia. V 40. rokoch. 19. storočia riaditeľ múzea v Stedelijk zmenil vnímanie múzea a rozhodol sa umelecké diela uskladniť a predviesť na konkrétnych výstavách ako „vystúpenie“. V 60. rokoch sa kurátor H. Szeemann pokúšal o vytvorenie veľkej výstavy s jednou tematikou a ustredným konceptom. Využíval tri tematiky a to „podvratnosť“, alternatívny životný štýl a Wagnerové Gesamtkunstwerk (celkové umelecké dielo). Bol prelomový v poňatí

¹⁰ ŠILHAVÝ, Lubomír. Metodika a praxe výstavníctví: Otázky obchodní techniky. Československá obchodní a průmyslová komora. Argentická 38, 170 05 Praha 7: Severografia, n.p., Slobodova 1431, Turnov, 1982. ŠILHAVÝ, Lubomír. Metodika a praxe výstavníctví: Otázky obchodní techniky. Československá obchodní a průmyslová komora. Argentická 38, 170 05 Praha 7: Severografia, n.p., Slobodova 1431, Turnov, 1982.

¹¹ GIBLIN, Tessa, ed. Exhibitions: Forms of Imagining. Dublin: The Artists, Writers and Project Press, 2014. ISBN 978-1-872493-45-9.

¹² ŠILHAVÝ, Lubomír. Metodika a praxe výstavníctví: Otázky obchodní techniky. Československá obchodní a průmyslová komora. Argentická 38, 170 05 Praha 7: Severografia, n.p., Slobodova 1431, Turnov, 1982.

výstavného priestoru scénicky. Špecifikoval všetky dôležité náplne výstavníctva – administrátor, autor, finančník, diplomat, účtovník, manažer a knihovník. Od 80. a 90. rokov bola inštalácia čoraz zložitejšia. Začali sa do každodennej potreby dostávať videá a interaktívne multimediálne prostredie. Vedomé oslovenie všetkých zmyslov v umení, možno porovnať s konceptom Gesamtkunstwerk. Hovoríme o divadelnosti v kontexte inštalácie hovoriacej o vedomí.¹³

Výstava môže byť fyzická alebo virtuálna, skutočná alebo projektovaná. Výstavné prvky sú veľkolepé alebo diskurzívne, materiálne alebo nehmotné. Naznačená je nekonečnou doménou platforiem obsahu, kontextu a zobrazenia. Výstava je médium, prostredníctvom, ktorého sa stáva známa väčšina umenia. Výstavy sú primárnym miestom výmeny v politickej ekonómii umenia, kde sa význam buduje, udržiava a príležitostne dekonštruje. Výstavu považujeme za reflexiu spoločenských, kultúrnych a inštitucionálnych ideológií. Tak dáva priestor myšlienkam o výstavách nielen jako médium. K správemu čítaniu výstavy je prispôbený aj dizajn a príbehovosťou formuje komunikáciu medzi umením a divákom. Všetky výstavy sú neodmysliteľne distribučné v tom, že poskytujú umelecké diela návštevníkovi, či už prostredníctvom retrospektívy alebo primárnej prehliadky trhu.

Výstava je dočasným prostriedkom na dosiahnutie výsledku: vylepšenia a nápravy tradičnej reality. Pozorovateľ chce zlepšenie možnosti cítenia a myslenia. Chce vidieť zápas medzi zastaralými a novými silami a ich úplný relatívny prienik. Chce zažiť proces transformácie, nielen novú povrchovú variantu na statickom podklade. To znamená, že diváka viac osloví výstava prepletená s transmediálnymi médiami a ponúkne mu nový pohľad pomocou virtuálnosti.¹⁴

Všeobecné výstavníctvo musí naplňovať svoje podstatné znaky a náležitosti. Hlavné je určenie cieľu a zámeru výstavy, z ktorého je vytvorený obsah a koncept. Vzhľadom na tému a obsah výstavy je dôležitý výber výstavného priestoru (väčšinou už priradený). Na to nadväzuje časové vymedzenie, čiže doba trvania výstavy. Kultúrne inštitúcie, ako sú galérie alebo múzeá majú túto dobu vopred určenú pri vytváraní ročného harmonogramu

¹³ AZEVEDO, Gisel Carricone. Installation and theatricality: thinking through objects [online]. University of East London, 2012 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://issuu.com/giselazevedo/docs/doctorate_disseration

¹⁴ TOSCA, Susana (2016). "Transmedial Museum Experiences: the case of Moesgaard". In: Domingo SÁNCHEZ-MESA, Jordi ALBERICH-PASCUAL, Nieves ROSENDO (coords.). "Transmedia narratives". Artnodes. No. 18, pp. 1-8. UOC [Accessed: dd/mm/yy]. <<http://journals.uoc.edu/ojs/index.php/artnodes/article/view/n18-tosca/n18-tosca-pdf-en>><http://dx.doi.org/10.7238/a.v0i18.3048>

výstav v ich priestoroch, čiže doba trvania je pridelená. Netýka sa to stálych expozícií pri dobe neurčitej. Po definovaní témy je dôležité si upresniť na akú cieľovú skupinu bude obsah informácií a dizajn zameraný. Ďalším krokom po vytvorení architektonicko-výstavného návrhu spolu s grafickým dizajnom a posunutím do roviny technickej a realizovateľnej. Celá príprava je ukončená inštaláciou a zahájená vernisážou výstavy. Dôležitou súčasťou je i deinštalácia po ukončení.¹⁵

Výstava môže trvať v rozpätí od pár dní až do dvoch rokov.

Stála expozícia

Nie je viazaná na určitý priestor alebo kultúrnu inštitúciu. Je to samovoľné rozhodnutie inštitúcie ohľadom priestoru a témy. Najčastejšie sa viaže k historickej téme, ktorá je pre danú oblasť tradičná. Stála expozícia je výstava, ktorá sa líši od klasickej výstavy časom trvania. Výstava trvá od 2 do 10 rokov.

Exteriérová výstava

Exteriérová výstava je vystavenie exponátu, umeleckého diela alebo súbor výstavných konštrukcií vo verejnom priestore mesta. Takéto výstavy môžeme nazvať i výstavy prichádzajúce k verejnosti. Pri tých výstavách je dôležitá komunikácia s príslušným mestom alebo obcou, ktoré dávajú povolenie k realizácii. Pre takúto výstavu je dôležitý vhodný výber materiálov, kvôli vplyvu počasia a hlavne odolné voči vandalizmu.

Veľtrh / Výstavisko

Veľtrh a výstavisko je areál so súborom menších výstavných parcel s rovnakou špecializáciou, zameraním a témou (záhrada, pracovné stroje, bytový doplnok). Každá výstavná parcela má svojho správcu a tvoria veľký celok – veľtrh. Súčasťou veľtrhu je prezentácia, nie predaj produktu. Tématicky sa zameriava technický a priemyselný pokrok, čiže vystavovateľmi sú firmy alebo spoločnosti.

¹⁵ ŠILHAVÝ, Lubomír. Metodika a praxe výstavnictví: Otázky obchodní techniky. Československá obchodní a průmyslová komora. Argentická 38, 170 05 Praha 7: Severograf, n.p., Slobodova 1431, Turnov, 1982.

EXPO

Má podobnú definíciu ako veľtrh alebo pre svoj účel je postavený architektonický objekt, v ktorom sa EXPO nachádza. Témou je globálna problematika a vystavovateľom sú štáty z rôznych kútov sveta reprezentujúce svoju krajinu.

Putovné výstavníctvo

Tematicky sa tieto výstavy neodlišujú od štandardných výstav až nato, že väčšina výstav je postavená priamo na predom určený priestor. Pri putovnej výstave je priestor neurčitý, čím by mal zahrňovať možnosť premiestňovať výstavu na rôzne inštitúcie bez obmedzení. Dôležitá je teda variabilnosť výstavných stojanov a prvkov, možnosť z rovnakého konceptu zostaviť menšiu alebo väčšiu verziu výstavy. Montáž a demontáž prvkov je dôležitá pre prevoz. Základom takejto výstavy je zachovanie z pôvodného celku minimálne 80% základu pri prevoze na nové miesto. Ďalších 20% zahrňujú grafiky a polepy, ktoré nieje možné znova použiť. Typ takejto výstavy je so zaujímavou tematikou, kedy inštitúcia si zapožičia výstavný obsah na určité obdobie.

Transmediálne výstavníctvo

Pojem transmediálne výstavy sú kombinované výstavy využívajúce viac platforiem, čím sa rozširuje ich rozsah médií. Táto transmediálna platforma nie je obmedzená reálnym priestorom, lokalitou ani digitálnym priestorom. Stav výstavného zážitku je definovaný ako estetické stretnutie používateľa so zložitým predmetom, ktorým je spojenie historického artefaktu, informačného štítku a fiktívnych príbehov na rôznych mediálnych platformách. Cieľom je vytvoriť z expozície zážitok, miesto zapojenia a vzdelávania publika aj mimo geografických omedzení alebo fyzického umiestnenia. Transmédiá sa začali používať, pretože výstavníctvo chcelo „vyslobodiť“ umenie z pút vitrín.

Účelom používania viacerých platforiem je zapojiť publikum, budovať komunitu, rozširovať rozsah a budovať dôveru. S každým novým médiom (technológiou ako je vynájdenie knihtlače, filmu a internetu) vstupujúcim do oblasti výstavníctva sa spája i nová forma rozprávania.

1.3.3 Charakter výstavy

Charakteristika závisí od témy a náplně výstavy. Od charakteristiky sa odvíja uchopenie výstavy vizuálne a obsahovo.

Dokumentárna/náučná

Jej hlavnou zložkou je edukácia a informovanie spoločnosti o všeobecnej problematike, faktoch a novom skúmaní alebo udalostiach. Jej hlavnou zložkou tvorí text alebo poučné krátkometrážne videá. Informácie majú byť stručné, jasné a zaujímavé, aby boli zdrojom poučenia i pre mladšieho návštevníka ale záživná a plnohodnotná pre návštevníka s odborným vzdelaním. Na doplnenie informatívnosti je vhodné použiť reálne predmety, ktoré sú súčasťou témy (napr. úle, medomety, včelárske náradie). Vhodnou súčasťou ako aj ostatných kategórií je učiť menšie deti pomocou pripravenej interaktivity a pripravených hier.



Obr.8. Výstava *Legenda Miroslav Zikmund* (Napajedla Muzeum, 2018)



Obr. 9.115. výročí včelařství v Napajedlích (Napajedla Muzeum, 2020)

Biografická

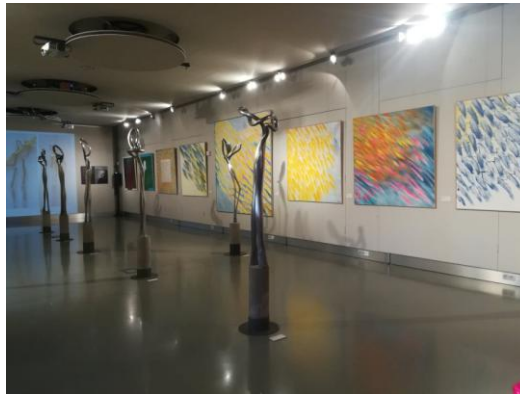
Retrospektivna výstava identifikuje základné biografické alebo chronologické rozprávanie, aby sa vytvoril kontext pre prezentovanie diela. Retrospektívy sa nachádzajú aj v kultúrnom, ekonomickom a sociálno-politickom prostredí a rozširujú príbehy z biografie, aby získali súčasnú relevanciu. Témou je príbehovosť konkrétnej osoby a jej zanechaná stopa na svete. Môžeme ich nazvať aj spomienkové výstavy, ak sa jedná o osobu a realizuje sa ako výročí udalostí alebo smrti.



Obr. 10. Výstava Jaroslav Novák, srpen 1968 (Napajedla Muzeum, 2018)

Reprezentatívna/Umelecká expozícia

Výstava je zameraná na vystavenie umeleckej tvorby. Jej hlavným zámerom je predstavenie umelca, jeho cestu umením a diela. Slúžia na verejné povedomie o súčasnej umeleckej scéne. Hlavnou zložkou sú hmotné alebo nehmotné umelecké diela, ktoré môžu byť sprevádzané audiovizuálnym prvkom na doplnenie informácií alebo performance.



Obr. 11. Výstava Jiří Kaifosz – Sochy obrázky (Napajedla Muzeum, 2019)

Detská výstava

Destká výstava je zameraná pre tých najmenších, vytvorenia zrozumiteľného detského sveta s príbehom. Vytvára charakter kultúrneho detského ihriska, kedy ich cieľom je osloviť a edukovať zábavnými spôsobmi ako je interaktivita a hra. Takéto výstavy musia byť prispôbené i bezpečnosti bez ostrých hrán alebo krehkých rozbitelných vecí. Hlavná je výška návštevníkom, čiže celá výstava musí byť posunutá v ich výške zraku.

1.3.4 Podiel výstavníctva na kultúrnom živote

Výstavníctvo ako umenie vystavovať, má v ľudskej histórii hlboké korene. Spočiatku bolo hlavným cieľom prezentovať. V dnešnej dobe je to o informovaní, edukácií, spoločenskom a kultúrnom povedomí, vytváranie estetiky a znakom kladenými otázkami umelcov do spoločnosti nenásilným spôsobom. Vytvára tak charakter komplexnej informačnej a výtvarnej aktivity, do ktorej prenikajú poznatky z filozofie, sociologie, psychologie, teorie

umenia, architektúry a hudby. Výstavy môžu predstavovať typ masovej informatívnosti ako sú aj masmédiá.¹⁶

1.4 PROSTRIEDKY

1.4.1 Priestor

Výstavný priestor je ľubovoľný priestor v exteriéri alebo interiéri bez ohľadu na veľkosť, umiestnenie či typológiu. Vystavovať sa dá všade. Závisí to od typu výstavy, vystavovaných prvkov a zámeru konceptu. Podľa typu inštitúcie sa líšia podmienky pre výstavné priestory, to znamená, že sa líšia určitým typom vybavenosti podľa zamerania i spoločensko-kultúrneho titulu (iným priestorom bude disponovať Národné múzeum alebo galéria a alteratívny výstavný priestor). Podľa typu inštitúcie môže byť priestor architektonicky upravený priamo pre potreby konkrétnej výstavy ako je stála expozícia v galérií alebo múzejná expozícia. Vtedy je navrhnutý koncept stály a zostáva po dlhú dobu nemenný (mesiace, roky).

Všeobecne ideálny priestor na účel vystavovania je s nulovým alebo znížený počtom okien a nutným vykrytím. Do takéhoto priestoru nieje žiadúce denné svetlo. Výška stropu zohráva tiež dôležitú úlohu, ktorá by mala presahovať standartnú výšku 2,3m. Spočiatku sa taký priestor javí ako stereotypná „biela kocka“. Utopistický a neutrálny priestor sa prejavuje v prospech diel, ktoré hostí. Efektivita miesta tak postriada obmedzenia v špecifikácií pestrosti tém. Podmieňuje vzájomný vzťah diel, ich spoločné umiestnenia, ale aj konfiguráciu priestoru. Ovplyvňuje tým vnímanie predmetov, ktoré obsahuje. Všetky typy výstavného priestoru môžu byť využité pre stálu expozíciu.

Výstavný priestor svojou tak povediac voľnosťou priestoru nabáda návštevníkov, aby sa neorganizovane pohybovali v priestore. Priestor im dáva svoju voľnosť a voľbu, pokiaľ tú voľbu svojim konceptom a zámerom neovplyvní výtvarník.

¹⁶ PAVLŮ, Dušan. Výstavy a veletrhy: historie, teorie, praxe, komunikační specifika. Praha: Praha: Merkur, 1988, 1988.

Múzeum

V priebehu histórie bolo vlastníctvo predmetov znakom moci. V staroveku mali prvé zbierky králi a cisári. Patrila do nej prvá alexandrijská knižnica založená egyptskou kráľovskou rodinou. V stredovekej renesancii boli vytvorené miesta, prvé múzeá na

uloženie pozostatkov katolíckej cirkvy. V 16 a 17. storočí začali vznikať súkromné zbierky prírodných a umelých predmetov bohatými jedincami. Po francúzskej revolúcii bolo veľa múzeí sprístupnených verejnosti v rámci projektu „Osvietenie“. Tento nový spôsob myslenia začali múzeá triediť a katalogizovať svoje objekty v snahe zistiť totožnosť a rozdiely. V 19. storočí sa hlavným cieľom múzea stalo poznanie minulosti pomocou objektov a snažilo sa zapojiť vládu ako súčasť stratégie na šírenie myšlienok, národnosti a posilniť zmysel pre občanstvo. Mnohými zmenami prešli múzeá v 20. storočí. Vytvorili neutrálny biely priestor. Múzeá sa stali miestami s vytváraním súčasťných mýtov a obradov.¹⁷

Múzeum zobrazuje umelecké diela obsahujúce večné myšlienky a formy v rovnakom nemennom priestore, ktorý je výstave podriadený a prispôsobený na presnú pozíciu objektov. Téma výstavy je daná a nemenná. Funkciou múzea umenia alebo inej ústrednej inštitúcie našej doby je pragmaticky slúžiť nám tu a teraz, pomáhať pri transformácii spoločnosti tvorivými energiami našej chvíle na čas. „Živé“ múzeá stále držia našu minulosť a prítomnosť v súdržnosti, tým že sa navzájom doplňujú. Pod „živým“ umením môžeme vnímať prvky s nadčasovou hodnotou, pevnými, nemennými a absolútne dokonalými znakmi. Je možnosť ich interpretáciu v digitálnom svete či iným transmediálnym zobrazením. Prostredníctvom priemyselných platforiem sa múzeá zúčastňujú na technologických a sociálnych sieťach, aby stáli vo vnútri „materiálisticko-praktického dňa života“.

Dôležitou súčasťou múzea je dbanie na potrebnú ochranu a špeciálne výstavné podmienky pri historických objektoch. Každý objekt si vyžaduje jedinečné zaobchádzanie so svetlom, atmosférou, vlhkosťou, aby nedošlo časom k porušeniu. Vzácne exponáty sú zabezpečené odstupom a sklenenou alebo polykarbonátovou vytrínou. Múzeum patrí k stálym expozíciám.

¹⁷ AZEVEDO, Gisel Carriconde. Installation and theatricality: thinking through objects [online]. University of East London, 2012 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://issuu.com/giselazevedo/docs/doctorate_disseration

Ďalšou časťou múzea je múzejné výstavníctvo, kedy sa už nejdená o stálu expozíciu, ale múzeum disponuje priestorom, v ktorom sa odohrávajú výstavy.

Galéria

V 18. storočí bola galéria aj múzeum zobrazovateľmi rôzneho obdobia a štýlov a miešali ich od podlahy po strop bez medzier na ich oddelenie a vymedzenie. Vývoj umožnil transformáciu a viedli k inštalačnému umeniu. V 60. rokoch sa hovorilo len o zavesených výstavách.

Galéria bola tradičný typ vystavovania už v renesancii a baroku. Pôvodne to bol vyhradený priestor na nádvorí s arkádami alebo v záhrade s umiestnenými umeleckými zbierkami. Dnes je galéria kultúrnou inštitúciou zhromažďujúca umelecké predmety. Podľa zbierky sôch je nazývaná glyptotéka a obrazovej zbierke pinakotéka.¹⁸

Alternatívny výstavný priestor

Alternatívny priestor je opozitum tradične komerčného priestoru. Je to priestor s preneseným významom (starý sklad, továreň, obchod). Alternatívne priestory sa v 70. rokoch v Amerike považovali za centrum umeleckého života. Tieto prostory vznikli ako kalcia umeleckých praktív v 60. a 70. rokoch kedy prevládala neutralita výstavného priestoru nazývaná ako „biela kocka“.¹⁹

Exteriér/Street Exhibitions

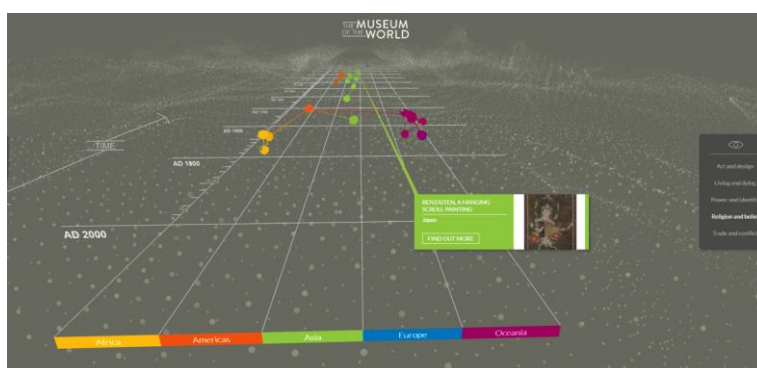
Verejné umiestňovanie umeleckých diel do verejného priestoru. Jedná sa o vystavovanie objektov alebo sústavu výstavných panelov s trvalým alebo dočasným charakterom.

¹⁸ Galéria. In: Wikipedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2018 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Galéria>

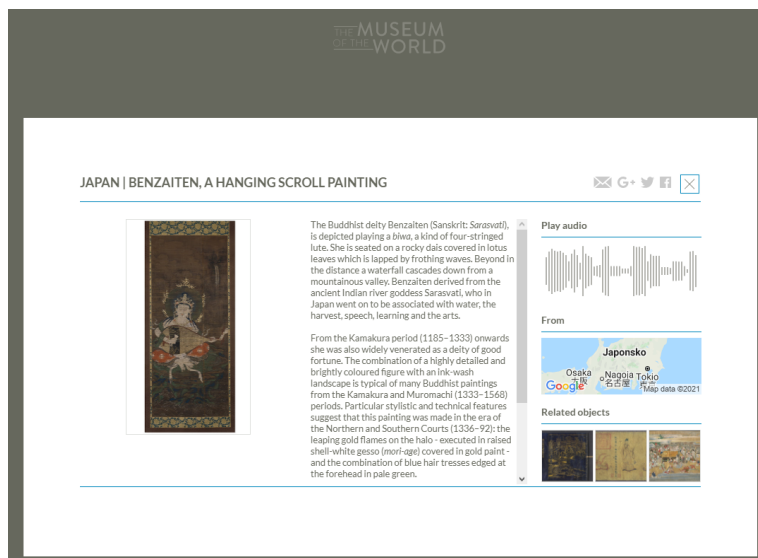
¹⁹ Quoted by Brian Wallis, Public Funding and Alternative Spaces in Julie Ault, Alternative Art, New York, 1965-1985, University of Minnesota Press, 2002, p165. ISBN 0-8166-3794-6

Online platforma

Inštitúcie sa veľmi rýchlo prispôbili súčasnému stavu, kedy za umením už nemohli ľudia prichádzať, tak umenie sa muselo prispôbiť aby prichádzalo ono ku nim. Múzeá a galérie začali digitalizovať svoje zbierky a vytvorili novú platformu výstavníctva z pohľadia domova bez geografického obmedzenia. Takto dokázali vytvoriť virtuálnu prehliadku exponátov. Fascinujúce je, že online výstavy sú zdarma.²⁰ Zaujala ma nová platforma, kedy návštevník nieje viazaný na presný sled udalostí a chronológie výstavym ktorou ju postupne v priestore objavuje ako to je známe. V Britskom múzeu je v platforme vytvorená línia základného časového a geografického rozdelenia, po ktorom sa pohybujete podľa svojho uváženia a záujmu. S porovnaním z klasickou fyzickou výstavou, kde je objekt vysvetlený stručne, aby diváka zaujal, predal mu obecné informácie alebo zaujímavosti. Je dôležité dbať na dobu fyzickej prehliadky návštevníka, kedy by mala za určitý čas 1 až 2 hodiny diváka previesť. Online výstavy sú pozitívne a rozsiahlejšie aj so sprievodným komentárom sprievodcu, čo neovplyvňuje divákov čas a môže sa k tomu vrátiť každú voľnú chvíľu.



²⁰ FRANKEL, Eddy. You can do virtual tours of almost every major London museum and gallery. [www.timeout.com](https://www.timeout.com/london/news/you-can-do-virtual-tours-of-almost-every-major-london-museum-and-gallery-010621) [online]. 6.1. 2021 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: <https://www.timeout.com/london/news/you-can-do-virtual-tours-of-almost-every-major-london-museum-and-gallery-010621>



Obr.12. Online platforma, British Museum, 2021

Každá inštitúcia si vytvorila i svoj online jazyk akým komunikuje so svojimi návštevníkmi. Vzniká otázka, či môže novodobý typ výstavníctva, mať takú veľkú zdieľovaciu hodnotu, doplnenú pocitom, zážitkom, spomienkou a priestorovou štúdiou (uhol pohľadu, detail, svetlo) návštevníka. Prichádzame o kultúrny a spoločenský zážitok jedinca, ale aj sociálno-kultúrnu mienku skupiny.

1.4.2 Cieľová skupina

Cieľová skupina je špecifická skupina ľudí, ktorá má určité spoločné znaky záujmu, profesie, veku a atď.. Na základe tejto presne definovanej „konštanty“ je možné určiť téme presné mantinely a vytvoriť správnu stratégiu projektu. Od presného špecifikovania sa odvíja typ komunikácie, súbor informácií, výrazu a celkový vizuál zdieľovanej témy.

1.4.3 Výstavné systémy

Závesný systém

Dôležité je pred inštaláciou sa oboznámiť z možnosťami výstavnej sály. Väčšinou majú už integrovaný výstavný systém v podobe kolajničiek. Sú umiestnené na strope po celom obvode priestoru alebo len na vyhradených miestach. Na nich je zavesené lanko (ocelové alebo nylonové) s bežcom na jednoduchý posun závesnej výšky. V lište sa lanko posúva

jednoducho s možnosťou výberu laniiek z kolajničiek. Háčiky podľa typu majú rozdielnu nosnosť od 4-20 kg.

Niektoré výstavné sály majú možnosť vŕtania do stien. Po deinštalácii výstavy sa steny vracajú do pôvodného stavu.



Obr. 13. Závesný systém na obrazy

Vytrína

Vytrína je základný výstavný systém vo výstavníctve. Exponáty delí do celkov, umožňuje optimálne prehliadanie a zabezpečuje ochranu zbierkových exponátov. Delia sa na dva základné typy podľa smeru umiestnenia skla a to stolové (horizontálne sklo) a skrinkové (vertikálne sklo). Namiesto skla môže byť použitý aj polykarbonát. Často sú vybavené vnútorným osvetlením.

Sokel , praktikábel, stojan

Sokle a praktikábel slúžiace na vystavovanie exponátov sa vytábajú v podobe bedien v podobe hmotného objektu plného zo všetkých strán. Riešia sa v moduloch. Najčastejšie sú vytvorené z najčastejšie z MDF desky a tým zaistujú možnosť rôznorodého náteru podľa potreby. Sokly sa využívajú na menšie predmety umiestnené do priestoru aby boli umiestnené v zornom poli návštevníka. Základné rozmery sa pohybujú od 500mm do

1100mm a šířkou od 150mm do 600mm. Praktikábel je pochodzí.. Jeho využitie je skôr praktického charakteru (zdvihnutie, podloženie) nie ako estetický prvok výstavy.

Stojan je výstavný prvok bez sklennej ochrany, vytvorený z kovového alebo drevenného rámu.

Exteriérové výstavné systémy

Výstava je nie len súčasťou interiéru, ale aj exteriérnych priestorov. Vystavovanie vo verejnom priestore je odlišné z mnohých ohľadov, aj keď obsah môže zostať rovnaký. Dôležitým prvkom je výstavná konštrukcia, ktorá je najčastejšie z rozložiteľnej alebo pevnej kovovej koštruktie s povrchovou úpravou (farba). Konštrukcia musí byť statická a pevná, takže sa spodok konštruktie zaťažuje betónovými tvárnicami alebo iným typom závažia. Musia byť odolné voči podmienkam počasia (vietor, sneh, dážď) a tiež vandal-proof. Zvyčajne bývajú vysoké okolo 2 - 2,3m a široké od 0,7 – 2m (záleží na dizajne a spôsobe využitia). Vo fantázii a dizajne konštrukcií a vystavovania sa medze nekladú.



Obr. 14. Exteriérový výstavný systém

1.4.4 Výstavné prvky

Výstavný objekt

Od počiatku ľudstvo bolo obklopené predmetmi a až do 13. storočia sa považovali za božské symboly. V modernej dobe ich ľudia začali vnímať ako subjekty oddelené od nášho prostredia a ocenenia. Tak sa zrodila myšlienka vkusu. V priemyselnej revolúcii rástla v strednej triede túžba po konzumných veciach vyššej triedy, čím vznikla lacnejšia hromadná výroba predmetov. V modernom svete sme sa natoľko orientovali na rozvíjanie vzťahu k objektom, že sme stratili schopnosť vytvárať svoj vzťah s ľuďmi. Americký antropolog skúmal vzťah k objektom a vzťah k druhým ľuďom a zistil identickosť vzťahu. Z toho vyplýva, aké je pre kultúru ľudstva dôležitý výstavný objekt. Výtvarným objektom v 60. rokoch 20. storočia boli spotrebné tovary (materializmus).

Tradičný výstavný objekt, či už je to obraz, socha alebo architektonický kúsok sa už viac nepovažuje za izolovú entitu, ale musí sa s ním uvažovať v kontexte rozširujúceho sa prostredia. Ich výraz nadobúda inú hodnotu, keď sú videné osamote alebo v kombinácii s ostatnými. Výstavný priestor sa stáva rovnako dôležitý ako samotný vystavovaný objekt. Je vytvorený priamy vzťah medzi priestorom a objektom a viedie k ich spoločnému súľadu. Žiadny objekt neexistuje bez prostredia či prírody. Vystavený objekt musíme vyberať v súlade s vhodným priestorom, aby sme priestorom neovplyvnili veľkoleposť diela a nepristúpili takýmto spôsobom na jeho znehodnotenie alebo rozpad.

Súčasťou výstavných objektov je i obraz a jeho orámovanie. V období 18. storočia sa začal vyvíjať tlak nielen na obrazy, ale na ich rámovanie, čo je dôležitou súčasťou výstavy obrazov a plošných diel. Bola ochranným prvkom maľby. Neskôr pri fotografii sa stal výňatok z okolitého subjektu. Pri impresionistoch a plochej maľbe sa začali používať ploché rámy.²¹

Inštalácia, Inštalačné umenie

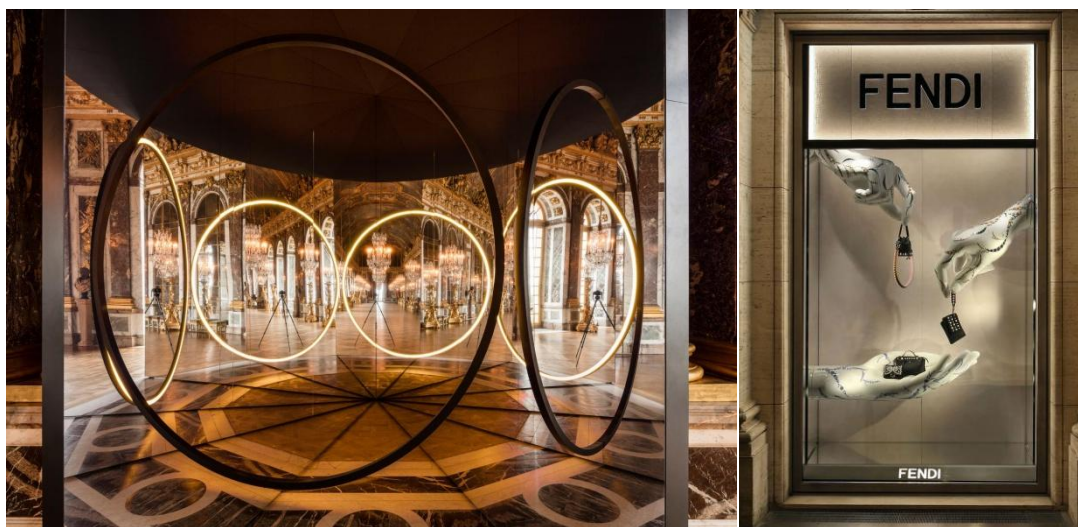
Inštalačné umenie súvisí so spôsobom, akým sú diela vystavené v konkrétnom priestore, kde je najdôležitejší zážitok z tohoto priestoru ako celku individuálneho objektu. Divák má osloviť doslovnou prítomnosťou v priestore. Inštalácia vyžaduje prítomnosť diváka,

²¹ AZEVEDO, Gisel Carriconde. Installation and theatricality: thinking through objects [online]. University of East London, 2012 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://issuu.com/giselazevedo/docs/doctorate_disseration

aby sa ňou stala. Ide o mimetické pohltenie. Inštalácia obvykle existuje po dobu výstavy. Surrealistické výstavy boli predchodcom inštalačného umenia. Marchel Duchamp v roku 1938 zavesil vrecia s uhlím na strop galérie a roku 1942 natiahol šnúru cez galériu čím vymezil priestor. Skúsenosti s galériou postupovali v 50. a 60. rokoch rozvíjaním Happeningu a Minimalismu so zámerom angažovania diváka s umeleckým objektom. Do popredia sa dostalo až v 70. a 80 rokoch, kedy umelci začali vytvárať diela, ktoré nemohli predávať a zbierať galérie a múzeá.²²

Pod inštaláciou je možné rozumieť dva typy prvkov spôsobov uchopenia inštalácie. Je to priestorové dielo s možnosťou obísť zo strán alebo prejsť cez. Nemá žiadne pravidlá materiálové ani rozmerové. Môže byť exteriérové alebo interiérové. Môže priestor iba vymedzovať alebo úplne zaplniť. Je to umelecký zámer alebo objekt, ktorý nasleduje umelcovu myšlienku a má zaujať, estetizovať a klást' otázky. Može byť zložený z menších častí, ktoré nieje možné prezentovať oddelene lebo by nedávali zmysel.

Ďalší význam inštalácie sú výstavné objekty, ktoré sú vystavené v určitom súžití s priestorom a estetickom zoskupení. Ale môže to byť i samostatný objekt v inštalácii, ktorá mu pomáha zaujať a nadniest'. Používa sa to hlavne v Merchendesignu.



Obr. 15. Priestorová inštalácia (objekt) vs. Priestorová inštalácia prezentujúca objekt

²² AZEVEDO, Gisel Carricone. Installation and theatricality: thinking through objects [online]. University of East London, 2012 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://issuu.com/giselazevedo/docs/doctorate_dissertation

Multimédia

Audiovizuálne technológie dávajú výstave ďalší rozmer. Poskytujú nám zvukové, obrazové (statické a pohyblivé) možnosti prezentácie a predávanie informácií zaujímavým spôsobom. Ich používaním začala nová éra aj v muzeách a ich komunikácie s návštevníkmi. Vo výstavníctve už nestačí len zavesiť na stenu vzácne dielo. Návštevníci chcú počuť príbeh a malo by ho rozprávať múzeum. Doba rozprávania si vyžaduje použitie rôznych médií na odovzdanie správy. Veľa múzeí sleduje a prispôsobuje sa určitej inovácii digitálneho veku. Ich použitie otvára možnosť pochopiť kultúru a vysvetliť komplikované témy.²³ Z nových médií sa vyvinul nástroj na propagáciu výstav a oslovovanie publika. Zároveň sa stali neoddeliteľnou súčasťou výstavných priestorov a dokonca aj umelecký diel. Nástrojmi nových technológií sa stala projekcia, televízia, mobilné aplikácie, tablety a technológie reagujúce na ľudský pohyb. Týmto spôsobom sa na média viaže informačnosť výstavy a edukácia interaktívnym spôsobom, ktorá zaujme všetky vekové kategórie.

Najpoužívanejšie sú krátkometrážne videá, ktoré nie sú dlhšie ako 4 minúty. Tento čas sa je ideálny na udržanie pozornosti diváka a zdieľania informácií.

Interakcia

Interakcia a transmediálne prvky vo výstavníctve slúžia k naplneniu poslania, nasadenie ideológie a uľahčenie zapojenia publika či ich edukáciu.

Digitálne nástroje môžu podporovať tvorivosť a zmysel pre hru návštevníka a transformovať ich skôr na účastníkov než pasívnych pozorovateľov. Sú tiež zážitkami spôsobujúce emotívnosť a splynutie s výstavou. Vytvorilo sa presvedčenie, že digitálne média môžu prilákať oveľa viac verejnosti, aj tú, ktorú doteraz výstavníctvo nezaujímal.²⁴

²³ WIDMANN, Sofia. New media technologies a museum exhibitions: Influence of new media technologies on the success of museum exhibitions - a summary. Museum Booster [online]. 2018, , 1 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://museumbooster.com/influence-of-new-media-technologies-on-the-success-of-museum-exhibitions-a-summary/>

²⁴ TOSCA, Susana (2016). "Transmedial Museum Experiences: the case of Moesgaard". In: Domingo SÁNCHEZ-MESA, Jordi ALBERICH-PASCUAL, Nieves ROSENDO (coords.). "Transmedia narratives". Artnodes. No. 18, pp. 1-8. UOC [Accessed: dd/mm/yy]. <<http://journals.uoc.edu/ojs/index.php/artnodes/article/view/n18-tosca/n18-tosca-pdf-en>><http://dx.doi.org/10.7238/a.v0i18.3048>

Textáž

Je všeobecné pomenovanie pre všetky druhy textových informácií použitých vo výstavníctve. Je umiestnené podľa konkrétneho účelu alebo orientačného, informačného, zhrňujúceho a estického pri exponáte.

Katalógy sa vyvíjajú smerom k podstate komerčného formátu napriek vedeckému obsahu s cieľom poskytnúť standardizované vedomosti a vytvoriť oficiálnu a konvenčnú – často karikatúrnu - interpretáciu, ktorá nepridáva nič na potešení z pohľadu na dielo.

1.4.5 Svetlo a osvetlenie

Svetlo je farbou na štetci, ktorý odkrýva obrazy z tmy. Svetelné umenie je dočasné a slúži jako doplňujúci prvok k hmotnému umeniu. Dokáže meniť a vyzdvihovať všedné objekty na vznešené a vytvárať ich hodnotu. Svetlo mení náš pohľad na svet intenzitou svetelného toku, odtieňom, dôrazom a uhlom svetla.²⁵ Je neodmysliteľným výrazovým prvkom z estetického hľadiska a vytvára plánované dramatické podnety a akcenty, ktorými tak zvýši dramatickú a umeleckú o hodnotu.

Základnou jednotkou intenzity osvetlenia je Lux (lx). Je to hodnota intenzity osvetlenia a je spôsobená svetelným tokom 1 lúmen, ktorý dopadá na plochu o veľkosti 1m². Tok svetla je priamočiary s kruhovým priemerom 1m a intenzita závisí od vzdialenosti zdroja. Pre porovnanie svietivosti má jasný slnečný deň 100 000 lx a osvetlenie ulice 10 lx a jasná hviezdna obloha 0,001 lx.

Svetelný dizajn je vedomé pracovanie s denným svetlom a umelými svetelnými médiami a vytvára syntézu medzi vedou a umením. Je využívaný v rôznych formách a zámeroch všetkých ľudských aktivitách. Vytvára dôraz z funkčného na umelecké využitie, vytvára pridané hodnoty, impulz, zážitky, emócie a vplýva na osoby psychologicky. Viazaný je na vlastnú výpoveď umelca, ktorý plne ovláda estetické a fyzické vlastnosti svetla a dokáže s ním kreatívne pracovať.²⁶

²⁵ MORAN, Nick. Světelný design: pro divadla, koncerty, výstavy a živé akce [online]. Institut umění - Divadelní ústav, Pražské Quadriennale, 2010 [cit. 2021-02-18]. ISBN 978-80-7008-246-1. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:bddf5bf0-1677-11e6-ae73-005056827e51?page=uuid:804e3000-2819-11e6-b821-5ef3fc9bb22f>

²⁶ PTAČIN, Jan. Časopis pro světlo a osvětlení: Světelný design v kostce [online]. část 49, 2021, 1 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <http://www.odbornecasopisy.cz/svetlo/casopis/tema/svetelny-design-v-kostce-cast-49--17536>

Denné osvetlenie

Použitie denného svetla v rámci výstavníctva sa v priebehu histórie menilo. Od počiatku výstavníctva to bolo jediným dostatočným zdrojom svetla. V polovici 20. storočia prišli k degradácií diel spôsobenú nadmerným UV v slnečnom žiarení. Slnko je dynamickým zdrojom osvetlenia a tak bolo veľmi náročné ho kontrolovať. Od 2. polovice 20. storočia sa slnečné svetlo vo výstavníctve úplne eliminovalo.

Dnes sa denné osvetlenie znova začína používať vo výstavníctve ale s premyslenými riešeniami a jeho kontrolou.



Obr. 16. Využitie denného svetla (Louis Khan's Kimbell Art Museum)

Umelé osvetlenie

Svetlo je tvorcom atmosféry. Využívané je v celom svete či už ako technický doplnok, aby sme videli pri zotmení, ale v umeleckom svete hrá veľkú rolu. Najviac využívané je v televízii, divadlách, výstavníctve, ale i osvetlenie budov a pamiatok. Toto svetlo, ktoré bude nižšie podrobnejšie rozobraté nám umožňuje zvýrazňovať, vytvárať, dopĺňať alebo úplne zmeniť predmet, osobu, udalosť na požadovanú atmosféru a výraz. Každý z odborov používa rovnaký atribut ale s iným zámerom a spôsobom. Dokáže vytvárať hĺbku

priestoru, deliť priestor, priestor a objekty zafarbiť. V scénografii, audiovizuálnej tvorbe a výstavníctve sa svetlo používa na dramatizáciu priestoru. Na svetlo sa musí klásť rovnaká vážnosť ako na samotnú inštaláciu. Ak ho správne používame, dokáže priestor vyzdihnúť a vytvoriť okúzľujúci pohľad, pomôcť „vymazať“ prípadné nedokonalosti alebo naopak úplne znehodnotiť. So svetlom sa musí zaobchádzať s rozvážnosťou a zámerom. Správne svetlo závisí od zámienky, kreativity a citu umelca.

Pri delení priestorov podľa dĺžky trvania výstavy sa mení i vybavenie priestoru a osvetlenia. Pri krátkodobých výstavách musí byť priestor svetelne prispôsobiteľný a variabilný bez anulovania obmedzení. Pri stálej expozícii je svetelná technika stálym a nemenným prvkom, vopred premysleným s presne daným účelom ako i ostatné prvky v expozícií.

Osvetlenie objektov a priestoru

Pri navrhovaní osvetlenia výstavy je dôležité dbať na dosiahnutie optimálnych podmienok nasvetlenia objektu. Svetelná atmosféra by mala odpovedať charakteru výstavných exponátov a priestoru. Podľa typu predmetov sa určuje i vhodný typ nasvetlenia.

Predmetom osvetľovania nie sú len vystavované umelecké exponáty (malby, fotografie, sochy, rytiny, kresby, atď.) ale i doplnkový informačný materiál ako popisky, grafický doprovod, interakcia a výstavné priestory, ktoré môžeme použiť ako integrálnu súčasť expozície. Osvetlenie exponátu určuje i materiál (lesk, mat) aby sa eliminovali nežiaduce výrazné odlesky a skreslenie povrchu.

Osvetľovanie má dva základné problémy a to priame oslnenie od smerových svetiel, kedy je poloha zdroju nevhodne umiestnená a smeruje po pohľade proti smere vyznačenej trasy na výstave. Využívané je príslušenstvo clonenia svetla. Druhý problém nastáva pri nasvetľovaní lesklých plôch alebo exponátov umiestnených vo vytrínach, kedy dochádza k odrazovému svetlu a bráni návštevníkovi vo výhlade a vytvára nežiaduce svetelné odlesky na podlahe, strope a stenách. Nie je možné použiť priame bodové svetlo s vysokou koncentráciou svetelného toku v malý bod ale rozptyľové svetlo. Nežiaduci efekt vzniknutý veľkým množstvom zdrojov je tieň. S tieňom sa musí pracovať zámerne alebo ho svetlom limitovať.

MAXIMÁLNÁ ÚROVEŇ LUXOV	TYP PREDMETOV
50 lx	výtvarné práce na papieri archívy textil vzorky (prírodné)
200 lx	olejomalba drevo kosti maľovaný kov
1000 lx	kameň keramika sklo kov

Obr. 17. Prehľad doporučenej svietivosti

Exponát v priestore

Každý exponát ako aj priestor majú svoje špecifické vlastnosti a preto musíme na každý nasvetlovať iným spôsobom ale aby tvorili svetelnú harmoniu a celok. To platí i pri veľkom kontrastne tmavej alebo bledej farby. Pri vystavení relatívne tmavých exponátoch by nemali byť veľké jasné plochy v zornom poli. Jas by mal byť menší ako jas vystaveného exponátu.

Plastické exponáty

Priestorové exponáty ako busta, socha, plastiky je dôležitý smer, uhol a veľkosť svetla. Týmito vlastnosťami zdroju sa vytvára dramtizácia, zvýraznenie alebo zjemnenie štruktúry svetlom a tieňom. Pri nasvetľovaní sochy je potrebné ju svietiť minimálne z dvoch zdrojov pre eliminovanie ostrých tieňov kombináciou bodového a rozptylového svetla. Podstatný je tiež kvalitný výber svetla kvôli tónu farebnosti.



Obr. 18. Dramatické nasvietenie sochy (Zurich, Swiss National Museum)

Ploché exponáty

Plošné exponáty ako maľby, grafiky, kresby, rytiny a fotografie sa zpravidla osvetľujú rovnomerne rozptýleným svetlom s kvalitným podaním farieb. Exponáty s miernym reliéfom ako rytiny a mince a textilné plochy sa určuje vhodný smer dopadu svetla, čiže tečné osvetlenie reliéfnych exponátov. Pri nasvetľovaní obrazov je dôležité sa zamerať na správne umiestnenie centrálného bodu svetla na obraz. Pokiaľ ide o obraz s postavou, mala by mu smerovať na tvár alebo svetlejšie časti obrazu pri inom zobrazení (krajinomalba, atď.).



Obr. 19. Osvetlenie obrazu centrálnym bodom svetla (Caravaggio)

Kinetické exponáty

Pri nasvetlovaní kinetického exponátu je dôležité vedieť trajektóriu dráby, pokiaľ ide o veľký pohyb. Je dôležité ho svetelne zachytiť v každý jeho moment, aby v určitú chvíľu nebol objekt neosvetlený. Pri malom kinetickom pohybe je objekt osvetlený ako statický exponát. Treba brať v úvahu sily svetla a uhlu nasvetlenia. Pri nasvetlení bude spolu s exponátom súžiť jeho tieň a tam je na zvážení designéra, ako tento moment využije. Ak vytvára exponát žiadúcu a premyslenú tieňohru, je vhodné mu vytvoriť dostatočný samotný priestor. Kinetickým objektom nemusí byť myslený len exponát alebo aj osoba/skupina osôb, ktorá má v rámci výstavy nejakú úlohu na vernisáži alebo ako opakovaný výstavný program (performance art). Toto nasvetlenie využíva poznatky z divadelného osvetlenia osôb, výrazu a psychológie.



Obr. 20. Nasvetlenie kinetického objektu (Ivan Black, Kinetic Museum,)

Vytríny

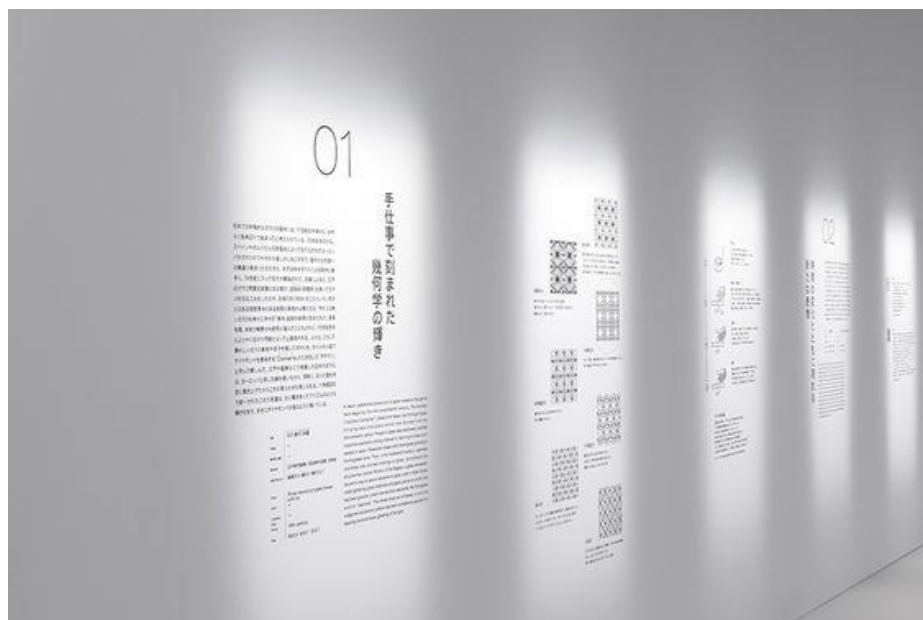
Nasvetlením exponátu v sklenných alebo plexisklových vytrínach väčšinou nastáva nežiaduce odrážanie svetla, ktoré znemožňuje pohľad na exponát a oslepuje návštevníka. Na osvetlenie vytrín sú dva spôsoby, ktorými tieto nežiaduce vady eliminovať. Prvým spôsobom je osvetľovanie exponátu zvnútra vytríny, čím sa zabráni akémukoľvek odrazu. Toto osvetlenie býva umiestnené v rámci podložky, po stranách vytríny (záleží na type a dizajne vytríny) alebo umiestnením do hornej časti. Použité môžu byť i celo-svetelné dna alebo stropy. Druhým spôsobom je vytrínu osvetliť z vonku a tým nám vzniknú dva základné problémy odlesku svetla a rušivé tieňe vo vnútornej časti vytríny.



Obr. 21. Osvetlenie vitrín (Porto, Portugálsko)

Doprovodný text a popisky

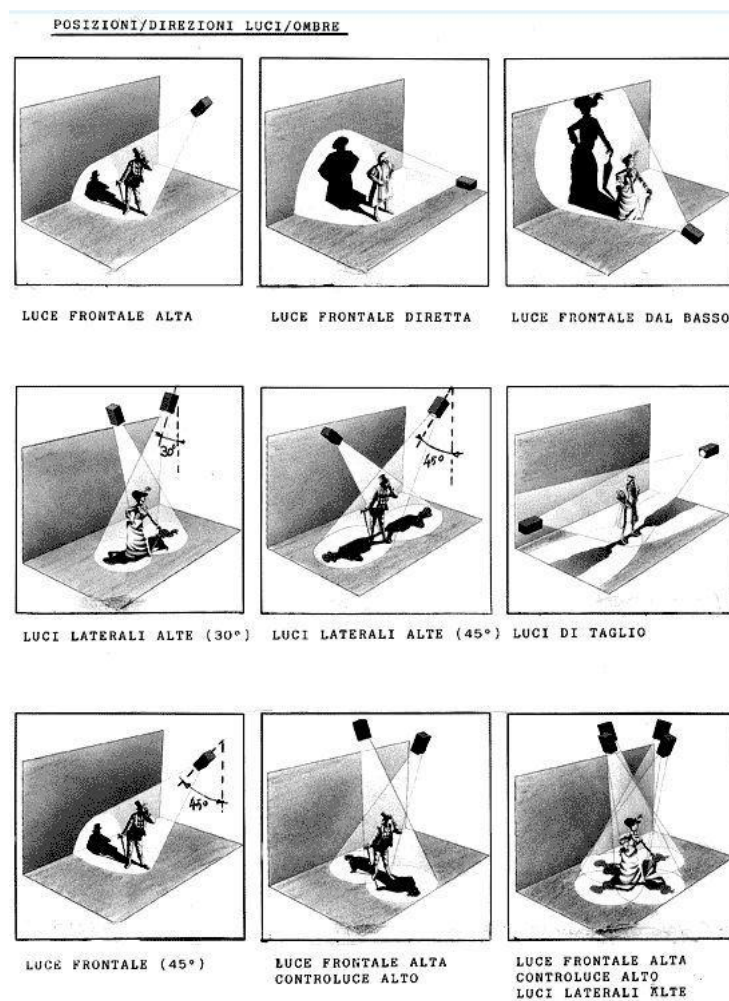
Táto časť informačných doprovodných prvkov výstavy nieje samostatne osvetľovaná, pokiaľ je doplnením a blízko exponátu. Využívame celkové osvetlenie priestoru výstavy. Pri väčších informačných doplnkových textoch vystavované ako individuálny prvok výstavy je žiadúce vyčleniť rozptylkový zdroj svetla.



Obr. 22. Osvetlenie textu a popiskov (Nendo)

Osoby

Osvetlenie osôb je ďalšou veľmi podstatnou časťou výstavníctva. S osvetlením osôb najlepšie pracuje divadlo, kedy musí zabezpečiť dobrú viditeľnosť herca a pomáha svetlom dotvárať dramaturgiu postavy. Vo výstavníctve sa vopred pripravuje osvetlenie pozície prednášajúcej osoby alebo doprovodného programu (spevák, hudobník, atď.) na vernisáži. O tomto pripravenom bode musí viesť rozprávajúca postava aby sa správne postavila. Malý krok mimo svetelného bodu nevyzerá dobre a môže na tváry vzniknúť nežiadúce tienenie.



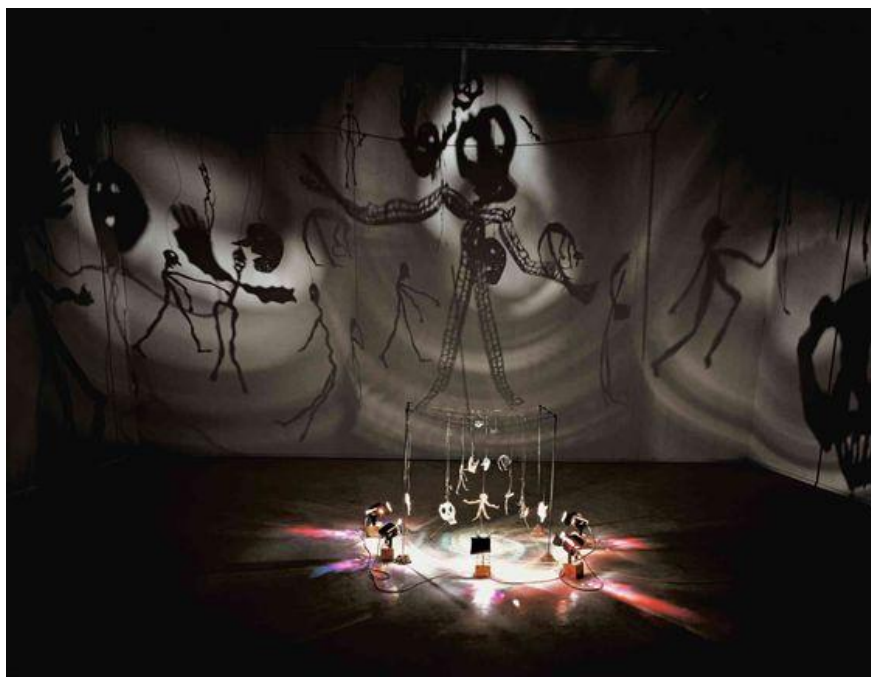
Obr. 23. Dramatické nasvetlenie osôb



Obr.24. Dramatické nasvetlenie sôch

Tieňohra

V tejto časti nie je myslená tieňohra exponátu ako doplnok, ale hlavná časť vystavovania, kedy objekt slúži len ako zdroj tieňohry. Pri takejto inštalácii je dôležité vymedzenie rušivých zdrojov svetla, ktorý by oslabovali vzniknutý tieň alebo ho akýmsi spôsobom narúšal. Expozícia by mala mať svoj vyhradený priestor. Používaný je priamy tok svetla na objekt, aby vrhaný tieň mal najväčšiu intenzitu a kontrast (reflektor) premietaný v priestore.



Obr. 24. Tieňohra (Christian Boltanski, Cente Pompidou, Paríž)

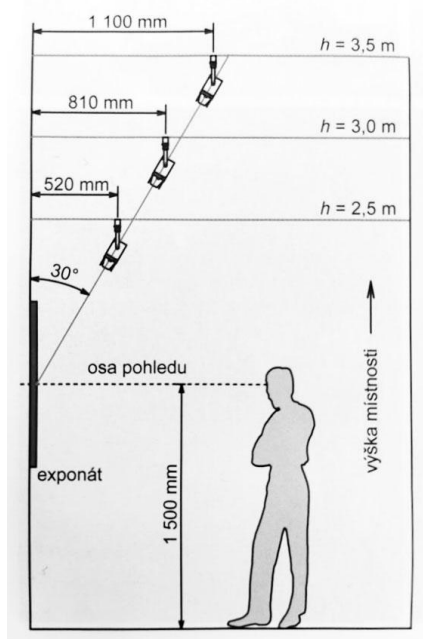
Požiadavky návštevníka

Výtvarník alebo osvetlovač musí zabezpečiť pre návštevníkov kvalitný vizuálny vnem vystavovaných exponátov, osvetlenie priestoru a dobrú čitateľnosť textu. Je dôležité pritom počítať s veľkým vekovým rozpätím návštevníkov aj s hendikepovanými návštevníkmi. Starší návštevníci potrebujú pri vnímaní detailu exponátu alebo čítaní textu vyšší svetelný tok ako mladší. I pri vyššom svetelnom toku by nemalo byť svetlo osľušujúce, ku ktorému je náchylné oko skôr staršej vrstvy. Pri hendikepovaných a mladších návštevníkoch sa zohľadňuje nižšie položený bod pohľadu na objekt a zamedzenie možné oslnenie. Dobrý svetelný vnem nezáleží len na správnom svetelnom toku, ale aj na adaptácií oka na svetlo, priestorového rozloženia svetla a jasú, farebných a smerových vlastností osvetlenia, ale i rušivých tieňov. Osvetlenie tak ovplyvňuje celkovú atmosféru priestoru. Pri viacerých miestnostiach expozície alebo delení priestoru sa musí dbať na adaptáciu zraku, ktorá trvá približne 3-5 sekúnd pokiaľ oko začne ostro vidieť pri prechádzaní z veľmi svetlého prostredia do tmavého alebo naopak. Mala by byť zachovaná svetelná harmónia bez ostrých svetelných prechodov, inak expozícia vyzerá potom nedostatočne nasvetlená.

Svetelné zdroje

Vo výstavníctve sa využívajú svetelné zdroje priame, nepriame a zmiešané. Priame svetelné zdroje (wallwasher) nasmerované na určitý exponát, nepriame (halogénové výbojky, žiarivky) rovnomerne osvetľujú výstavný priestor inštalované v stenách a strope. Ich nebhýhodou je, že zaberajú výstavný priestor. Zmiešané sú ich kombináciou a tvoria samostatné celky (osvetlovacie sústavy). Tie môžu mať charakter bodový alebo rozptylový (plošný). Bodové osvetlenie sa používa na všetky druhy expozícií, na zvýraznenie svetelnej stopy a dochádza k výraznému prechodu svetla a tieňa, čím zvýrazňuje reliéf (dramatické nasvietenie). Plošné/rozptylné svetlo zjemňuje povrch a nastáva plynulý rozptyl svetla od stredového bodu. Pri nasvetľovaní je vhodné sa držať zásady stredového nasvetľovacieho bodu, ktorý je vo výške zorného pola pozorovateľa, približne v 1500 mm od podlahy a pod uhlom 30° od steny. Stupeň nasvetlenia sa udáva podľa veľkosti exponátu a prispôsobuje sa uhol od 20° až do 45° od steny. (viz. obr. X) Toto nasvetlenie

limituje odlesky na zavesenom exponáte, vytvára rovnomerné nasvietenie a nevytvára tienenie od pozorovateľa.²⁷



Obr.25. Geometrické znázornenie osvetľovacej sústavy vo výstavníctve

Typ svetiel

Pri delení priestorov podľa dĺžky trvania výstavy sa mení i vybavenie priestoru a osvetlenia. Pri krátkodobých výstavách musí byť priestor svetelne prispôsobiteľný, variabilný a bez obmedzení. Pri stálej expozícii je svetelná technika stálym a nemenným prvkom vopred premysleným s presne daným účelom ako i ostatné prvky v expozícii.

Každé osvetlenie má svoje špecifické parametre a je podstatné dbať na citlivosť vystavených exponátov na svetelné zariadenie. Citlivosť je hlavne zohľadňovaná pri historických exponátoch v múzeách, ktoré by ich mohli natrvalo poškodiť alebo viesť k rýchlejšiemu poškodeniu. Dochádza to hlavne pri krátkovlnovom žiarení (tj. ultrafialové žiarenie UV) a prekročení vhodného parametru osvetlenia. Vyriešiť sa to dá aj špeciálnymi filtermi na svetla pohlcujúce ultrafialové (UV) a infračervené žiarenie (IR).

Pri výbere vhodného svetelného zdroja sa hlavne zameriavame na jeho spektrálne zloženie a žiarenie. Hladina osvetlenia dopadajúca na objekt je veľmi dôležitým parametrom pre oko a rozlíšenie predmetu v priestore, ale i pre vnímanie farbieb. Čím menší je svetelný tok

²⁷ HABEL, Jiří, Karel DVOŘÁČEK, Vladimír DVOŘÁČEK a Petr ŽÁK. Světlo a osvětlování. Praha: FCC Public, 2013. ISBN 978-80-86534-21-3.

na exponát, tým sa znižuje farebná škála viditeľných odtieňov. Väčšina odtieňov je okolo schopné rozlíšiť pri 200 luxov (lx). Každé svetlo a svetelný zdroj má svoje dané svetelné vlastnosti a pohybuje sa v určitej farebnej škále svetla, čo môže tiež pozitívne ale i negatívne vplyvať na exponát zmenou videných farieb, čiže spektrálne vlastnosti a teplotou chromatickosti. Preto je doporučované aby mal index podania farby (Ra) vyššiu ako 90-100 Ra. Pri nasvetľovaní objektov by mali mať svetelné zdroje rovnaké Ra, lebo pri nasvetlení rovnakého objektu dvoma zdrojmi s rozličným Ra dochádza k odlišnosti farieb, nasvetlenia alebo sfarbeniu jedným zo zdrojov čo je nežiadúce a okom viditeľné

Filtre

Filtre sú časti svietidiel určené na zmenu spektrálneho zloženia alebo zmenšenia množstva výstupného toku svetla. Filtre delíme na farebné, konverzné a ochranné. Farebné filtre prepúšťajú iba určitú časť farebného spektra a ostatné sú odfiltrované. Tieto absorbné filtre sú zo skla alebo z plastu, ale menej odolné voči mechanickému poškodeniu a časom sa filter prepaľuje a jeho účinnosť slabne.

Konverzné filtre upravujú spektrálny činiteľ chromatickosti farby svetla. Sú určené na zvýšenie teploty chromatičnosti a majú menší spektrálny činiteľ prestupu v oblasti červenej a žltej a zníženie teploty chromatickosti v oblasti modrej a zelenej.

Ochranné filtre sa používajú na odfiltrovanie ultrafialového (UV) a infračerveného (IR) žiarenia. Používajú sa na ochranu exponátov pred poškodením svetlom.

K úprave svetla patria i clony a tienidlá z nepriehľadného alebo rozptylného materiálu. Ich účelom je zabrániť alebo omedziť priamy svetelný tok.²⁸

1.4.6 Farba

Psychológia farby

Farby sú všade okolo nás a vyjadrujú určitú symboliku, ktorá v nás vyvoláva pocity. Symbolika farieb či už ako symbolika tradícií a náboženstva (biela – čistota, čierna smrť, strach), alebo symbolika už daných naučených vecí, ktoré sa nás dotýkajú od počiatku života. Sú jasne dané ako tráva je zelená alebo nebo je modré.

²⁸ HABEL, Jiří, Karel DVOŘÁČEK, Vladimír DVOŘÁČEK a Petr ŽÁK. Světlo a osvětlování. Praha: FCC Public, 2013. ISBN 978-80-86534-21-3.

Farby vplývajú aj na ostatné ľudské zmysli. Z histórie vieme, že sa už starí čínania zaoberali súvislosťami medzi chuťou a farbou. Dokázali a verili, že keď niekto má rád fialovú farbu, má najradšej horkú chuť. Nielen farbou sa dá oklamať chuť ale aj čuch. Nevyčnieva z toho ani hmat. Čistá farba alebo i farebné vzory v nás len z pohľadu môžu evokovať haptické vnemy ako je drsnosť, chlad a teplo. Všetky vkladané prvky musia byť premyslené, aby zmyselne dopĺňali a vyzdvihovali zmer.



Obr. 26. *Vôňa kvetov a medu (Výstava Včelárství, Napajedla muzeum, 2020)*

Farby na nás v širokom spektre zasahujú vnímanie a ovplyvňujú jeho pocit z priestoru a objektov. Farba súvisí s pocitom pozitívnym alebo negatívnym a skúsenosťou predom zažitú, ktorá evokuje individuálny pocit. To ako farby vnímame súvisí hlavne na danom kultúrnom prostredí. Ich vnímanie je založené i na vplyve historickom, sociálnom a psychologickom (biela vlajka – symbol vzdania). Každá farba ma svoj citový význam a odráža stav osoby. Je to veľmi subjektívny pocit, ktorý je tiež ovplyvnený vekom, povahou, prostredím a kde osoba žije a pochádza.

Symbolika farby

Vnímanie farby je u každej osoby odlišné a mení sa postupom času a subjektívnymi asociáciami, ktoré vznikajú pri silných emocionálnych zážitkoch či už pozitívnych alebo negatívnych. Symbolika vo farbách v nás vytvára význam, ktorý je odvodený od prostredia kultúrneho a od toho, v ktorom žijeme. ²⁹

²⁹ HANNHOFEROVÁ, Dana. Velká kniha barev: Kompletní průvodce pro grafiky, fotografy a designéry. Praha 4: Albatros Media, 2012. ISBN 978-80-251-3785-7.

SYMBOLIKA	Pozitivní emoce	Negativní emoce
tma smrť	úcta autorita vážnosť důstojnosť síla formálnosť elegancia	zlo zkaza strach podráždenosť samota prázdnota smútok lútosť vzdor negácia protest

SYMBOLIKA	Pozitivní emoce	Negativní emoce
neutrálnosť priemernosť	vyváženosť spoľahlivosť skromnosť pokora inteligencia klud odpočinok	nuda pasivita neangažovanosť nerozhodnosť neurčitosť náladovosť smútok bolesť chudoba

SYMBOLIKA	Pozitivní emoce	Negativní emoce
svetlo čistota mier prímerie	nevinnosť nepoškrvnenosť ctivosť vernosť posväťnosť pravdivosť láskavosť krehkosť jednoduchosť sterilita dokonalosť vzdušnosť	chlad neistota zdržanlivosť opatnosť smútok nekonečnosť nedotknutosť izolácia opatnosť

SYMBOLIKA	Pozitivní emoce	Negativní emoce
svetlo slnko zlato jar mládosť	radosť zo života veselosť energia múdroosť idealizmus nádej optimizmus intelekt dráždivosť povzbudenie harmónia rozum	nedôvera žiarlivosť obezreťnosť zbabelosť závisť falošnosť zrada

SYMBOLIKA	Pozitivní emoce	Negativní emoce
slnko teplo horúce leto zlato lesk	radosť veselosť priateľnosť vitalita energia zábava kreativita dynamika povzbudenie zrelosť úroda bohatstvo	hrubosť rozmar vzdor

SYMBOLIKA	Pozitivní emoce	Negativní emoce
krv oheň	láska a vášeň vzrušenie erotika túžba prudkosť naliehavosť síla dynamika pohyb hrdosť cinnosť podnikavosť	revolta boj vojna hnev zlosť nemravnosť krutosť bolesť agresia výhražnosť nebezpečie

SYMBOLIKA	Pozitivní emoce	Negativní emoce
nebo obloha voda chlad vzduch	mier oslobodenie ticho a klud odpočinok vera a vernosť duševnosť dôvera presnosť inteligencia nekonečnosť vyrovnanosť	depresia odovzdanosť apatia

SYMBOLIKA	Pozitivní emoce	Negativní emoce
duchovnosť majestátnosť	predstavivosť mystika osobitosť inšpirácia pokánie pokora luxus bohatstvo múdroosť skromnosť vznešenosť	krutosť urtpenie trest bláznovstvo napätie odcudzenie nevedomosť súmrak tajomstvo

SYMBOLIKA	Pozitivní emócie	Negativní emócie
příroda rostliny život nádej mladost' znovuzrodenie priateľstvo	poctivosť pripravenosť pohotovosť vytrvalosť harmónia jednota dôvera klud mier bezpečie ticho úspech	závisť chamtivosť nezkúsenosť

Obr. 27. Symbolika farieb



Obr. 28. Modrá – symbol neba (Venezia, Milano)

Spektrum farieb



Obr. 29. Ittenov farebný kruh

Spektrum farieb je veľmi široké. Základnou vlastnosťou je farebný tón, ktorým sa farba odlišuje od druhej. Základné delenie farieb ukazuje Ittenov kruh, ktorý delí farby na teplé a studené celkovo s 12 farebnými odtieňmi. Podľa tohto kruhu sa farby delia na ďalšie skupiny ako primárne (žltá, modrá, červená), sekundárne (zelená, oranžová, fialová) a terciálne farby (farby z celého Ittnovho kruhu). Do Ittnovho kruhu nepatria neutrálne farby ako čierna, biela, hnedá, sivá a béžová.³⁰



Obr. 30. Primárne farby, výstava z primárnych farieb (Biennale, Singapore)

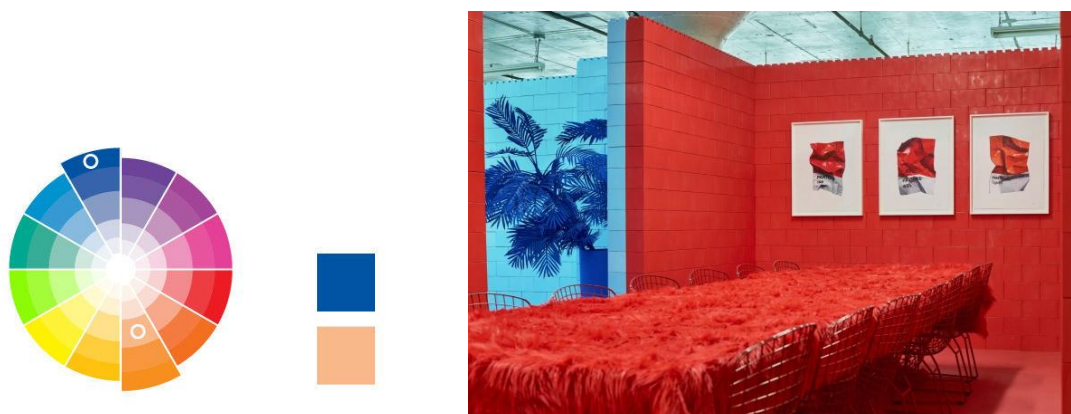
³⁰ HANNHOFEROVÁ, Dana. Velká kniha barev: Komplettní průvodce pro grafiky, fotografy a designéry. Praha 4: Albatros Media, 2012. ISBN 978-80-251-3785-7.



Obr. 31. Sekundárne farby,



Obr. 32. Terciálne farby, Výstava Louis Vuitton X (Beverly Hills)



Obr.33. Komplementárne farby, Hyper- Realistic Artist, Exhibit



Obr. 33. Monochromatická farebná schéma, Olafur Eliasson (installation, National Gallery)



Obr. 34. Neutrálne farby, Výstava Rembrandta (Praha, 2020)

Farby sú zoskupené i v ďalších farebných schémach ako monochromatická farebnosť (je jedna farba s jej odtieňami) pôsobí elegantne a harmonicky. Pôsobí vyvážené a má nízky kontrast farieb.

Analogické farby sa skladajú so susediacich farieb, obsahujú malý kontrast a je vhodné vyberať jednu hlavnú farbu, ktorá v zoskupení prevláda. Nie je vhodné kombinovať studenú s teplou farbou.

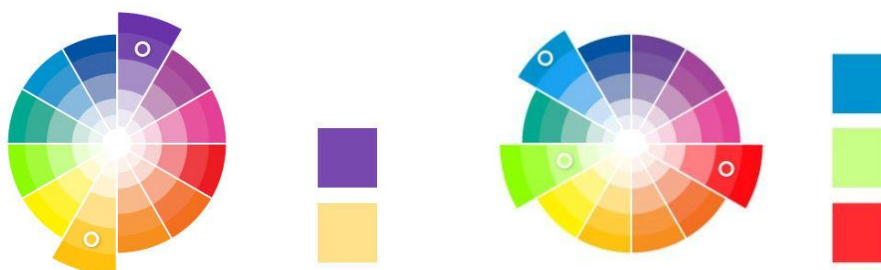


Obr.35. Analogické farby, Výstava *Breathing Colours* (London)

Doplnkové (komplementárne) farby sú dve naproti stojace farby. Najvhodnejšie je znova vybrať jednu hlavnú a druhú farbu na zvýraznenie. Doplnkové rozdelenie (komplementárne) sú dve doplnkové farby doplnené o jednu ďalšiu farbu na protiahej strane. Je to kombinácia teplých a studených farieb.

Tetradická farebná schéma je zoskupenie 4 farieb, ktoré su umiestnené v kruhu do štvorca.

31



Obr. 36. Doplnková (komplementárna) a rozdelená doplnková (komplementárna)

³¹ 6 základných tipov farebných schém [online]. 2018 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://verchielkreativ.sk/teoria-farieb/?fbclid=IwAR2noFWhakOK0VwnCiv2TmzwZiPpt5XUjfDq88Ic0_2RTVBfm6hZyn7KhEM



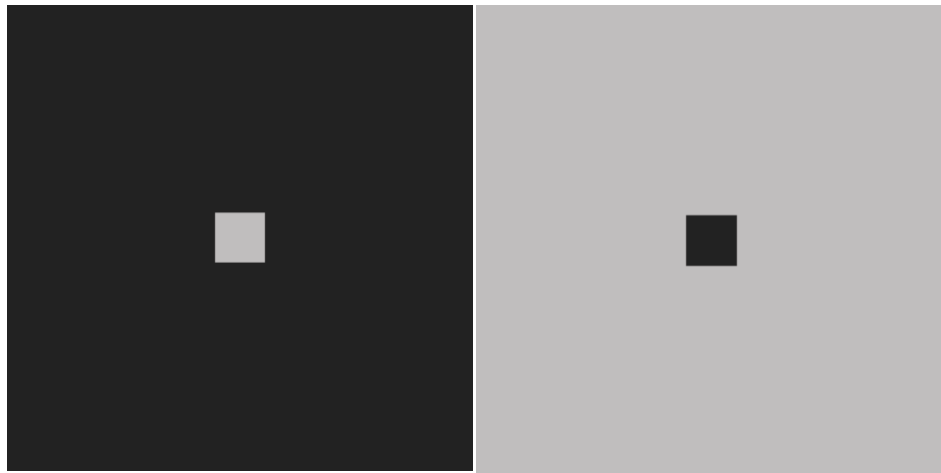
Obr. 37. Tetradická farebná schéma, Lafuma Mobilier (2017)

Kontrast

Farebná indukcia alebo svetelná indukcia je vnem kombinácie vedľa seba stojacich farieb alebo sa dopĺňajúcich. Je to vzťah medzi jasmi farieb nazývaný simultánný kontrast. Pri kombinácií farieb, ktoré oko vníma ako splývavie je dôležitý pomer kontrastu a veľkosť plochy farieb. Vzniká vizuálny klam, kedy farby môžu zmeniť farbu, vytvoriť pocit pohybu alebo priestorovej deformácie (žurovanie, delenie, zväčšovanie).³²

Svetelná indukcia je zosvetlenie alebo ztmavenia druhej farby, je spôsobené rozdielnosťou odrazeného jasou farbu. Pri dominancii bielej alebo svetlej farby sa tmavá i blede šedá mení na oveľa tmavšiu až čiernu. V takomto prípade sa vraví o vizuálnom ztmavení farby. Pri opačnom spôsobe, kedy dominuje tmavá až čierna farba, je druhá doplnková farba zosvetlená až biela. Vo výstavníctve sa to týka podkladov a vystavovaného objektu a vypichnutí dominantného prvku.

³² KRTOLOVÁ, Alena, Jiří MATOUŠEK a Ladislav MONZER. Světlo a osvětlení [online]. Praha: AVICENUM, 1981 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:26c5db00-f152-11e3-a2c6-005056827e51?page=uuid:fb4bef60-fb50-11e3-a680-5ef3fc9bb22f>



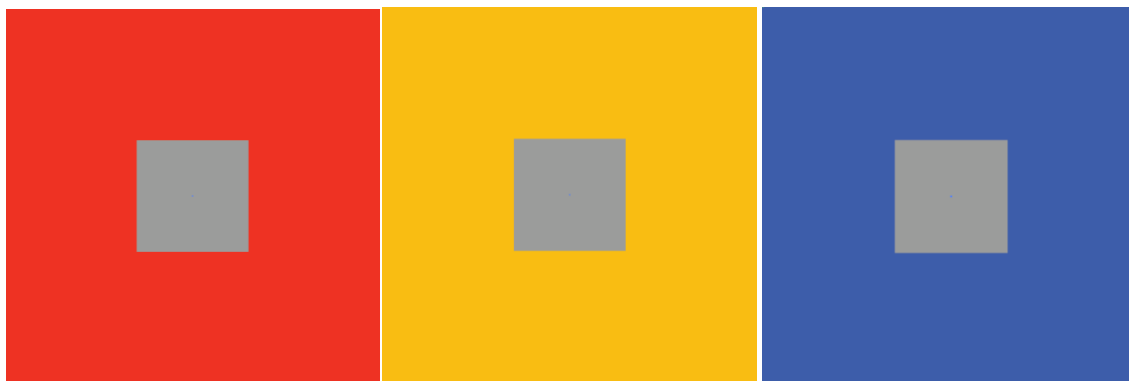
Obr. 38. Kontrast - svetlostné indukcie



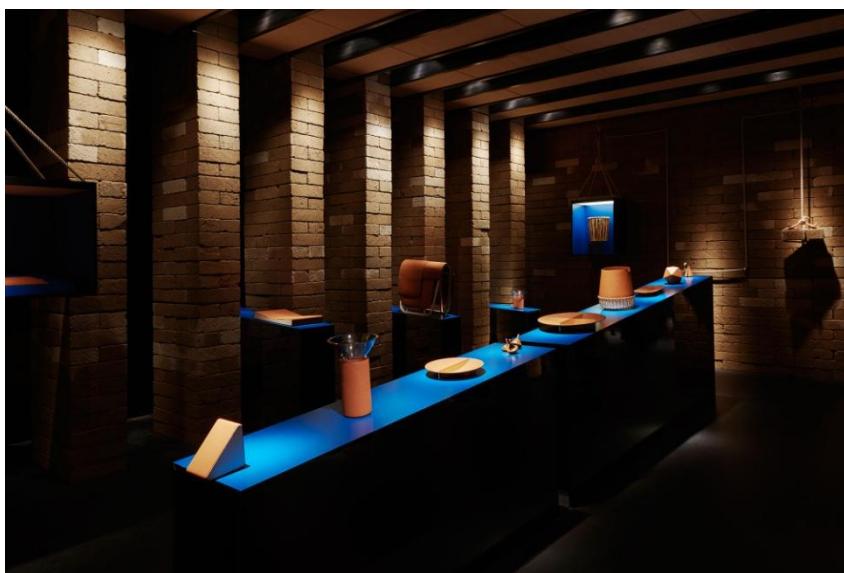
Obr. 39. Kontrast vystavovaného objektu – svetelná indukcia (Praha, Rembrandt)

Farebná indukcia sa dotýka akejkoľvek farby s tým rozdielom, že pri použití farby sa druhá farba začne opticky prifarbovať. S týmto efektom je dôležité pracovať s rozvahou a zámerom. Inak to vyplynie ako chyba. Príkladom je šedá plocha na červenom pozadí, ktorá dostane nádych do zelena. Na zelenej ploche sa šedá sfarbí do červena a na žltom do modra, v zelenom červená atď.. Javia sa vždy ako doplnkové.³³

³³ KRTOLOVÁ, Alena, Jiří MATOUŠEK a Ladislav MONZER. Světlo a osvětlení [online]. Praha: AVICENUM, 1981 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:26c5db00-f152-11e3-a2c6-005056827e51?page=uuid:fb4bef60-fb50-11e3-a680-5ef3fc9bb22f>



Obr. 40. Farebná indukcia



Obr. 41. Zvýraznenie vystavovaného objektu podkladovou farbou (Milano Design Week)

1.4.7 Tvar

Farba sa viaže k tvaru, línii, bodu a plocha. Tie v spojení s priestorom ho dokážu opticky meniť, zmenšovať, rozširovať, zužovať alebo rozbíjať do fragmentov. Každý tvar má i svoje psychologické vlastnosti a vytvárajú dojem nežnosti, lásky, hrubosti, strachu a veľa iných. Tvarmi podporujeme dojem výstavy alebo vystavované prvky v kombinácií s farbami alebo v rôznych koncepčných kombináciach tvarov v súlade s kompozíciou. Vo výstavníctve je vhodné používať i tématické tvary a objekty odkazujúce na tému výstavy ako súčasť výstavného systému alebo tématickej komplexnosti.

Kocka, štvorec

Kocka alebo štvorec sa hodia k analytickému spôsobu myslenia. Svojím pevným statickým tvarom vyjadrujú pevnosť, nehybnosť a stavebný kameň alebo oporný bod. Považuje sa za mužský tvar a v ženskom vnímaní je ich reakcia na pravouhly objekt nízka, lebo vytvára pocit tiaže, nepoddajnosť a drsnosť. Vychádza to i z vnímania tvaru, ktoré mužom pripomína kameň ako predmet sily, tvrdosti, kreativitu a agresiu ale u žien pôsobí chladne, nedotknuteľne a majú k nemu rešpekt. Tvar štvorca je pútavý a viditeľný, pretože nevychádza zo žiadnych pôvodných tvarov, čím nie je ľahko prehliadateľný.

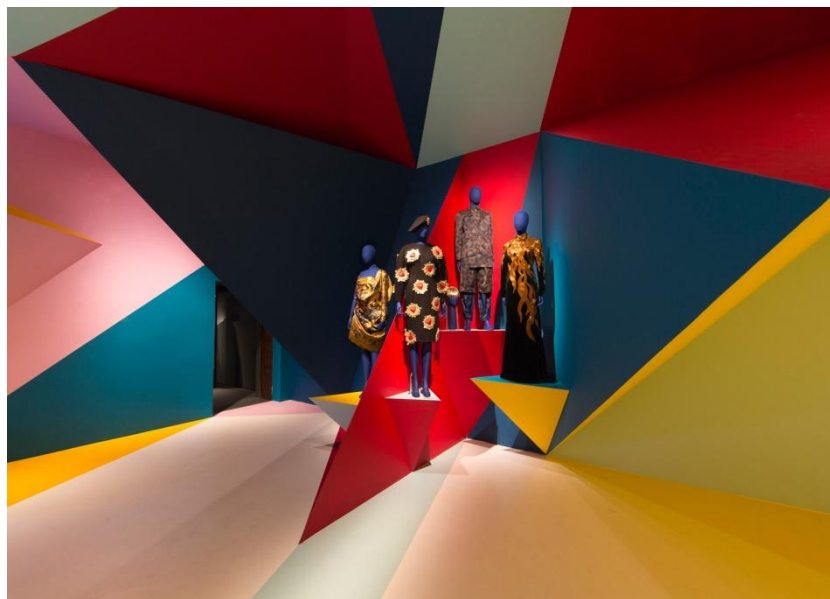


Obr.42. Kubické tvary ako nosný prvok výstavy (Zürich)

Ihlan, trojuholník

Trojuholník, alebo teleso s trojuholníkovou základňou radíme za najstatickejšie predmety. S veľkým množstvom ostrých uhlov sa považujú za mužský tvar a evokujú v nich pocit neznámyho tajemstva keď hrot smeruje dolu, čo u žien neplatí a vytvára pocit strachu a hrozby. Znova ako kocka obsahuje črty, ktoré sa vo voľnej prírode nevyskytujú a preto priťahujú pozornosť.³⁴

³⁴ GOLD, Tomáš. Psychologie vnímání tvarů. Interval.cz [online]. 2002, , 1 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.interval.cz/clanky/psychologie-vnimani-tvaru/>



Obr.43. Kompozícia výstavy s použitím farebných ihlanov a trojuholníkov (Švajčiarsko)

Guľa, kruh

Kruh alebo fyzické teleso guľa už nieje tak neprirodzené ako vyššie objekty. Tento tvar aj keď nie v presnom tvare sa vyskytuje v prírode a preto máme tendenciu sa k nemu viac prikláňať. Symbolizuje nehu, uzatvorenosť, nekonečnosť, bezpečie, nádej, jemnosť, lásku, teplo, porozumenie a klud. K tomuto tvaru sa viac prikláňa nežné ženské pohlavie. V mytológií symbolizuje harmóniu.

Krivka a plocha

Krivky a plochy sú veľmi viditeľné a pútavé. Tieto prvky vychádzajú z predošlých objektov a tvarov, pričom sa nevytvára vnútorné negatívne prostredie ako u uzavretých objektov alebo tvarov.³⁵ Vytvárajú variabilitu bez určeného tvaru alebo pravidiel. Ich neobmedzenosť je zároveň ich negatívum ak sa nesprávne používa. Krivky sa používajú na zvýraznenie objektov, optické delenie priestorov alebo vyčlenenie. Napríklad podobným spôsobom funguje i páska vo vzduchu, ktorá hovorí „stop“.

³⁵ GOLD, Tomáš. Psychologie vnímání tvarů. Interval.cz [online]. 2002, , 1 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.interval.cz/clanky/psychologie-vnimani-tvaru/>



Obr. 44. Lína jako výstavný prvok (Napajedla město na řece, Napajedla, 2017)

1.4.8 Zvuk

Zvuk je mechanické vlnenie (frekvencie), ktoré vyvolá sluchový vnem. Frekvenciu je schopný človek vnímať. Vnemi sú veľmi individuálne a záleží aj od zdravotného stavu sluchu poslucháča. Táto hranica sa pohybuje medzi 16 Hz a 20 000 Hz. Frekvenciu nižšia ako 16 Hz má infrazvuk, ktorý počujú napr. iba slony a vyššia ako 20 000 Hz sú schopný vnímať aj psy, slony, netopiere a delfíny. Takúto frekvenciu má ultrazvuk.³⁶

Je dôležité si uvedomiť správne zvolenie ozvučenia miestnosti, podľa jeho využitia a zámeru. Nieje vhodné využívať viac rozličných zdrojov s rozdielnou zvukovou stopou pokiaľ by sa mali prekrývať. Vzniká nepríjemný chaos a návštevník sa nedokáže sústrediť ani na jednu hlasovú stopu. Pokiaľ je použitá hlasová stopa ako záznam zameraný na zdelenie informácie, je dôležité aby neboli použité ďalšie hlasové nosiče a eliminovať všetky mechanické hlasy. Dôležitá je i farba hlasu. Mala by byť príjemná, jasná a tématike prispôsobená intonácia, tempo hlasu, farba hlasu v harmónii s témou.

Zvolenie vhodnej hlasitosti ozvučenia vytvára pomyselnú rovinu hluku vytváraného návštevníkmi. To znamená, že pokiaľ je sála ozvučená príliš, návštevníci majú tendenciu zvyšovať hlas podľa nasadenej výšky zvuku a hladina hluku sa zvyšuje.

Psychoakustika

³⁶ Zvuk, psychológia a prostredia: Súhr výskumov [online]. In: . 2021, s. 27 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.ecophon.com/contentassets/36608a6593f744cc9b9022416812fbd7/dopad-hluku-research-summary-office-sk.pdf>

Zvuk ako aj iné zmysly majú veľký vplyv na psychológiu človeka. Vnímanie zvuku u človeka je subjektívne. Človek vníma len 25% hluku ako skutočnú a ostatných 75% je subjektívny pocit. Z toho vyplýva, že je zložité vyriešiť hladinu zvuku pre skupinu ľudí aby sa cítila celá skupa primerane plánovanému efektu. Oblasťou vedy zaoberajúca sa hladinou vnímania hluku v jadre psychologického prostredia sa nazýva psychoakustika. Vytvára zvukové prostredie pre optimálnu zvukovú výkonnosť.

V psychoakustike je veľmi dôležité vnímať kontext a postoj zvuku, jeho potrebnosť vnemu poslucháča. Súvisí, či je zvuk braný ako subjektom vnímaný (zámerne počúvaný) alebo užitočný (hudobné pozadie - atmosféra). Pri zvuku je dôležité definovanie stálosti hlasu alebo s prerušovaním. Tieto rozhodnutia majú vplyv na návštevníkov a môžu vyvolať i úzkosť a hnev.

1.4.9 Vôňa

Vôňa ovplyvňuje našu pamäť a myseľ viac ako si môžeme myslieť. Človek má cez 6 miliónov čuchových buniek. Čuch vyvoláva chemické reakcie, ktoré sú spojované aj so zrakom alebo chuťou. Vôňou sa dajú vyvolať spomienky alebo vytvárať spomienky na určitú udalosť. Všetky tieto „čuchové spojenky“ sú u každého jedinca individuálne. Je potrebné o nej vedieť a zaobchádzať s ňou s rozvahou, čistotou voní a jej všeobecne známemu priradeniu predmetu alebo priestoru ak sa jedná o verejné miesto. Vo výstavníctve je na vôňe kladený malý dôraz. Môže pôsobiť na návštevníkov ako aromaterapia a tiež veľmi pôsobí na psychiku ľudí.³⁷

³⁷ Vône našu myseľ a náš život ovplyvňuje viac než si myslíme... Klocher [online]. 2018, , 1 [cit. 2021-5-14]. Dostupné z: <https://klocher.sk/vone-ovplyvnuju-nasu-mysel-bez-toho-aby-sme-si-to-vobec-vedomovali-takato-je-ich-psychologia/>

2 VÝSTAVNÍCTVO V NAPAJEDLÍCH

2.1 MESTO NAPAJEDLA

Napajedla ležia na hranici Hornomoravského a Dolnomoravského úvalu, ktorá sa nachádza na rozhraní troch regiónov a to Hané, Valašska a Slovácka. Toto miesto je označované ako Napajedelská brána v údolí rieky Moravy. V praveku a stredoveku bol tento bod veľmi dôležitý kvôli priaznivým podmienkam na život a trvalému osídleniu. Názov vychádza z tohoto umiestnenia označované ako nápájedlo pre ľudí i zvieratá.

Prvá zmienka o osade pochádza z roku 1355 z ktorej sa stalo neskôr mestečko a až v 19. storočí mesto. Významná časť histórie pre mesto Napajedla je rod Rottalov, ktorý postavili v barokovom slohu napajedelský zámok v zámockom parku pre poslednú dedičku rodu. Architektom bol viedenský architekt Grimm.

Najvýznamnejšia časť histórie sa pripisuje napajedelskému panstvu za pánov zo Stockau. Lákadlom sa stali Sírne kúpele s liečivou kvalitnou minerálnou vodou a bohatým programom boli zaujímavé aj pre viedenskú smotánku. Tá začala kúpele navštevovať až po založení žrebčína. Jej rozkvet bol zásluhou zaťa grófa Arristidesa Baltazziho. tradícia v chove anglických plnokrvníkov trvá v Napajedlách dodnes už 130. rokov.

Mesto Napajedla sa pýši aj krásnou novorenesančnou budovou radnice na námestí od architektra Dominika Feye. Postavená bola v roku 1904. Doplnená je o sochu sv. Jiřího, ktorý je patrónom mesta od Frantu Úprka a vytrážové okná od Jana Köhlera.

Dnešné mesto Napajedla prekvitá kultúrou, bohatou tradíciou, športovnými aktivitami a najmä peknou prírodnou rekreáciou.³⁸

³⁸ Město Napajedla: Historie. *Www.napajedla.cz* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.napajedla.cz/mesto/historie/>

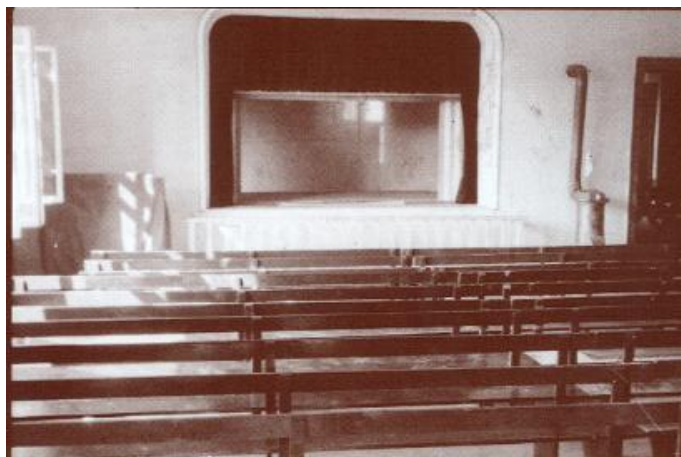


Obr. 45. Historická fotografia mesta Napajedla

2.1.1 Bábkové divadlo, súbor Klubíčko

Bábkový súbor bol založený v roku 1905. V tú dobu sa v divadle hralo 12 hier. Hry sa hrávali v každú nedeľu. Vlastný bábkový odbor bol v roku 1921 pomenovaný TJ Sokol Napajedla. Nástupom filmu sa záujem o bábkové divadlo výrazne znížilo a hralo sa iba 5 hier. Nástupom nemeckých okupantov v roku 1939 sa zmohli majetku bábkového súboru a na 6 rokov ich činnosť bola prerušená. Po dlhej prestávke vznikol ďalší nový súbor pod vedením n.p. Fatra, ktorý spôsobil problémy v pôvodnom bábkovom súbore TJ Sokol a po 8. rokoch boli oba bábkové súbory zlúčené do jedného. Od roku 1960 až dodnes sídli bábkové divadlo v zámockom parku. Skvelým počinom pre divadlo bolo vytvorenie tzv „putovného divadla“, ktoré od roku 1979 putoval po okolí s predstavením „Dlouhý, Široký a Bystrozraký.“ Bábkové divadlo v Napajedlích patrí k najstarším bábkovým divadlám v Českej republike a dodnes sa hraný repertoár rozvíja o nové hry. V roku 2020 už má divadlo 115. ročnú tradíciu.³⁹

³⁹ 100 let loutkářů v Napajedlích: 1905-2005. 1. Klub Kultúry Napajedla, 2005.



Obr. 46. TJ Sokol Napajedla, 1948

2.2 KLUB KULTÚRY A APT

Mesto Napajedla je nielen zaujímavé svojou kultúrnou stránkou historickej architektúry ale i pretrvávajúcou kultúrou s dlhoročnou tradíciou. Napajedelská kultúra obsahuje divadlo, kino a budovu Nového kláštora s múzeom, stálymi expozíciami a výstavnou sálou. Verejné parcely mesta sú často využívané na kreatívne vystavenie objektov, exteriérové výstavy alebo inštalácie ako je vianočný Betlehem od študentky z Ateliéru Tvorby priestoru na Univerzite Tomáše Bati v Zlíne.

Klub kultúry sídli v Novom kláštore. Je to príspevnová organizácia mesta Napajedla. Ročne pripravuje viac ako 200 akcií malého i veľkého rozsahu.⁴⁰ Nový kláštor bol rekonštruovaný v roku 2012 podľa návrhu doc. Ing. arch. Michaela Klanga, CSc..

Ateliér Tvorby priestoru (predtým ako Ateliér priestorové tvorby) spolupracuje od tejto rekonštrukcie s Klubom Kultúry, kedy vytvorili možnosť zapojiť spoluprácu študentov pri výtvarnom a priestorovom riešení výstav, ako aj jej dotiahnutie po realizačnej stránke.

Touto spoluprácou sa realizovalo niekoľko výstav ako Koniec letu bombardéru B-17G (2015), Jaroslav Novák/ srpen 1968 (2014, remade 2019), 110 let včelařství v Napajedlích (2015, remade 2020), Loutky a Napajedla (2015, remade 2021), Napajedla a koně (2016), Eva Prokopcová Išková – obrazy (2017), Napajedla Město na řece (2017), Naše Vánoce (2017), Legenda Miroslav Zikmund (2018), Stefan Milkov obrazy – sochy (2018), malíř,

⁴⁰ Muzeum Napajedla: O nás. Muzeum Napajedla: O nás [online]. [cit. 2021-5-17]. Dostupné z: <https://muzeum.napajedla.cz/cs/o-nas>

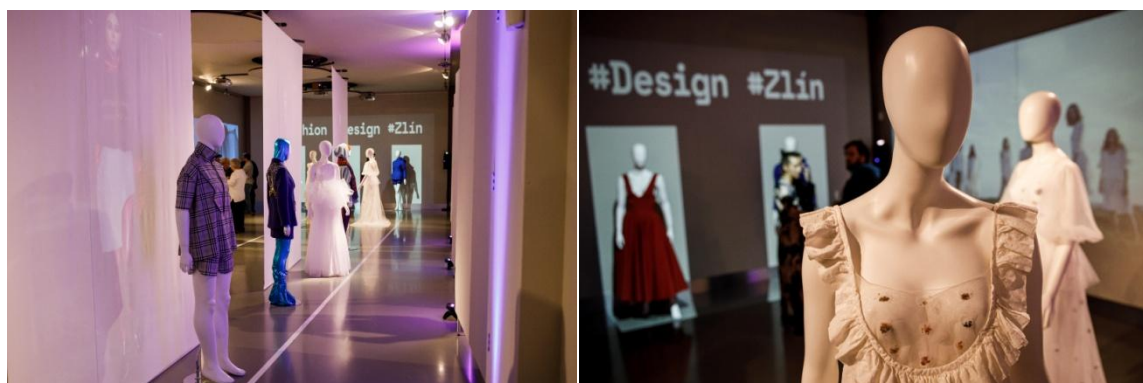
Miroslav Polcer, Malír (2019), Jiří Kaifosz – Sochy a obrazy (2019), #Fashion #Design #Zlín (2020).



Obr. 47. Výstava Legenda Miroslav Zikmund (2018)



Obr. 48. 110 včelářství v Napajedlích (2020)



Obr.49. # Fashion #Design #Zlín (2020)

2.3 MÚZEUM

História múzea v Napajedlích je veľmi úzko spojený s Múzejným spolkom, ktorého história siaha až do konca 19. storočia. Prvým impulzom bola výstava v roku 1894 na počesť otvorenia radnice v roku 1904 ale múzejná komisia bola založená až v roku 1925 a neskôr sformovaná na Muzejný a archeologický spolok. Spolok mal počas rokov viacej

problémov s pôsobiskom a samostatným fungovaním, čím sa tradícia múzejníctva začala obnovovať až v roku 1992. Od roku 1998 bol tento spolok menovaný Múzejný klub, ktorý sa staral o organizáciu akcií. Z dôvodu dôležitosti vlastného múzea bol v roku 2012 vybudované sídlo v bývalom kláštore Milosrdných sestier sv. Kríža v dnešnom Novom Kláštore. V priestoroch múzea sa nachádza pôsobisko Klubu kultúry, knižovňa, stále expozície Hřište hraček, Příběh města, Slávia-příběh továrny, Fatra v čase a Příběh města-kresby architekta Pavla Šimečka. Múzeum disponuje multifunkčnou výstavnou sálou na krátkodobé vystavovanie s nadštandardným vybavením. Realizácia výstavnej sály prebehla v roku 2012. Návrh a realizácia bola vytvorená od architekta doc. Ing. Arch. Michaela Klanga, CSc..⁴¹



Obr. 50. Nový klášter, Napajedla

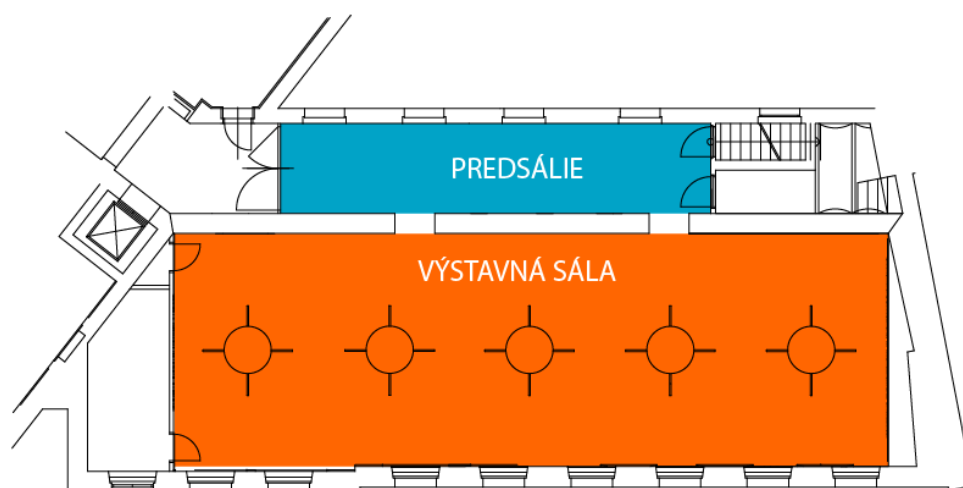
2.3.1 Výstavná sála, Múzeum

Výstavná multifunkčná sála na konanie krátkodobých výstav je využívaná od rekonštrukcie z roku 2012. Odvtedy v priestoroch Múzea prebehli desiatky výstav zameraných lokálne alebo i so širším dosahom. Využívajú ju aj základné školy alebo umelecké základné školy na prezentovanie prác žiakov, Univerzita Tomáše Bati na prezentovanie semestrálnych a záverečných prác. Hlavné pripravované akcie sú zamerané na vytváranie kultúrneho povedomia obyvateľov mesta. Tomu sú prispôbené aj tématiky histórie a predstavuje tiež regionálnu a súčasnú výtvarnú scénu, kedy je výstavná sála využívaná ako galéria. Prezentovaný sú tu mladý aj etablovaný umelci.

⁴¹ Muzeum Napajedla: O nás. Kknapajedla.cz [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://muzeum.napajedla.cz/cs/o-nas>

Výstavný priestor sa nachádza v 3. nadzemnom poschodí (3. NP) s bezbarierovým prístupom výťahu. Výstavný priestor sa skladá z predsálie, kde je vytvorená stála expozícia histórie Napajediel.

Steny výstavnej sály sú v bledošedom odtieni. Nie je možné žiadnym spôsobom mechanicky poškodzovať steny (vrtanie, pribíjanie, maľovanie).



Obr. 51. Rozdelenie priestorov

Predsálie

V predsáli je umiestnená od roku 2012 stála expozícia histórie Napajediel. Nachádzajú sa tam neodnímateľné prvky ako na zemi polep s červenou chronológiou a na strope je podsvietený grafický podhľad.

Variabilný výstavný systém vytvorený s kovovej konštrukcie a závesných vytrín z plexiskla je možné použiť a prispôbiť si tento priestor k potrebám pripravovanej výstave. Vnútorne rozmery plexisklovej vystríny sú 100x70x17cm.

V predsáli je možnosť zatienenia okien tmavo šedými textilnými roletami. Vybavená je mobilným osvetlením v kolajnicovom systéme ako v hlavnej sále.

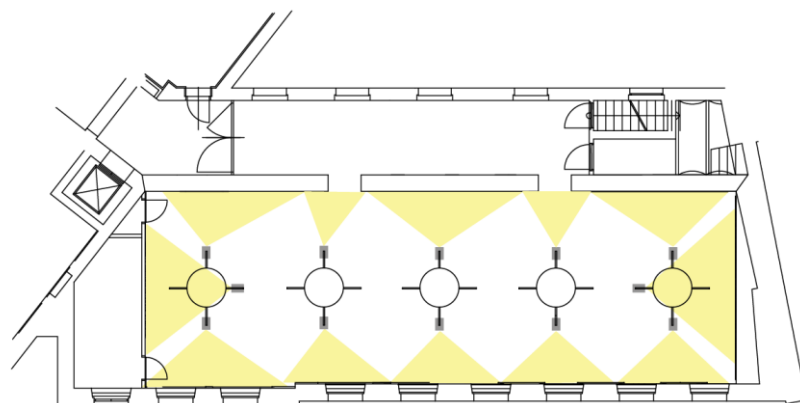


Obr.52. Predsálie

Projekcia

Výstavná sála je vybavená audiovizuálnou technikou a veľkoformátovými projekciami (12ks), ktoré zabezpečujú možnosť premietania na 360°, čiže po celom obvode sály. Projektory sa dajú rôzne premiestňovať podľa potreby na stropných kruhoch.

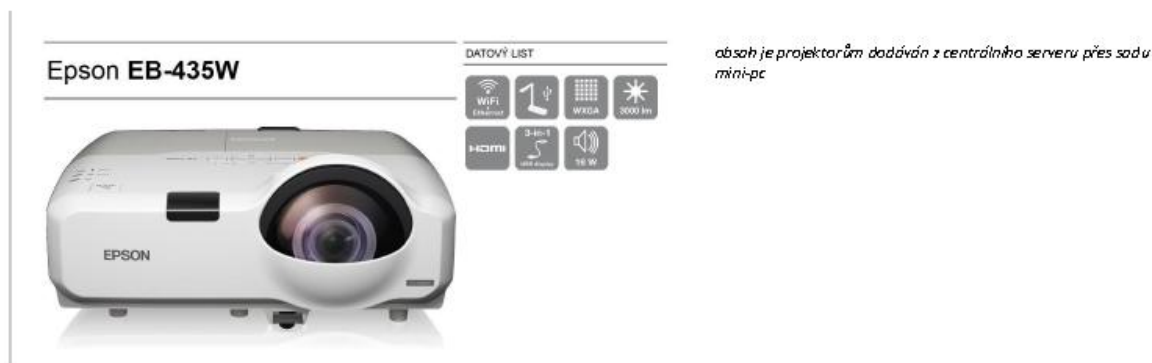
Pripravovaný obsah musí byť vo formáte MP4. Inštaláciu audiovizuálnych prvkov realizuje technik.



Obr. 53. Možnosti umiestnenia projekcie

Projektory

- 1 ks – EPSON EB-Z8050W – HD obraz, umětění na čelní stěně
- 10 ks – EPSON EB-435W – 2 řady po 5 projektorech umožňují promítat ucelený obraz na 2 boční stěny
- 1 ks - EPSON EB-435W – volné



Obr. 54. Projektor

Výstavné systémy

Umístěné sú na stropných kruhoch, ktoré zároveň tvoria závesný systém pre výstavnícke účely. Múzeum má fondus základných výstavných vitrín, soklov, praktikáblův a stojanov. Prípadne nedostatočných možností je vždy možnosť nechať vyrobiť atyp podľa návrhu.

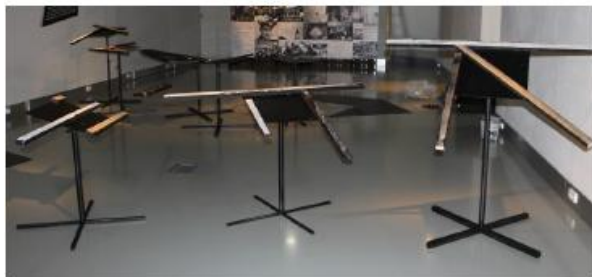
Vitríny

- prosklené sloupové vitríny – 6 ks – trojúhelník v. 197 – 200, š. 134 x 94 x 94 cm, každá s 2 policemi
- prosklené sloupové vitríny – 2 ks – trojúhelník v. 197 – 200, š. 94 x 66 x 66 cm, každá s 2 policemi
- prosklené stolové vitríny – 2 ks – čtverec 104 x 104 cm, hloubka 10 cm, výška 101,5 cm



Stojany

- výškově nastavitelné stojany se sklopnou hlavou – 11 ks



Obr. 51. Schéma technického řešení podstavce k textovému panelu

Nákres s odlišně řešeným podstavcem

Obr. 55. Výstavné systémy v Múzeu

Výstavné sokly (25 ks) sú vyrobené z MDF materiálu s možnosťou ľubovoľného náteru.

- Pôdorys 40x40cm, v =60cm (6ks)
- Pôdorys 21x27cm, v =110cm (4ks)
- Pôdorys 40x40cm, v =120cm (10ks)
- Pôdorys 40x50cm, v =100cm (2ks)
- Pôdorys 16x16cm, v =120cm (3ks)

- stolové
s dřevěnou vestavbou o výšce 10 cm



Obr.56. Stolové vitríny

Osvetlenie


Celá sála je osvetlená mobilnými svetlami umiestnené v kolajnicovom systéme. Svetlá nie sú na seba náväzné a tak je možnosť ich z kolajnic ľubovoľne vyberať a manipulovať s nimi. Svetlá sú delené na bodové a rozptylné. Možnosť zapožičania reflektor z divadla alebo kina.

V zadnej časti sály (za priečelím) je manipulačný panel so svetlami z hlavnej sály. Každá inštalácia je po otváracích hodinách vypnutá. Je dôležité vytvoriť rozpis všetkých „hraných“ svetiel pre opätovné rozsvietenie.

Osvětlení

- lišta eutrack od fy. Schrack
- svítidla – fy. Schrack technic – TEC spot 2 QRB (art. no. li143522) – 20 ks

TEC 2 QRB



Socket/Bulb:
G53/QRB111 (excl.)
2x 50W max.

Material:
Aluminium


Dimensions:
L/W/H: 14/31,5/16 cm

Accessory/Included parts:
Electronic transformer (incl.)

Versions:
silver grey

Art. No.:
U143522

Recommended bulb:
35W EnergySaver 4-S0W
3000K, 440lm, CRI 100, EEC-B
U545512 6", 22500cd
U545522 24", 4500cd



- žárovky – halogenové OSRAM Halos pot 111, 35 W, 12 V, 6° (art. no. li 545512, bodovky) a 24° (art. no. li 515522, rozptýlené světla), ALU Ø 111 mm, G53

Obr. 57. Osvetlovací systém



Obr. 58. Osvetlenie vo výstavnej sále

Zvuk

Sieť reproduktorov sú umiestnené v stropných kruhoch. Umiestnené sú na dvoch predposledných kruhoch z oboch strán, čiže zvuk musí byť v celej výstavnej sále rovnaký.

Samostatné označenie nemajú ani projektory samostatne. Potrebnú aparatúru je možné jednať s technikom a zapožičaním z kina v Napajedlích.

2.4 REŠERŠ

Rešerš je zameraná na realizované deťské výstavy v Českej republike a vo svete.

2.4.1 Galéria GASK, Výstava Potomci Jiřího Trnky (Česko, 2019)

Výstava je venovaná veľkorysej tvorbe kráľa českého bábkového filmu Jiřího Trnky v Galérii Středočeského kraja (GASK) v Kutnej Hoře. Výstava obsahuje malé divadielka scén. Pracujú s prvkom polovičného rámu, ktorý je znakom opony ale aj ako rám pre umiestnenie televízie. Výstava je smerovaná k deťskému publiku, čo je podtrhnuté veselou farebnosťou, pre menších divákou pripravené schodíky. Výstava je delená na darebné bloky, kedy každá miestnosť je v jednom farebnom tóne. Podriaďujú sa k tomu farby stieň, grafické panely aj výstavné konštrukcie. Pekným spôsobom sú vyriešené podsvietené presklenné výstavné vytríny. Bábky akoby sa v nich vznášali a k čarovnosti k nim prispieva modrastý opar.

Súčasťou výstavy sú v podkroví i interaktívne a deťské prvky, ktoré vytvárajú z výstavy deťský svet rozprávok a hier. Umiestnené po priestore sú stojky stromov a vytvorenie nízkeho lesíka.





Obr. 59. Výstava *Potomci Jiřího Trnky* (Galéria GASK, Kutná Hora, 2019)

2.4.2 100 roků Říše loutek (Česko, Muzeum Praha, 2021)

Výstava sa nachádza v Prahe v Dome U Zlatího prstenu. Je to aktuálna výstava, ktorá prebieha od leta 2020 do leta 2021. Zaznamenáva sté výročie vystúpenia prvej bábkky na javisko v roku 1920. Bábkky sú vyrobené od sochára Vojta Suchardy a v krásnych dekoráciách od Anny Suchardovej-Brichtovej. Divadielko sa začiatku volalo v říši loutek v Bubenči, neskôr presťahované do Mestskej knižnice v Prahe.

Výstava je vytvorená v jednoduchom a jednofarebnom tvare vytríny po obvode miestnosti. Jemne fialová farba doplnená bielym líniovým vzorom je vytvorená v náznaku štýlu Art Deco pripomínajúca divadelné priestory v tomto štýle od architektra Františka Roitha. Hlavný dôraz kladú na vystavenie predovšetkým bábok. Výstava je doplnená v ďalších priestoroch o kresby, návrhy a dekorácie od A.S.-Brichtovej. Myšlienka výstavy je pripomenúť osoby, ktoré dávajú bábkam život.



Obr. 60. 100 roků říše loutek (Praha, 2021)

2.4.3 „Somebody Come and Play:“ 45 Years of Sesame Street Helping Kids Grow Smarter, Stronger, and Kinder (New York Public Library for the Performing Arts, 2015)

Výstava je zameraná na televízne bábkky zo známeho amerického seriálu pre deti, ktorý pôsobí už 45 rokov. V tomto prípade sú postavičky v ľudskom merítku a návštevou výstavy preniká návštevník do ich sveta. Výstava je delená na informačnú časť, interaktívnu časť s workshopom a hrami. Časti presklenných vytrín s vystavenými bábkami tvoria ich prirodzené prostredie, v ktorom účinkujú. Výstava dáva fanúšikom všetkých vekových kategórií príležitosť vyskúšať si, aké to je vytvoriť epizódu a priblížiť sa k svojim chlpatým priateľom z ulice. Využívajú vzdelávacie a zaujímavé segmenty na ceste k výrobe od papiera k obrazovke. Vo výstave je použitý farebný kontrast doplnkových farieb bábiek a pozadia. Snažia sa k vyniknutiu bábky s doplnením pár dekorácií. Všetky bábkky sú opatrené ochraným sklom proti ich poškodeniu.

Výstavu nieje možné hodnotiť z pár obrázkov a dostupných videí, dojem zanecháva po individuálnej skúsenosti jedinca. V tomto prípade výstava naplnila povinné body ale vizuálne nevyčerpala možnosti tejto tématiky.



Obr. 61. „Somebody Come and Play:“ (NY, 2015)

2.4.4 Winnie –the-Pooh (Londýn, 2018)

Výstava Winnie-the-Pooh je výstavou z roku 2018, ktorá sa konala vo Victoria and Albert Museum v Londýne. Je to najväčšia výstava za posledných 40 rokov v Londýne venovaná malému Mackovi Pooh. Priam krásne spracovaná príbehová výstava, ktorá vtiahne návštevníkov každého veku do diania výstavy, do sveta Macka Pooh. Vytvorený je svet rozprávky pomocou potlačených látok, ktoré delia jednotlivé časti príbehu. Potlač je v štýle atramentových a ceruzkových kresieb postáv a prostredí od EH Sheparda vyňatá z pôvodnej rozprávky. Priestor je tým autentický a pripomína čitateľa, ktorý sa ponoril do príbehu a prechádza sa vo svojej predstave. Niektorými deliacimi pevnými stenami sa dá prechádzať. Dvere sú maličké, pre priechod malého Macka a detí. Priestor je doplnený prechodnými mostíkmi cez potok, ktorý je plný malými rybyčkami. Súčasťou výstavy je aj umiestnený workshop s kreslením a zapojením detskej fantázie. Veľa interaktívnych prvkov je v úrovni detských očí. Pre dospelých je umenie na úrovni očí dospelých – veľa zarámovaných kresieb, písmen a popiskami s vysvetlením.



Obr. 62. Winnie-the-Pooh (London, 2018)

2.5 ANALÝZA

Výstavy zamerané na detské výstavníctvo sa vyskytujú v malom množstve. Detské výstavníctvo by malo malých navštevníkov zaujať, pobaviť a nadchnúť. Môžeme ho prirovnať ku kultúrnemu detskému ihrisku. Detská pozornosť je veľmi ťažko udržateľná, hlavne v dnešnej dobe, kedy statické prvky robí len vizuálnu kulisu, zaujme interaktivita a hry. Menej pracujú so svetom fantázie a hier, kedy sa dá vystaviť vznešene i vystavovaná bábka. Zaujímavé je prepojenie vo výstave Winnie-the-Pooh, kde je vytvorená výstava pre obe generácie – deti a ich doprovod. Za hranicami je vo svete výstavníctva viac veľkorysosti v nápadoch, uvoľnenosti v kultúrnom prostredí, práca s merítkom, odhodlanosť prekročiť stanovené praktiky a posunúť výstavníctvo až na pomezie sveta divadla.

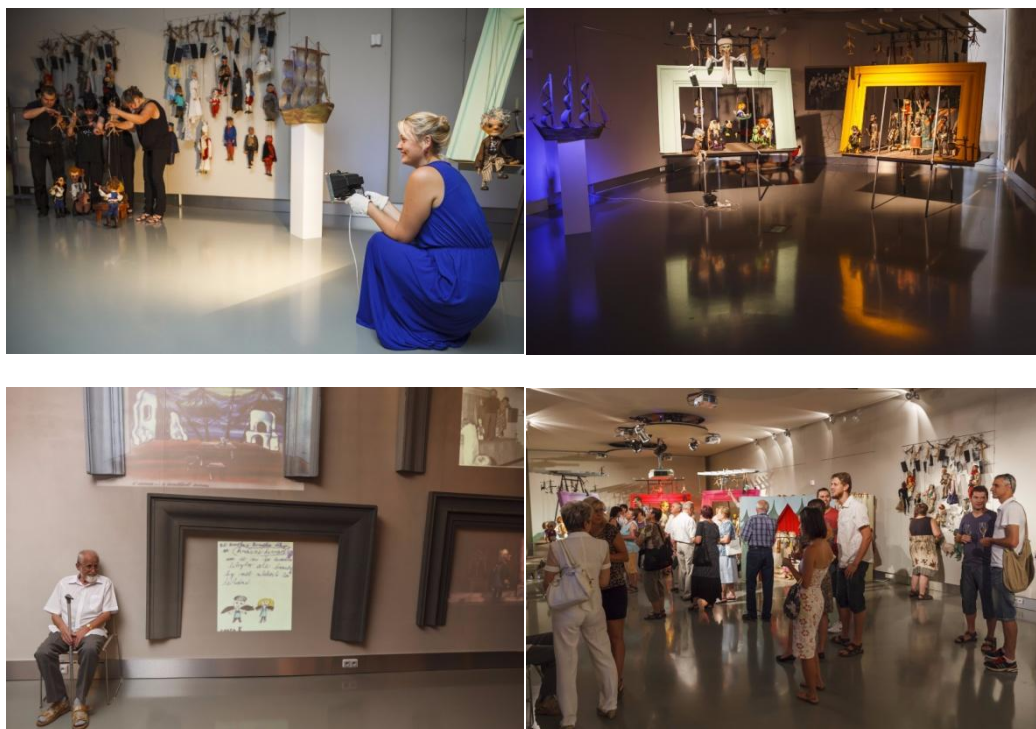
II. PRAKTICKÁ ČASŤ

3 VÝSTAVA OŽÍVÁNÍ LOUTEK – 115. VÝROČÍ LOUTKOVÉHO DIVADLA V NAPAJEDLÍCH

3.1 ZADANIE

Zadaním DP je remade výstavy Loutky a Napajedla z roku 2015, ktorého autorom priestorového a výtvarného riešenia bol doc. Ing. arch. Michael Klang, CSc. Výstava bola pripravená k 110. výročiu bábkového divadla v Napajedlích, čím z neho robí najstaršie bábkové divadlo na Morave. Výstava bola vytvorená z niekoľko divadelných miniscén, ktorá pripomínala obrazárňu.

Zámerom remade výstavy dnes už 115. výročia bábkového divadla v Napajedlích je oslovenie hlavne detských návštevníkov, ale potešiť aj staršiu generáciu, ktorých zasa vráti do čias detských. Tým výstava smeruje k hravosti, interakcii, edukácii a tradícii. Zámerom je predstavenie celého pôsobenia bábkového divadla v Napajedlích, súboru Klubíčko od ich začiatkov z roku 1905, až po súčasné predstavenia a budúcnosť divadla. Rozpočet na realizáciu interiérovej výstavy je 80.000 Kč. Výstava bude po ročnom odklade z dôvodu pandemickej situácie Covid-19 oficiálne otvorená od 8.7.2021 v Múzeu Napajedla.



Obr.63. Výstava Loutky a Napajedla, 2015

3.2 SYNOPSISIA

Výstava Ožívání loutek je vytvorená na 115. výročie vzniku bábkového divadla v Napajedlích. Ožívání loutek je remade výstavy z roku 2015, kedy výstava bola predstavená ako Loutky a Napajdla. Pôvodné výtvarné a priestorové riešenie navrhol doc. Ing. arch. Michael Klang, CSc. Výstava bude realizovaná v Múzeu v Napajedlích.

Zámerom remade výstavy je oslovenie hlavne detských návštevníkov, ale má potešiť aj staršiu generáciu, ktorých zasa vráti do čias detských. Cieľovej skupine bude prispôsobené výtvarné a priestorové riešenie. Tým výstava smeruje k hravosti, interakcii, edukácii a tradícii. Vytvára zrozumiteľný a jasný príbeh sveta fantázie a rozprávok. Zámerom je predstavenie celého pôsobenia bábkového divadla v Napajedlích súboru Klubíčko od ich začiatkov z roku 1905, až po súčasné predstavenia a budúcnosť divadla. Hlavným výstavným prvkom sú bábkové inscenácie a bábky samotné. Súčasťou výstavy je exteriérové interaktívne divadielko. Rozpočet na realizáciu interiérovej výstavy je 80.000 Kč.

3.3 LIBRETO

Výstava Ožívání loutek bude využívať časť predsálie a hlavnú výstavnú sály. Predsálie bude slúžiť ako chronologická os, ktorá začína dátumom 1905, vznik bábkového divadla v Napajedlích a končí rokom 2021 rekonštrukciou bábkového divadla a prípravy novej hry O drakovi. Predsálie bude využitý stály závesný systém so 6 priehľadnými vitrínami. Pri vstupe do predsálie bude umiestnený stojan s tirážnym panelom a naproti nemu závesná báбка v ľudskej veľkosti. Predsálie bude doplnené o tri vitríny s trojuholníkovou základňou, umiestnené v stredovej osi. V čelnej časti bude umiestnená televízia na posuvnom stojane s premietaním fotografií.

Hlavnú časť výstavnej sály bude tvoriť divadlo, čiže bude rozdelená na časť hladiska a javiska. Deliacim prvkom týchto dvoch častí bude opona.

V časti hladiska budú pred priečelím umiestnené dva kovové stojany s veľkým polovičným rámom, ktoré sú recyklované z výstavy Loutky a Napajdla z roku 2015. V týchto stojanových divadlách budú umiestnené bábky s kulisami. Za nimi na priečelí budú premietané citáty k zamysleniu o babkách. V časti hladiska bude na dvoch stenách naproti sebe zrkadlovo premietaná štylizácia balkónov. Na pravej strane bude vytvorená koláž

z fotografií současného Klubu Klubičko a v časti workshopu budú použité fotografie bábok. Workshop bude vytvorený atypickým stolom s detskými drevenými stoličkami. K nemu bude vytvorené malé drevené divadielko, kde si budú deti skúšať proces vytvárania kulís. V stredovej osi hladiska budú na podlahe obrisy sedadiel s účelom detskej hry. Súčasťou tejto časti je aj vystavená rekvizita lode na sokly z fundusu Múzea, cez ktorú bude premietané rozzurené more a stojky vytvorené pomocou 3D puzzle v životnej veľkosti.

Javisko slúži ako divadelná scéna inšpirovaná pojazdným divadielkom z roku 1982. Vytvorená je priestorová inštalácia klenutých stromov zrkadlovo rozmiestnených. Pod ich klenutím sa v zadnej časti nachádza interaktívne divadielko. Na okenicové krídla bude premietaná tieňohra. V lavej časti je umiestnená inscenácia Adámek a broučky s dvomi časťami kulisy na troch sokloch z fundusu Múzea. Pri nich budú premietané fotografie z divadelných predstavení. Hlavným prvkom v oboch častiach budú nadrozmerné ruky vysoko nad hlavami návštevníkov. V časti javiska bude ruka držať interaktívku bábku draka v ľudskom merítku.

Doprovodný program súčasťou vernisáže bude tanečné vystúpenie a hra bábkového divadla Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Najväčšiu časť rozpočtu zaberie tlač grafických panelov.

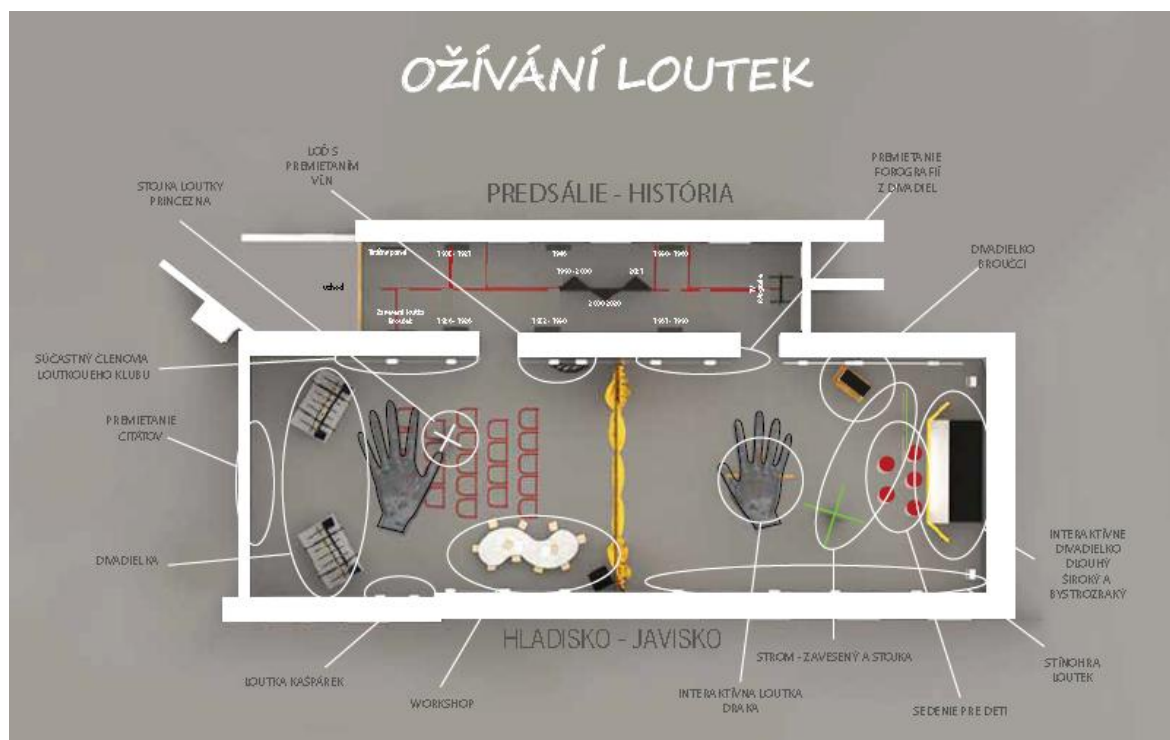
3.4 KONCEPT

Koncept vychádza zo zadaných požiadaviek Múzea. Hlavná myšlienka projektu začína hneď pri názve výstavy a to Ožívání loutek. Názov som prispôbila konceptu, kedy zámerom výstavy bude prebudiť zabudnuté a tak oživiť ich v našom svete. Touto výstavou som chcela hlavne podporiť dlhoročnú tradíciu bábkového divadla a ukázať, akú dôležitú úlohu hrá vo svete edukácie detí a taktiež motivovať deti k tomuto krásnemu remeslu.

Hlavná myšlienka je vytvorenie príbehu, ktorý je deťom zrozumiteľný, jasný a blízky, čiže do sveta fantázie a rozprávok. Preto hlavným cieľom je vytvorenie bábkového sveta, ktoré je ako divadlo rozdelené na javisko a hladisko. Je zámerom, aby sa návštevník po príchode do Múzea cítil ako zmenšená bábka, ktorá hrá na scéne. Na výstave je každý jedinec bábka.

Bábkové divadlo bolo založené od roku 1905. Je pýchou mesta Napajedla v jeho dlhoročnej tradícii a preto túto oslavu mesta nieje adekvátne nechať iba medzi múrami

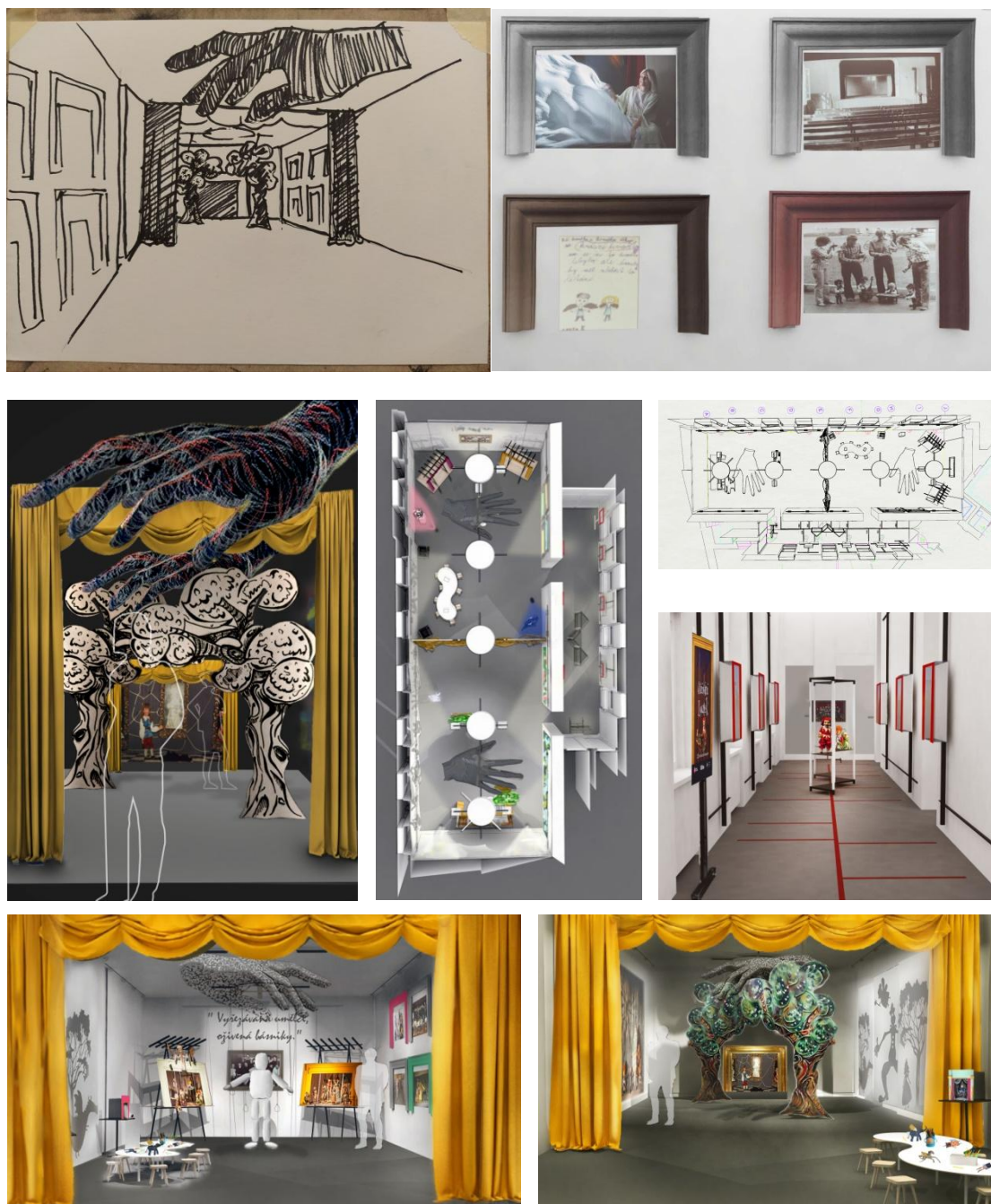
Múzea, ale posunúť ju aj do exteriéru, aby oslovila aj obyvateľov okolitých obcí, ktorý prechádzajú hlavným ťahom cez mesto.



Obr. 64. Návrh výstavy

3.5 PRIEBEH PRÁCE

Od začiatku zadania výstavy som sa vrámci návrhov držala vytvoreného konceptu s malými zmenami, ktoré ma priviedli neskôr k finálnemu návrhu výstavy.



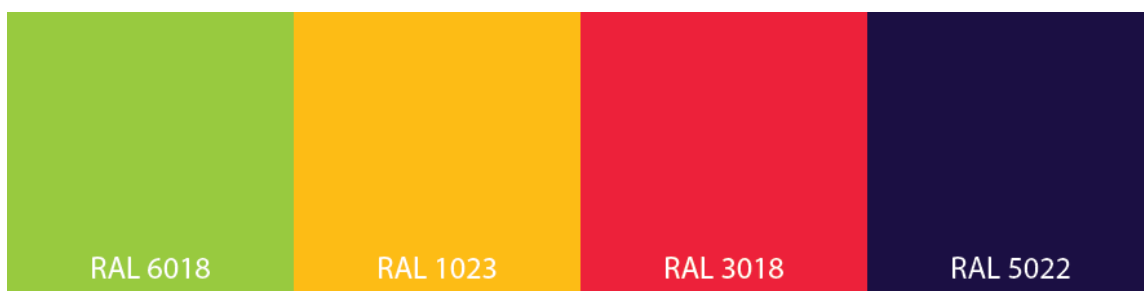
Obr. 65. Proces navrhovania

3.6 FINÁLNÝ NÁVRH (SCENÁR)

Návrh je vytvorený tak, aby spĺňal základné body požiadavok Múzea a bábkového klubu Klubičko. Na týchto bodoch som postavila základnú myšlienku konceptu a to Oživanie loutek, vytvorenie detského sveta rozprávok, kedy návštevník sa premení na bábkku.

Výstavná sála múzea sa skladá z dvoch častí a to predsálie a hlavnej výstavnej sály. Využila som v prospech výstavy obe časti. V úzkej časti predsálie som venovala pozornosť chronológií naprieč histórou, súčasnosťou a pripravovanou budúcnosťou bábkového klubu Klubičko. V hlavnej sále je vytvorený divadelný svet bábok.

Výstava je rozmiestnená podľa stredovej osi zrkadlovo. Výstava sa pohybuje v základnej škále farieb žltá, zelená, červená a modrá.



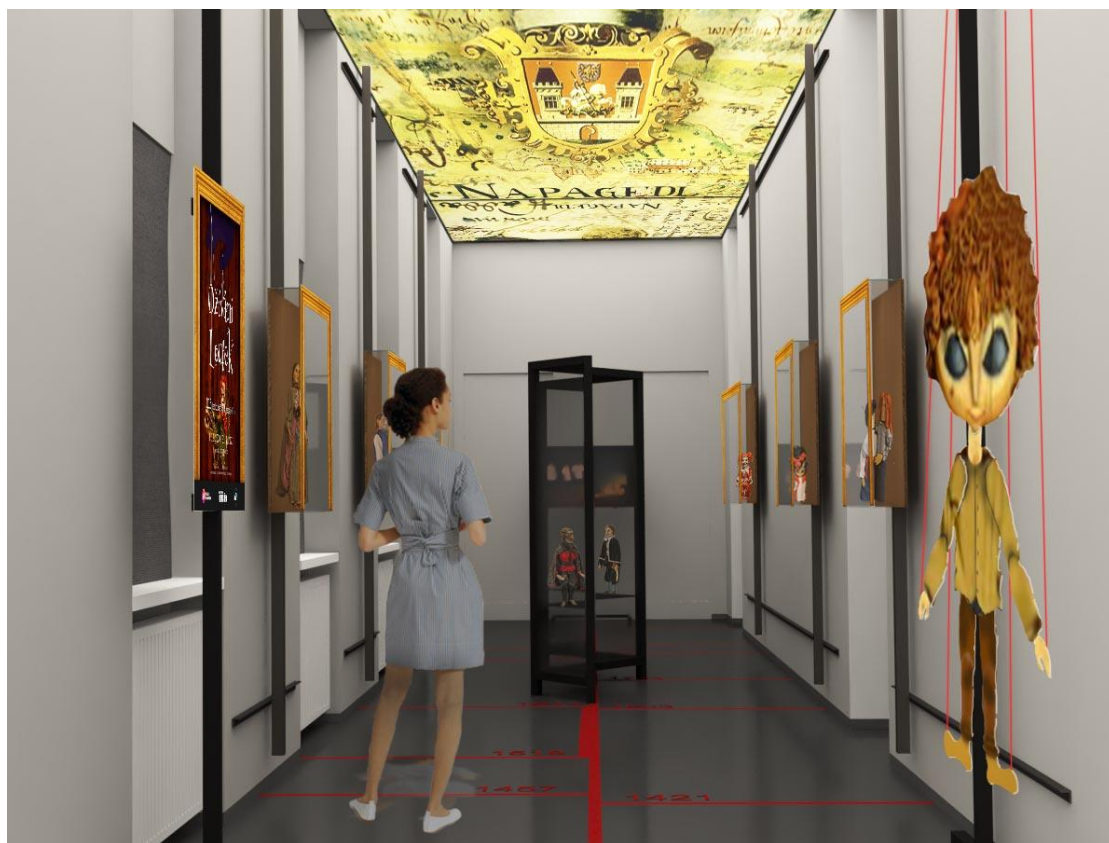
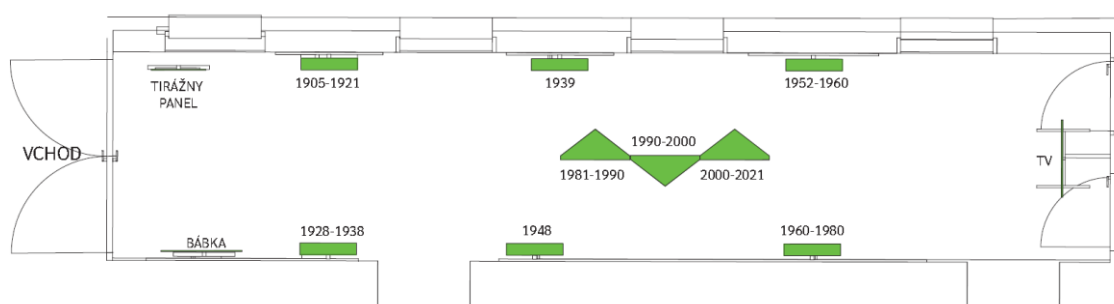
Obr. 66. Vizualne a priestorové riešenie

3.6.1 Predsálie

V predsáli je vytvorená chronologická os, ktorá začína rokom 1905, čiže počiatkom vzniku bábkového divadla. Chronológia pokračuje v nasledujúcom poradí:

- 1905 – 1921 - prvá zmienka a založenie TJ Sokol Napajedla
- 1928 – 1938 - spomalenie predstavení kvôli začínajúcemu filmu

- 1939 - okupace, zatvorenie divadla
- 1948 - vznik založenia nového bábkového klubu pri n.p. FATRA
- 1952 – 1960 - sťahovanie do zámockého parku
- 1960 – 1980 - stále ovplyvnená poluparita filmom vznik pojazdného divadla Dlouhý, Široký a Bystrozraký
- 1981 – 1990 - hry Zlatovláska, Adámek mezi broučky, Perníková chaloupka
- 1990 – 2000 - O slunci, O zlaté rybce
- 2000 – 2021 – Snehulienka, Tri zlaté vlasy dedaševda, rekonštrukcia divadla



Obr. 67. Výtvarné riešenie predsália

Pri vstupe do predsálie po pravej strane bude umiestnený tirážny panel so základnými informáciami o realizačnom tíme, logá inštitúcií a príslušnými zložkami. Súčasťou bude časový harmonogram trvania výstavy. Naproti nej bude vítať návštevníkov povesená bábka Broučka.

Vo výstave je použitých 6 závesných vitrín (1000x700x20mm), v ktorých bude umiestnená v zadnej časti grafika s informačným, stručným textom a fotografiami. V obsahu vitríny budú zavesené alebo opreté bábky naväzujúce na text. Predná časť vitríny bude orámovaná potlačenou kappou rámu. V strednej osi predsálie sú umiestnené vedľa seba stojáce tri vitríny. Dve sú postranné sú v rozmeroch 940x660x660mm a výškou 1970mm s dvoma sklennými policami a jedna v rozmeroch 1640x940x940mm a výškou 1970mm. Tieto vitríny obsahujú informácie od roku 1981 po súčasnosť. Grafika na týchto paneloch bude obojstranná umiestnená na najdlhšej strane (2x panel - 940x1970mm, 1x – 1340x1970mm) z dôvodu možnosti obchádzania vitrín a doplnená o fyzické bábky. V zadnej časti predsálie je umiestnená televízia s premietajúcimi fotografiami pôvodnými členmi klubu Klubíčko.

V predsáli je od roku 2012 vytvorená stála expozície histórie Napajediel, k čomu patrí červené línie polepu na zemi s rokmi a podsvietenou grafikou v podhlade.

3.6.2 Hlavná výstavná sála

Z hlavnej výstavnej sály je vytvorené bábkové divadlo, kedy po príchode je človek zmenšený na mierku hranej bábky a tak je vytvorený prepojený svet fantázie a reality. Výstavná sála sa delí na hladisko a javisko. V sále bude znieť príjemná veselá hudba piana v smyčke (typ: Alexix Ffrench – Bluebird).

Hladisko

Hladisko je vytvorené pomocou znakov a štylizácie. Na stenách je premietaný zoštylizovaný tvar balkónov a na zemi líniovým tvarom znázornené sedenie.

Premietaná lineárna štylizácia balkónov je vytvorená s rastru balkónových tvarov, ktorý pomali graduje hranosťou svojím tvarom. Línie sú vytvorené v tmavo fialovom odtieni. Na jednej strane je tento raster využitý ako fotografická koláž súčasných členov bábkového Klubu Klubíčko (24 členov). Do premietaných balkónov sú umiestnené farebné fotografie

vytlačené na Kappe 5mm. vytvárajú tak 3D vystupujúcu štruktúru na stene. Fotografie sú vytvorené podľa požiadaviek konceptu s popisom mena a pozíciou v divadle – úsmevné, zábavné a plné života tak ako to patrí k detským hrám. V centrálnom bode bude umiestnený režisér. Pri použití fotografií musia všetky osoby súhlasiť s uverejnením kvôli GDPR.



Obr. 68. Fotografická stena

Naproti sa štylizácia balkónov zrkadlovo kopíruje. Mení sa obsah okien na fotografie bábok. Okná majú evokovať pohľad prihliadajúcich sa ľudí z balkónov, ktorý čakajú na predstavenie.

Pod touto stenou je taktiež umiestnený workshop pre deti. Obsahuje esovitý tvar bieleho stolíku s výškou 500mm. Tvar je prispôbený úspore miesta v sále s možnosťou 15 miest na sedenie. Workshop je pripravený na šikovné detské ručičky s vytvoreným malým detským divadielkom na kovovom stojane, aby si deti vyskúšali navrhovanie scény. Divadielko je prispôbené detskej výške a osvietené. Na vytvorené kulisy je prichystaný systém kolíkov na umiestnenie v priestore malého divadielka.

Doska stolu bude polepená priehľadnou fóliou s grafickým znázornením možnosti výroby bábok. Súčasťou stolíku sú drevené detské stoličky.

Vedľa balkónov je zavesená bábka z exteriérového divadla v rozmere 1700mm.



Obr. 69. Workshop

Pred priečelím hladiska sú umiestnené dva stojany s bábkovými divadlami. Sú recyklátom z roku 2015 – výstavy Loutky a Napajedla. Rámy budú v tmavo fialovej farbe aby vynikli vystavené bábkky (Kaimovo dobrodružství, Tři zlaté vlasy děda Vševěda). Divadielka sú akoby zadnými vchodmi vstupujúce do hladiska. Za nimi sú premietané citáty z myšlienkou povzniesť bábkové divadlo, samotnú bábkku a vnúknuť nové myšlienky nad malými postavičkami.

„Vyřezávaná umělci, oživená básnici.“

„Rozpohybovaná a obdarená hlasem.“

„Nejkrásnější dětská hra, která vůbec je.“

„Měli bychom ju chránit, nebo se může stát,

že už jednou nebude. To teda ne!“

„Vztah mezi dvojici pojmů – člověk a loutka – by mohl být zaměnen za –

- Bytí a nebytí.“

„Loutka loutkou je tehdy, když je cez ní něco zdeleno.“



Obr.70. Pohľad na hladisko

Súčasťou výstavy nielen v hladisku budú vytvorené stojky, niektoré použité ako kulisa v ľudskej veľkosti (princezná, strom) a niektoré v menšom rozmere ako 3D puzzle (cvrčok, brouček) pre deti.

V hladisku je vystavená loď cez ktorú sa premieta rozzúrené more.



Obr. 71. Loďka

Na rozdelenie javiska a hladiska nemôže chýbať opona z lesklého zlatého saténu, ktorý dodáva výstave ten správny pátos.

Javisko

Hlavnou časťou javiska je vytvorenie priestorovej scény, ktorá je inšpirovaná pôvodným pojazdným divadlom z roku 1983. Pojazdné divadielko na portáli obsahovalo dva rozprávkové stromy, ktoré sa klenuli nad pohľadom na javisko. Pojazdné divadielko hralo divadelnú hru Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Obecenstvo sedelo na zemi a užívalo si kombináciu pekného počasia prírody a divadelného predstavenia.

Preto som vytvorila javisko ako priestorovú scénu pôvodného divadielka, klenuté stromy nad hlavami návševníkov a na priečeli v štrbine medzi stromami sa javí malá scénka divadelnej hry Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Orámovaný je zlatým rámov.

Stomy sú vytvorené tak, aby sa pod nimi dalo príjemne prechádzať a vytvorili pomyslný les. Jeden strom bude 2D objekt zavesený na kovovej konštrukcii vedenej zo závesných kruhov a druhý bude vytvorený ako stojka z dvoch kusov z dôvodu priestorovosti. Divadielko bude interaktívne a cieľom bude ukázať deťom krátku hru ale i ukázať im techniky ovládania bábk.



Obr. 72. Vizúálne a priestorové riešenie javiska

Vo výstavej sále musia byť pootvoré okenice z dôvodu prehrievania sály v letnom období. Preto som prispôsobila túto časť k otvoreným okeniciam, na ktoré bude premietaná tieňohra bábiek. Tieňohra bude ďalšou časťou interaktivity, ktorá obsahuje stojan a bodové osvetlenie, pred ktorým malými vytvorenými bábkami je ich postavenie premietané na pozadí okenicových krídiel. Táto časť podporí detskú kreativitu vo vytváraní vlastného príbehu bábok. Robia vizuálnu kulisu k priestorovému riešeniu. Ďalšie premietanie v tejto časti je hneď za oponou, kde budú premietané fotografie z hraných divadielok.

V javisku sa bude nachádzať ešte jedno vystavené divadielko s bábkami a to hra Adámek a broučci. Toto divadielko má samostatnú kulisu a vystavená spolu s ním bude aj druhá časť kulisy, priečelia príbytku broučků.



Obr. 73. Adámek a Broučci

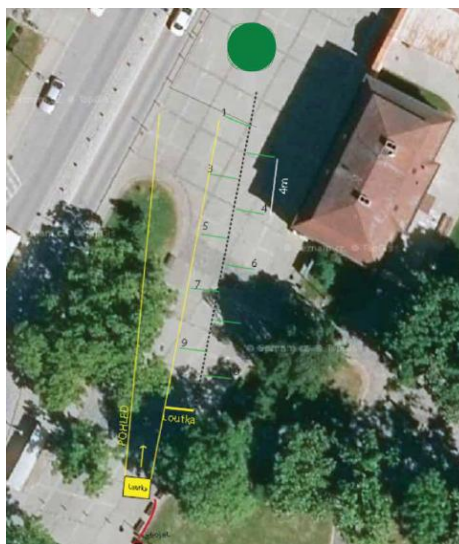
Hlavným prvkom tejto výstavy sú ruky, ktoré sú zavesené nad výstavnou sálou, nad hlavami divákov a tým je vytvorený pocit vytvorenia z ľudí bábky, samovoľne sa pochybujúce po priestore. Z ktoréhokoľvek pohľadu budú pre toho druhého návštevníka tí ostatní bábkami. Ruky priehľadné, vytvorené z jemného pletiva ako jemný náznak moci, ale nie odstrašujúci.

V časti javiska bude ruka držať interaktívnu bábku draka v ľudskej veľkosti premiestnenú z exteriérového divadla.

3.7 EXTERIÉROVÁ VÝSTAVA

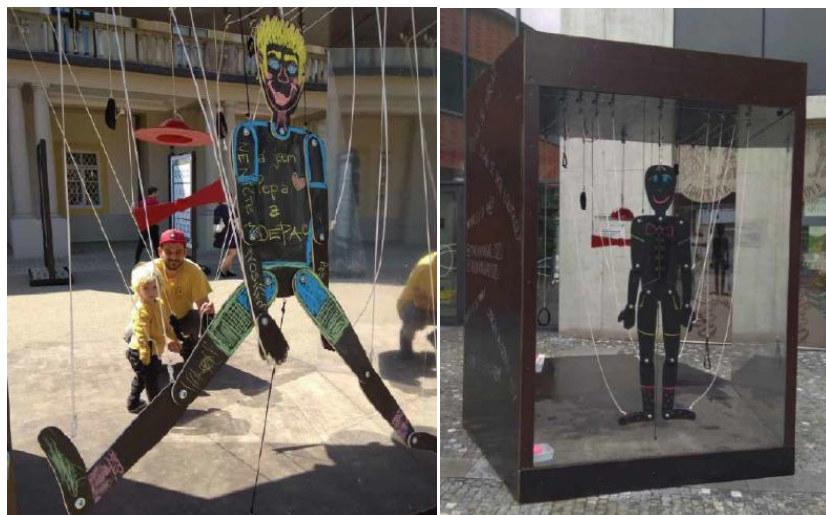
„Nie je zlé začať tam, kde iný skončia.“

Hlavnou myšlienkou bolo dostať výstavu bábkového divadla aj za múry múzea medzi ľudí. Preto súčasťou výstavy je aj exteriérové interaktívne divadielko. Realizácia divadla nastala 29.11. 2020 ako súčasť rozsvietenia vianočného stromčeka na Masarykovom námestí v Napajedlích aj s ďalšími desiatimi obojstrannými grafickými panelmi dodané z Klubu Kultúry. Rozloženie panelov som umiestnila v šikmej línii so 4 metrovým rozstupom z dôvodu opatrení. Panely nezakrývajú pohľad od divadielka na radnicu a tak vznikol prehľad pre divákov z diaľky. Zámerom bolo jeho vystavenie skôr z dôvodu odloženia interiérovej výstavy na rok 2021 z dôvodu pandemických opatrení štátu. Z bábkového divadielka sa stal trvalý mestský interaktívny prvok, ktorý bude časom vytvorený z kovovej konštrukcie a využívaný ako interaktívna pozvánka k mestským slávnostiam a iných príležitostných akcií.



Obr. 74. Umiestnenie výstavy

Exteriérová báбка je remake projektu od BcA. Moniky Drbalovej, kedy s jej súhlasom bol recyklovaný projekt „Spomínky na detstvie – Můj kamarát Jožo“ vytvorený pre Zlín Design Week (ZDW) v roku 2018. Z projektu bola využitá hlavná konštrukcia z MDF.



Obr. 75. Projekt „Spomínky na detství – Můj kamarát Jožo“, 2018

Konstruktúra bábkového divadla je upravená polepom zrkadlovej zlatej fólie na vnútorných plochách a prekrytá čírym plexisklom a tak predísť poškodeniu fólie. Na jednom čele divadla je umiestnený zlatý rám bez dolnej hrany vytvorený z potlačeného dibondu (5mm). Rám presahuje hrany konštrukcie (vonkajšiu a vnútornú líniu) z dôvodu čistého vizuálu pri pohľade na divadlo. Znak rámu prepojuje interiérovú výstavu s exteriérovým divadlom. Je dôležité sa držať v určitých znakoch, ktoré obe veci vizuálne prepájajú. Za pripevneným zlatým rámom je umiestnený RGB LED pás (EPISTAR 5050 RG8W 60 LED), ktorý osvetľuje zavesenú bábkú.



Obr. 76. Interaktívne bábkové divadlo, realizácia 2020

Vytvorené boli štyri bábkky, ktoré sú vyrezané z potlačeného dibondu obojstranne. Tvar bábok je vybraný z repertoára známych postavičiek z hier hraných v bábkovom divadle. Tvarovo sú bábkky upravené tak nevytvárali ostré hrany z bezpečnostných dôvodov. Grafiku bábiok som vytvorila formou digital paintingu.



Obr. 77. Realizácia bábok

Súčasťou vystaveného divadla je obojstranný grafický panel umiestnený pred divadlom. Obsahuje oznámenie o pripravovanej výstave a zo zadnej strany je umiestnená stručná chronológia pôsobenia bábkového klubu Klubíčko od roku 1905 do roku 2021. Graficky spracovala BcA. Klára Obročníková.



Obr. 78. Exteriérové bábkové divadlo

3.8 DOPLNKOVÉ RIEŠENIE

Riešenia zadania výstavy nie je premena len ohraničenou témou ale spôsobom ako vytvoriť nadštandard očakávaného a vytvoriť komplexitu zadania.

Navigačný systém

Ako doplnkovým riešením výstavy bude pripravený navigačný systém po meste. Bude navrhnutý ako rozprávkový strom. V hornej časti bude napísaný názov výstavy. Na nižšie umiestnených vetvičkách budú napísané tri miesta a to výstava, bábkové divadlo a exteriérové divadlo. Navigačný systém bude umiestnený na troch miestach, ktoré sú najfrekventovanejšie (Klub Kultúry, Námestie, Kino). Každá vetvička z daného miesta bude ukazovať smer a približnú vzdialenosť k určenému miestu.

Exteriérová tieňohra

Oživání loutek som posunula i do mesta ako tieňohru. Je vytvorená pomocou pozemných osvetlených budov, na ktorých budú vytvorené tienidlá. Tie by vytvorili druhú rovinu oživania bábiek vo večerných hodinách, ktoré by sa spolu so svetlom premietali na fasádach budov.

3.9 INŠTALÁCIA

Inštalácia prebehne po vyrobení a nashromažení všetkých zložiek v daný termín. Začínať sa bude rozmiestneným vytrín a soklov, následné budú umiestňované grafické plochy a ako posledné bábkové divadlá a samotné bábkky. Po nainštalovaní výstavných prvkov je vhodné začať s technikom chystať premietacie plochy a ako posledná časť je nasvecovanie výstavy zohľadnením na premietacie plochy.

Harmonogram

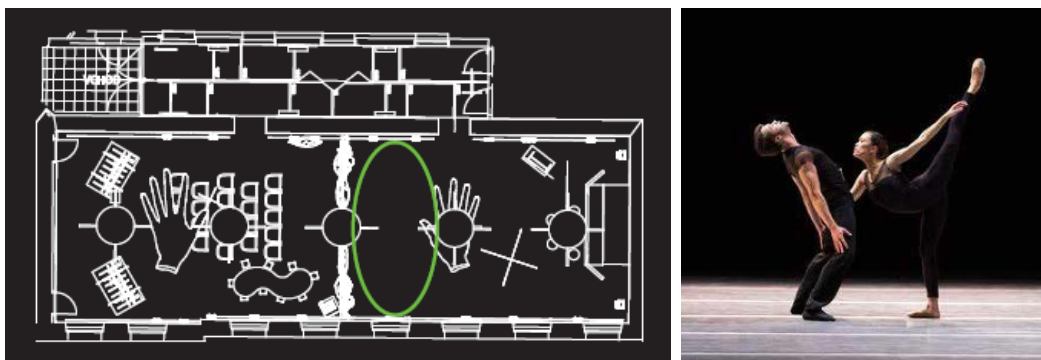
- Finálna verzia výtvarného a priestorového riešenia: 21.5. 2021
- Finálna textáž: 14.6. 2021 (Klub Kultúry)
- Finálna grafika: do 28.6. 2021 (BcA. Klára Obročníková)
- Tlač: 28.6. 2021 (Matchball)
- Objednávka prvkov: 2.6. 2021 (Ing. arch. Kamil Koláček)
- Výroba: 14.6. 2021
- Inštalácia: 5.7. - 7.7. 2021
- Nasvietenie výstavy: 8.7. 2021
- Vernisáž: 8.7. 2021
- Deinštalácia: 6.9. 2021

3.10 VERNISÁŽ

Vernisáž sa bude konať 8.7. 2021 (štvrtok) vo večerných hodinách.

Tým, že celou výstavou sa nesie Oživání loutek, s touto myšlienkou vznikol i program vernisáže. Rozdelenie výstavy na javisko a hladisko je v tomto prípade efektívne využiteľné. Pred začatím vernisáže bude rozsvietená a prístupná len časť hladiska, kde sa návštevníci zhromaždia. V sále sa zvýši hlasitosť hudby a pomali sa začnú rozsviečovať svetlá v časti javiska, kde budú v čiernom odeté dve postavi (tanečníci), ktorý strhanými pohybmi bábok vytvoria prenikajúcu harmóniu sveta bábiek a reálnosti. Nasledovne po tanečnom úvode v mieste pred drakom bude privítanie návštevníkom, oboznámenie s výstavou a následné poďakovanie. Po ukončení príhovoru bude pozornosť smerovať k bábkovému súboru Klubičko, ktorý predvedie hru Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Následne bude rozvolnenie a samostatné prezeranie výstavy. Vo výstavnej sále bude využité centrálné ozvučenie s rozprávkovou hudbou.

Výstava bude obsahovať i vonné prvky. V časti lesa bude použitá prírodná vôňa stromov a kvetov a v časti hladiska bude použitá príjemná ženská vôňa, ktorá vždy rozvoniava časť hladiska. Vône budú použité ako vonné pásy, ktoré budú ukryté poza vystavené prvky a ich vôňa je jemná a nenásilná.



Obr. 79. Vernisáž

3.11 DEINŠTALÁCIA

Ďalšou dôležitou časťou výstavy je deinštalácia. Je dôležité ju začínať baliť od vystavených objektov podľa zoznamu a odovzdanie jej zapožičanie v komplexnom stave. Všetky prvky sa balia do bublinkovej fólie a následne do transparentnej baliacej fólie stretch. Pri deinštalácii obrazov sa balia buď po jednom alebo v páre, kedy musia byť rovnako veľké aby neprišlo k poškodeniu toho druhého. Prikladajú sa rubnou stranou k sebe a následne sú zabalené rovnakým postupom s výnikou vsunutej ochrany rohov. Väčšina prvkov, konštrukcií a grafických plôch je v Múzeu Napajedla uchovávané v depozitáre na ďalšie použitie alebo ako recyklácia výročnej výstavy ako k tomu dochádza i pri výstave Oživání loutek.

Priestor výstavnej sály Múzea sa odovzdáva ako priestor v pôvodnom stave.

ZÁVER

Cieľom Diplomovej práce bolo vytvoriť prehľad odboru výstavníctva a jeho možnosti pri riešení zamerané na vystavovanie v Múzeu Napajedla. Príkladnou prácou bola navrhnutá výstava 115. výročia od založenia bábkového divadla v Napajedlích podľa požiadavok zadávateľa, ktorým bol v tomto prípade Klub Kultúry a bábkový súbor Klubíčko. Vytvorila som komplexný vizuálny a priestorový návrh výstavy zameraný na detskú cieľovú skupinu. Výstava predstaví bábkové divadlo od úplných začiatkov pôsobení, až po plánovanú budúcnosť, ktorá zahŕňa informácie o súčasnej rekonštrukcii divadla a pripravovanej bábkovej hry O drakovi. Na výstave si má prísť na svoje každý návštevník, ktorého výstava preniesie do čias detských alebo do spomienok na prvé predstavenie. Cieľom bolo naplniť výstavu stručnými a zaujímavými informáciami, interaktivitou a hravosťou. Ponúknuť návštevníkom nové myšlienky o bábkovom divadle a odchádzali s príjemnou spomienkou.

ZOZNAM POUŽITÉJ LITERATURY

- World's Columbian Exposition. *Www. Britanica.com* [online]. 1998 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Worlds-Columbian-Exposition>
- HALLAM, John Stephen. Emeritus Professor of Art History: Department of Art & Design. *Sites.google.com* [online]. 2012-2020 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://sites.google.com/a/plu.edu/paris-salon-exhibitions-1667-1880/1667>
- A Brief History of World Expo. *Encyklopedia.com* [online]. 2021 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.encyklopedia.com/electronics/international-magazines/brief-history-world-expo>
- Archiweb.cz*: Československý pavilón na světové výstave Expo 58 [online]. Praha: Architektura ČSR. Praha: Klub Architektů, 1958 (9-10).s. 690.ISN 0300-5305. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/b/ceskoslovensky-pavilon-expo-1958>
- Wikipedia.org*: Světová výstava [online]. Praha, 2020 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Světová_výstava
- GIBLIN, Tessa, ed. *Exhibitions: Forms of Imagining*. Dublin: The Artists, Writers and Project Press, 2014. ISBN 978-1-872493-45-9.
- TOSCA, Susana (2016). "Transmedial Museum Experiences: the case of Moesgaard". In: Domingo SÁNCHEZ-MESA, Jordi ALBERICH-PASCUAL, Nieves ROSENDO (coords.). "Transmedia narratives". *Artnodes*. No. 18, pp. 1-8. UOC [Accessed: dd/mm/yy].
<<http://journals.uoc.edu/ojs/index.php/artnodes/article/view/n18-tosca/n18-tosca-pdf-en>>
<http://dx.doi.org/10.7238/a.v0i18.3048>
- ŠILHAVÝ, Lubomír. *Metodika a praxe výstavnictví: Otázky obchodní techniky*. Československá obchodní a průmyslová komora. Argentická 38, 170 05 Praha 7: Severografia, n.p., Slobodova 1431, Turnov, 1982.
- Galéria. In: *Wikipedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2018 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Galéria>
- LIŠKA, Václav. *Výstava a vernisáž*. Zlín: Zlín: ACE, 2016. ISBN 978-80-87492-47-5.
- FRANKEL, Eddy. You can do virtual tours of almost every major London museum and gallery. *Www.timeout.com* [online]. 6.1. 2021 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: <https://www.timeout.com/london/news/you-can-do-virtual-tours-of-almost-every-major-london-museum-and-gallery-010621>
- AZEVEDO, Gisel Carriconde. *Installation and theatricality: thinking through objects* [online]. University of East London, 2012 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://issuu.com/giselazevedo/docs/doctorate_disseration
- MORAN, Nick. *Světelný design: pro divadla, koncerty, výstavy a živé akce* [online]. Institut umění - Divadelní ústav, Pražské Quadriennale, 2010 [cit. 2021-02-18]. ISBN 978-80-7008-246-1. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:bddf5bf0-1677-11e6-ae73-005056827e51?page=uuid:804e3000-2819-11e6-b821-5ef3fc9bb22f>
- HABEL, Jiří, Karel DVOŘÁČEK, Vladimír DVOŘÁČEK a Petr ŽÁK. Světlo a osvětlování. Praha: FCC Pubilic, 2013. ISBN 978-80-86534-21-3.
- PTAČIN, Jan. Časopis pro světlo a osvětlení: Světelný design v kostce [online]. část 49, 2021, 1 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <http://www.odbornecasopisy.cz/svetlo/casopis/tema/svetelny-design-v-kostce-cast-49--17536>
- KRTILOVÁ, Alena, Jiří MATOUŠEK a Ladislav MONZER. Světlo a osvětlení [online]. Praha: AVICENUM, 1981 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:26c5db00-f152-11e3-a2c6-005056827e51?page=uuid:fb4bef60-fb50-11e3-a680-5ef3fc9bb22f>
-

- GOLD, Tomáš. Psychologie vnímání tvarů. Interval.cz [online]. 2002, , 1 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.interval.cz/clanky/psychologie-vnimani-tvaru/>
- HANNHOFFEROVÁ, Dana. Velká kniha barev: Kompletní průvodce pro grafiky, fotografy a designéry. Praha 4: Albatros Media, 2012. ISBN 978-80-251-3785-7.
- 6 základních tipů farebných schém [online]. 2018 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://verchielkreativ.sk/teoria-farieb/?fbclid=IwAR2noFWhakOK0VwnCiv2TmzwZiPpt5XUjfdQ88Ic0_2RTVBfm6hZyn7KhEM
- Zvuk, psychológia a prostredia: Súhr výskumov [online]. In: . 2021, s. 27 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.ecophon.com/contentassets/36608a6593f744cc9b9022416812fbd7/dopad-hluku-research-summary-office-sk.pdf>
- LUONI, David. Exhibition display technique. National Services: Te paerangi [online]. New Zealand, 2017, 2017, , 20 [cit. 2021-03-20]. ISSN 2253-1610. Dostupné z: https://www.tepapa.govt.nz/sites/default/files/27_exhibition_display_techniques_2.pdf
- WIDMANN, Sofia. New media technologies a museum exhibitions: Influence of new media technologies on the success of museum exhibitions - a summary. Museum Booster [online]. 2018, , 1 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://museumbooster.com/influence-of-new-media-technologies-on-the-success-of-museum-exhibitions-a-summary/>
- Město Napajedla: Historie. *Www.napajedla.cz* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.napajedla.cz/mesto/historie/>
- 100 let loutkářů v Napajedlích: 1905-2005. 1. Klub Kultúry Napajedla, 2005.
- Klub Kultúry Napajedla. *Kknapajedla.cz* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <http://www.kknapajedla.cz/cs/o-nas>
- Muzeum Napajedla: O nás. *Kknapajedla.cz* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://muzeum.napajedla.cz/cs/o-nas>
- BENEŠ, Josef. Muzejní prezentace [online]. 2. Praha: Národní muzeum, 1981 [cit. 2021-04-03]. ISBN 2-0844.988. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:1b331910-8ee5-11ea-a354-005056827e51?page=uuid:b381a4f9-3eb6-4cb6-afcb-eb91bc48d458>
- BENEŠ, Josef. Muzejní prezentace [online]. 2. Praha: Národní muzeum, 1981 [cit. 2021-04-03]. ISBN 2-0844.988. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:1b331910-8ee5-11ea-a354-005056827e51?page=uuid:b381a4f9-3eb6-4cb6-afcb-eb91bc48d458>
- Quoted by Brian Wallis, Public Funding and Alternative Spaces in Julie Ault, Alternative Art, New York, 1965-1985, University of Minnesota Press, 2002, p165. ISBN 0-8166-3794-6
- PAVLŮ, Dušan. Výstavy a veletrhy: historie, teorie, praxe, komunikační specifika. Praha: Praha: Merkur, 1988, 1988.
- Muzeum Napajedla: O nás. Muzeum Napajedla: O nás [online]. [cit. 2021-5-17]. Dostupné z: <https://muzeum.napajedla.cz/cs/o-nas>
-

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 1. Jean-Baptiste Martin, „Bežné zhromaždenie Kráľovskej akadémie maliarstva a sochárstva v Louvri“ 1712-1721.....	13
Zdroj: https://mymodernmet.com/paris-salon-history/	
Obr. 2. Jean-André Rixons, Otvorenie v Palais des Champs-Élysées, 1890.....	13
Zdroj: https://mymodernmet.com/paris-salon-history/	
Obr. 3. Salon d'Automne 1912.....	16
Zdroj: https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Salon_d%27Automne_1912,_Paris,_works_exhibited_by_Kupka,_Modigliani,_Csaky,_Picabia,_Metzinger,_Le_Fauconnier.jpg	
Obr. 4. Crystal Palace, London, 1851.....	17
Zdroj: https://www.britannica.com/event/Worlds-Columbian-Exposition	
Obr. 5. Nemecký pavilón (1929-1930), Expo Barcelóna.....	19
Zdroj: https://www.archiweb.cz/b/ceskoslovensky-pavilon-expo-1958	
Obr. 6. EXPO Brusel 1958, Československý pavilón.....	21
Zdroj: https://divisare.com/projects/395780-ludwig-mies-van-der-rohe-cemal-emden-barcelona-pavilion	
Obr. 7. Chybík a Krištof, EXPO Miláno 2015.....	21
Zdroj: http://expo2015-milano.blogspot.com/2015/04/the-czech-republic-has-completed-its.html	
Obr. 8. Výstava Legenda Miroslav Zikmund (Napajedla Muzeum, 2018).....	32
Zdroj: Vlastný	
Obr. 9. 115. výročie včelařství v Napajedlích (Napajedla Muzeum, 2020).....	33
Zdroj: https://muzeum.napajedla.cz/galerie/obrazky/1083-115-vcelarstvi-v-napajedlich-	
Obr. 10. Výstava Jaroslav Novák, srpen 1968 (Napajedla Muzeum, 2018).....	33
Zdroj: Vlastný	
Obr. 11. Výstava Jiří Kaifosz – Sochy obrazy (Napajedla Muzeum, 2019).....	34
Zdroj: Vlastný	
Obr. 12. Online platforma, British Museum, 2021.....	39
Zdroj: https://britishmuseum.withgoogle.com	
Obr. 13. Závesný systém na obrazy.....	40
Zdroj: https://www.dantik.cz/zavesny-system-obrazy , https://www.stasgroup.com/sk/produkty/haciky-lanka-tyce.html	
Obr. 14. Exteriérový výstavný systém.....	41

- Zdroj: <http://www.ajjsimpson.com/products/outdoor-display-system-for-look-17-at-openeye/>
- Obr. 15. Priestorová inštalácia (objekt) vs. Priestorová inštalácia prezentujúca objekt..... 43
- Zdroj: <https://sk.pinterest.com/pin/516084438553805450/> ,
<https://olafureliasson.net/archive/artwork/WEK110142/your-sense-of-unity>
- Obr. 16. Využitie denného svetla (Louis Khan's Kimbell Art Museum)..... 46
- Zdroj: <http://dottce.weebly.com/articles/louis-khans-kimbell-art-museum>
- Obr. 17. Prehľad doporučenej svietivosti 48
- Zdroj:
https://www.tepapa.govt.nz/sites/default/files/27_exhibition_display_techniques_2.pdf
- Obr. 18. Dramatické nasvetlenie sochy (Zurich, Swiss National Museum)..... 49
- Zdroj: <https://www.erco.com/projects/focus/photometrics/interpreting-art-with-light-7107/en/>
- Obr. 19. Osvetlenie obrazu centrálnym bodom svetla (Caravaggio)..... 49
- Zdroj: <https://flos.com/es/historias/inside-caravaggio/>
- Obr. 20. Nasvetlenie kinetického objektu (Ivan Black, Kinetic Museum)..... 50
- Zdroj: <http://www.kinetica-museum.org/artists/collection/ivan-black---ellipsoid.html>
- Obr. 21. Osvetlenie vitrín (Porto, Portugálsko) 51
- Zdroj: <https://unitedby.pt/content/christus/>
- Obr. 22. Osvetlenie textu a popiskov (Nendo) 51
- Zdroj: <http://www.nendo.jp/en/works/information-or-inspiration/space/>
- Obr. 23. Dramatické nasvetlenie osôb 52
- Zdroj: <https://www.flickr.com/photos/audiolucistore/11047145044/in/photostream/>
- Obr. 23. Dramatické nasvetlenie sôch 53
- Zdroj: https://medium.com/@tmitchell_59011/the-scourge-of-overhead-lighting-25851965a3be
- Obr. 24. Tieňohra (Christian Boltanski, Cente Pompidou, Paríž) 53
- Zdroj: https://www.lemonde.fr/culture/portfolio/2019/11/13/entre-silence-et-recueillement-souffrance-et-deuil-christian-boltanski-est-celebre-par-le-centre-pompidou-a-paris_6018963_3246.html
- Obr. 25. Geometrické znázornenie osvetlovacej sústavy vo výstavníctve 55
- Zdroj: Vlastní
- Obr. 26. Vôňa kvetov a medu (Výstava Včelárství, Napajedla muzeum, 2020 57

Zdroj: Vlastní

Obr. 27. Symbolika farieb..... 59

Zdroj: Vlastní

Obr. 28. Modrá – symbol neba (Venezia, Milano)..... 59

Zdroj: Vlastní

Obr. 29. Ittenov farebný kruh 60

Zdroj:<http://cloud2b.edupage.org/cloud?z%3A9v3nalop88A8SWRmdpMbf3ifiIovybLH1WOs1a2JpIc3SJaoi85qWJJVM6nebMSp>

Obr. 30. Primárne farby, výstava z primárnych farieb (Biennale, Singapore) 60

Zdroj: <https://thehoneycombers.com/singapore/national-gallery-childrens-biennale-interactive-art-exhibition-yaoyi-kusama-art-show-singapore-artists-children-adults-instagram/>

Obr. 31. Sekundárne farby 61

Zdroj: Vlastní

Obr. 32. Terciálne farby, Výstava Louis Vuitton X (Beverly Hills) 61

Zdroj: https://verchielkreativ.sk/teoria-farieb/?fbclid=IwAR2noFWhakOK0VwnCiv2TmzwZiPpt5XUjfDq88Ic0_2RTVBfm6hZyn7KhEM, <https://worldarchitecture.org/architecture-news/ecghc/art-and-fashion-meet-at-louis-vuitton-x-exhibition-with-vivid-colors-in-beverly-hills.html>

Obr. 33. Komplementárne farby, Hyper- Realistic Artist, Exhibit..... 61

Zdroj: https://verchielkreativ.sk/teoria-farieb/?fbclid=IwAR2noFWhakOK0VwnCiv2TmzwZiPpt5XUjfDq88Ic0_2RTVBfm6hZyn7KhEM, <https://greenpointpost.com/renowned-hyper-realistic-artist-hold-exhibit-greenpoint-features-7-monochromatic-rooms>

Obr. 33. Monochromatická farebná schéma, Olafur Eliasson (installation, National Gallery) 62

Zdroj: https://verchielkreativ.sk/teoria-farieb/?fbclid=IwAR2noFWhakOK0VwnCiv2TmzwZiPpt5XUjfDq88Ic0_2RTVBfm6hZyn7KhEM, <https://www.theartnewspaper.com/feature/olafur-eliasson-on-how-his-light-installation-at-the-national-gallery-changes-perceptions-in-more-ways-than-one>

Obr. 34. Monochromatická farebná schéma, Olafur Eliasson (installation, National Gallery) 62

Zdroj: Vlastný, <https://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/vystavy-rembrandta-a-slunecnich-kralu-bude-mozne-navstivit/r~ea55827a3efb11ebb408ac1f6b220ee8/>

Obr. 35. Analogické farby, Výstava Breathing Colours (London)..... 63

Zdroj: https://verchielkreativ.sk/teoria-farieb/?fbclid=IwAR2noFWhakOK0VwnCiv2TmzwZiPpt5XUjfDq88Ic0_2RTVBfm6hZyn7KhEM, <https://www.gewerbemuseum.ch/en/exhibitions/hella-jongierius-breathing-colour>

Obr. 36. Analogické farby, Výstava Breathing Colours (London) Doplnková (komplementárna) a rozdelená doplnková (komplementárna) 63

- Zdroj: https://verchielkreativ.sk/teoria-farieb/?fbclid=IwAR2noFWhakOK0VwnCiv2TmzwZiPpt5XUjfDq88Ic0_2RTVBfm6hZyn7KhEM
- Obr. 37. Tetradičná farebná schéma, Lafuma Mobilier (2017) 64
- Zdroj: https://verchielkreativ.sk/teoria-farieb/?fbclid=IwAR2noFWhakOK0VwnCiv2TmzwZiPpt5XUjfDq88Ic0_2RTVBfm6hZyn7KhEM, <https://www.behance.net/gallery/56389043/Lafuma-Mobilier-stand-2017>
- Obr. 38. Kontrast - svetlostné indukcie 65
- Zdroj: Vlastní
- Obr. 39. Kontrast vystavovaného objektu – svetelná indukcia (Praha, Rembrandt) 65
- Zdroj: Vlastní
- Obr. 40. Farebná indukcia 66
- Zdroj: Vlastní
- Obr. 41. Farebná indukcia 66
- Zdroj: Zvýraznenie vystavovaného objektu podkladovou farbou (Milano Design Week)
- Obr. 42. Kubické tvary ako nosný prvok výstavy (Zürich) 67
- Zdroj: <https://www.stadt-zuerich.ch/hbd/de/index/hochbau/bauen-fuer-2000-watt.html>
- Obr. 43. Kompozícia výstavy s použitím farebných ihlanov a trojuholníkov (Švajčiarsko)... 68
- Zdroj: <https://www.dezeen.com/2015/10/30/utopian-bodies-fashion-looks-forward-exhibition-liljevalchs-konsthall-stockholm-sweden/>
- Obr. 44. Línia jako výstavný prvok (Napajedla město na řece, Napajedla, 2017) 67
- Zdroj: <https://muzeum.napajedla.cz/galerie/obrazky/835-2017-napajedla-mesto-na-rece-1997-morava-eka-ve-meste->
- Obr. 45. Historická fotografia mesta Napajedla 72
- Zdroj: <https://www.retrofoto.net/mesta-vesnice-osady/napajedla>
- Obr. 46. TJ Sokol Napajedla, 1948 73
- Zdroj: Zdroj: 100 let loutkářů v Napajedlích: 1905-2005. 1. Klub Kultúry Napajedla, 2005.
- Obr. 47. Výstava Legenda Miroslav Zikmund (2018) 74
- Zdroj: Vlastní
- Obr. 48. 110 včelářství v Napajedlích (2020) 74
- Zdroj: Vlastní
- Obr. 49. # Fashion #Design #Zlín (2020) 74
- Zdroj: Vlastní
- Obr. 50. Nový kláštok, Napajedla 75
- Zdroj: <https://muzeum.napajedla.cz/cs/o-nas>

Obr. 51. Rozdelenie priestorov	75
Zdroj: Vlastní	
Obr. 52. Predsálie.....	77
Zdroj: https://muzeum.napajedla.cz/cs/o-nas	
Obr. 53. Možnosti umiestnenia projekcia	77
Zdroj: Vlastní	
Obr. 54. Projektor	78
Zdroj: Napajedla Muzeum	
Obr. 55. Výstavné systémy v Múzeu.....	79
Zdroj: Napajedla Muzeum	
Obr. 56. Stolové vitríny	79
Zdroj: Napajedla Muzeum	
Obr. 57. Osvetlovací systém	80
Zdroj: Napajedla Muzeum	
Obr. 58. Osvetlenie vo výstavnej sále.....	80
Zdroj: Vlastní	
Obr. 59. Výstava Potomci Jiřího Trnky (Galéria GASK, Kutna Hora, 2019).....	82
Zdroj: Vlastní	
Obr.60. 100 roků říše loutek (Praha,2021)	82
Zdroj: http://www.muzeumprahy.cz/100-roku-rise-loutek	
Obr.61. „Somebody Come and Play:“ (NY, 2015).....	83
Zdroj: https://muppet.fandom.com/wiki/Somebody_Come_and_Play_(exhibit)	
Obr.62. Winnie-the-Pooh (London, 2018).....	84
Zdroj: https://babyccinokids.com/blog/2018/04/03/the-v-and-a-museum-and-the-winnie-the-pooh-exhibition/	
Obr.63. Výstava Loutky a Napajedla, 2015.....	87
Zdroj: https://muzeum.napajedla.cz/galerie/obrazky/532-loutky-a-napajedla/	
Obr.64. Návrh výstavy.....	90
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.65. Proces navrhovania	91
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.66. Vizualne a priestorové riešenie	92
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.67. Výtvarné riešenie predsálie	93
Zdroj: <i>Vlastní</i>	

Obr.68. Fotografická stena	95
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.69. Workshop	96
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.70. Pohľad na hladisko	97
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.71. Lod'ka	97
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.72. Vizualne a priestorové riešenie javiska	98
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.73. Adámek a broučci	99
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.74. Umiestnenie výstavy	100
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.75. Projekt „Spomínky na dětství – Můj kamarát Jožo“, 2018	101
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.76. Interaktívne bábkové divadlo, realizácia 2020	102
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.77. Realizácia bábok.....	102
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.78. Exteriérové bábkové divadlo	103
Zdroj: <i>Vlastní</i>	
Obr.79. Vernisáž	105
Zdroj: <i>Vlastní</i>	

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha P I: CD

Príloha P II: VÝKRESOVÁ DOKUMENTÁCIA

Príloha P III: OBRAZOVÁ PRÍLOHA

Príloha P IV: KONZULTÁCIE

PRÍLOHA P IV: KONZULTÁCIE 1

Výkaz práce a zápis z jednání

Datum: 10.5. 2021

Jméno studenta: BcA. Nikola Srdošová

Ročník: V.

Zadání: Výstava Ožívání loutek, 115. Výročí loutkového divadla v Napajedlích

Konzultant: Ing. arch. Kamil Koláček

Otázky a body jednání:

1) Vyřešení konceptu


2) Vizualny koncept

3) Řešení textových a informačních polí

4) Realizační inštruktaž

a)  Kamil Koláček <kkolacek@utb.cz>
10. 5. 2021 11:45

Komu: Nikola Srdošová; Nikola Srdošová Kópie: Radek Otevřel; Bernadett Kiralyová; Klára Obročníková

 Konzultacia 5.5. 2020.pdf
420,52 kB

Ahoj, Nikol,

Zde sepišuji svoje postřehy, dávám na vědomí i panu Otevřelovi a Bernadett i Kláře, jelikož jsme tomuto úkolu společně nejbližší – prosím, vedme se v jednotné komunikaci a sdílejme tak názory.

- Zvažoval bych nějakou informaci i před vchodem, tiráž může mít více částí, např. jedna úvodní druhá výtvarná.
- Zavěšované loutky, které se opakují ve výstavě a byly i venku se musí vyrobit znova (poškozené), je otázkou, které budou interaktivní a které třeba ne. Na druhou stranu, to jak dostali venku zabrat v divadélku může být určitá patina (drak s ulomenou nohou 😊)
- Toto řešení timeline bude vyžadovat polep podlahy, je to záměr nebo jen provozní schema? Možná pro lepší orientaci vyříznout číslice z eps a dát je nad úroveň hlavy návštěvníka... při vernisáži bude hodně lidí, polep na zemi nebude moc čitelný... Navíc lepení na podlahu
- Je fajn, že středové vitríny ukazují současnost, dále TV bude muset být tak velká a pohyblivá aby byl přístup do dveří za ní. Nabízí se TV co máme na ateliéru.
- Dotaz: původní rámy/portály z eps se nebudou recyklovat? Pouze na ty dvě divadélka?
- K rukám mám připomínku, zda by neměly být obě dvě na scéně, z mého pohledu silnější gesto, nebo zdvojit obě pozice. Na jedné straně bych zvážil zavěšení více loutek (jelikož je tam kríž šly by snad 4ks), snad ta výstava je hodně o loutkách... více hravosti pro děti.
- V té souvislosti bych redukoval, nebo částečně přemístil workshop dětí, asi bych dal jeden kruhový stůl pro cca. max. 12 dětí. (mám k dispozici 2,4m průměr, 500mm výška – byl kdysi na ZDW Hra)
- Celkově mi přijde že hlediště je přeplněné, pokud by tam měl opravdu někdo sedět, v té souvislosti se ptám, zda jsou to opravdu židle trvale a kolik, příp. zda jen při nějakém programu k výstavě.
- Ti členové v rámečcích jsou super, ty rámečky jsou jak okna na hradě, má to souvislost s princeznou a drakem? 😊
- Pod těmi citáty je docela místo, nedalo by se tam něco situovat? Nevím sám.
- Na jevišti je to taky docela zhuštěné u divadélka, klidně bych s kulisami stromů šel blíž ke oponě, ať je tam více místa pro děti. I když si říkám, že nahlížet z poza kulis je fajn. Možná ještě navíc nějakou kulisu přidat.
- Stínohra loutek je dobrá, možná by do ní mohly taky vstoupit nějaké kulisy... ze stromů les... jen námět.

Celkově se mi to líbí, poprosil bych ještě případné názory ostatních ať to pošleme na KKN, respektive se potkáme i s loutkaři na místě. Měli bychom to začít odbavovat včetně grafiky, takže potřebujeme námět na tiráže a historii. V tomto týdnu doladit. V příštím se potkat na KKN.

Děkuji za spolupráci.

KK

From: Nikola Srdošová <srdosovanikola@gmail.com>
Sent: Thursday, May 6, 2021 12:29 AM
To: Kamil Koláček <kkolacek@utb.cz>; Kamil Koláček <kkolacek@utb.cz>
Subject: Výstava

Ahoj Kamile,

Snazila som sa v PDF doplniť všetky nové prvky ktoré sú vo výstave a ukázat ako to myslím.

BcA. Nikola Srdošová

studenta:

Podpis konzultanta:

Podpis

PRÍLOHA P IV: KONZULTÁCIE 2

Výkaz práce a zápis z jednání

Datum: 19.5. 2021

Jméno studenta: BcA. Nikola Srdošová

Ročník: V.

Zadání: Výstava Ožívání loutek, 115. Výročí loutkového divadla v Napajedlích

Konzultant: akad. soch. Zdeněk Šmíd

Otázky a body jednání:

1) Koncept

2) Vizually a prostorové riešenie

3) Vizually prvky

4) Informativnosť

- Vytvorenie práveho kontaktu prvku s návštevníkom
- Zdelenie tématiky upresniť, vytvoriť jednoduchší príbeh jasnejší pre deti.
- Základné vzdelanie o babkách – vytvoriť robinu pre deti a dospelých
- Viac zapojiť návštevníka do interakcie pomocou tieňohry
- Vytvorenie Imaginace – priestor, ktorý je rozprávkový, vytvorenie nadrozmerných bábok, ocitnúť sa v hre ?
- Osviežiť hru draka o celý príbeh a dej do ktorého sa návštevník môže zapojiť ?
- Držať sa rozdelenie miestností a ich významu – javisko a hladisko

Podpis studenta:

Podpis konzultanta:

PRÍLOHA P IV: KONZULTÁCIE 3

Výkaz práce a zápis z jednání

Datum: 19.5.2021

Jméno studenta: BcA. Nikola Srdošová

Ročník: V.

Zadání: Výstava Ožívání loutek, 115. Výročí loutkového divadla v Napajedlích

Konzultant: MgA. Zdeňek Pudil

Otázky a body jednání:

- 1) Vytvorený koncept
- 2) Výtvarné a prostorové riešenie
- 3) Celkový dojem výstavy

a)



Zdeňek Pudil <z.pudil@gmail.com>

22:56

Komu: Nikola Srdošová

Diplomantka si pro svou práci zvolila koncept expozice 115. výročí loutkového klubu Klubičko v Napajedlích. Jedná se o redesign již jednou zpracovaného tématu, z vlastní praxe mám zkušenosti, že nalezení návaznosti na logiku a význam předešlého díla bývá často obtížnější, než zcela nové pojetí expozice. Je potřeba zohlednit historii výstavy a myšlenku původního autora, ale také vzít v potaz technický vývoj ve výstavním oboru a implikovat nové prvky do původní ideje. V úvodu se autorka věnuje historii klubu a obrazové inspiraci z minulých výstav. Původní expozice pracovala výmluvným způsobem s významem rámu jako orámování pohyblivých obrazů.

Rám se jako prvek objevoval v mnoha variantách zafixován na loutkovou konstrukci. Dle mého názoru však chybělo širší zpracování stěn výstavního prostoru, což autorka zručně rozvíjí v obou konceptech. I když designérka prezentuje dvě varianty, druhá varianta působí jako další vývojové stadium prvního konceptu.

V první variantě uvažovala nad velkoplošnou grafikou na stěnách, ale ve druhé variantě začala jít správným směrem a rozdělila výstavní prostor na zóny, stejně jako by postupoval profesionální designér. Rozdělila prostor v půdoryse a s analýzou činností prostoru a co se bude v jaké části expozice odehrávat. Teprve poté začala s vizuálním stylem jednotlivých zón.

V předsíni se odehrává spíše statická a informační část expozice. Klasické pojetí je ztvárněno samostojnými vitrinami a vertikální grafikou na kapa panelech. Pro tento nevelký prostor rozdělený navíc okny budovy je to adekvátní myšlenka. Hlavní prostor expozice je vtipně rozdělen na dvě části symbolizující jeviště a hlediště, oddělené oponou. Nevím zda to autorka měla v plánu,

ale v případě potřeby by bylo možné oba prostory od sebe rozdělit například při průběhu dvou akcí zároveň - doprovodného programu. Líbí se mi moderní pojetí modelu malého divadla na černém minimalistickém stole. Dětský prvek je zde vnímán jako funkční doplněk a nijak neruší vizuál výstavy.

Interaktivní projekce vhodně doplňuje statické stojany zopakované z minulých výstav, takže citlivě došlo k prolínání moderní technologie s historickým odkazem minulé výstavy.

b)

Podpis studenta:

Podpis konzultanta: